Proletari din toate țările, uniți-vă!

Scînteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXVI, SERIA II, NR. 6401 | 8 PAGINI – 30 BANI | SÎMBĂTĂ 13 DECEMBRIE 1969

ÎN PAG. A 3-A:
● UNIVERSITATEA ȘI ȘTIINȚELE SOCIALE
ÎN PAG. A 6-A:
● De la OM la OM
● Reportajul nostru de simbătă: INCURSIUNE ÎN ARHEOLOGIE

ÎN PAG. A 7-A:
CITITORII OPTEAZĂ
Pentru a cunoaște părerile cititorilor tineri în cîteva dintre cele mai populare domenii artistice, ziarul nostru organizează o amplă ANCHETĂ-CONCURS

NUMĂRĂTOAREA INVERSĂ CONTINUĂ...

UTECIȘTII DE LA UZINELE „ELECTROPUTERE" RĂSPUND CONCRET, CU FAPTE, APELULUI LANSAT PENTRU RECUPERAREA RESTANȚELOR

La 1 noiembrie, deci după zece luni de activitate, la Uzinele „Electroputere" din Craiova, se înregistrau în îndeplinirea planului anual unele restanțe serioase. Ne referim în special la cele 29 locomotive, 500 motoare, 30 transformatoare mari, 598 celule electrice prefabricate. În intervalul de timp trecut de atunci s-a-o amplă și dramatică cursă contra cronometru colectivul de muncitori, tehnicieni și ingineri au reușit printr-o mai bună organizare a producției și a muncii realizarea peste planul lunii noiembrie a unei producții globale de peste 11 milioane lei și a unui volum de producție marfă de aproape 35 milioane lei. La sfîrșitul zilei de sîmbătă 6 decembrie mai rămăseseră de executat pînă la 31 ale lunii doar 13 locomotive, 286 motoare, 11 transformatoare mari, 280 celule electrice prefabricate. Comparația cu cifrele citate anterior dau măsura efortului depus în vederea recuperării restanțelor, oferă posibilitatea să apreciem că finele anului va coincide cu îndeplinirea integrală a sarcinilor de plan.

Consemnăm cu satisfacție că în acest context de muncă intensă, organizația U.T.C. a Uzinelor „Electroputere", comitetul ei coordonator au fost și sînt la înălțimea așteptărilor, contribuind activ și competent la obținerea unui ritm de lucru corespunzător necesităților actuale ale întreprinderii. Un tur de orizont asupra activității comitetului U.T.C. din ultimele 45 de zile, dă multiple puncte de susținere a calificativelor. Trebuie să remarcăm din capul locului că intervenția susținută a organizației U.T.C. pentru recuperarea restanțelor planului anual a fost înțeleasă de comitetul său coordonator drept o acțiune ce trebuie concepută inteligent, concret, intrînd în esența proceselor economice, determinîndu-le astfel revirimentul scontat. Dar să fim la rîndul nostru mai concreți.

— În această perioadă, ne spune tovarășul Paul Streinu, secretarul comitetului U.T.C. coordonator, aprovizionarea ritmică cu materii și materiale a locurilor de muncă se impune drept una din condițiile de care depinde îndeplinirea planului anual. Asigurarea realizării practice a acestui deziderat este în funcție directă cu modul în care se „mișcă" dispecerii, depinde de operativitatea cu care este parcurs drumul magazie-producție. Mulți dintre dispeceri sînt uteciști. De aceea am considerat necesar să-i atenționăm asupra importanței pe care o prezintă pentru uzină felul în care ei lucrează. Putem spune acum că în activitatea lor nu mai există timpi morți, lucru vizibil în toate fabricile, remarcat de către conducătorii direcți ai locurilor de muncă, finalizat în ultimă instanță de rezultatele obținute.

O altă modalitate de intervenție promptă și eficientă a comitetului U.T.C. coordonator de la Uzinele „Electroputere" din Craiova în vederea recuperării restanțelor ne este furnizată de întîlnirea unor tineri tehnicieni, care pînă mai ieri lucrau în birouri, în perimetrul secțiilor de producție, contribuind fie la asigurarea colaborării și cooperării dintre secții prin urmărirea traseelor reperelor din fabricație, fie lucrînd nemijlocit pe mașini. Este cazul lui Emil Popescu, Marin Ivancea, Marian Bărbulescu și a altora. Întrebați asupra motivelor care i-au determinat să schimbe pentru un timp locul de muncă răspunsul este invariabil același „producția o cere". Intrînd mai în amănunt vom vedea că faptul reprezintă totodată și onoarea unei sarcini încredințată de organizația U.T.C., o mînă întinsă apelului lansat de comitetul U.T.C. coordonator către tinerii tehnicieni din serviciile de concepție și control tehnic de calitate de a trece în producție, pentru ca, grație competenței și priceperii lor, să ajute la fața

GH. GHIDRIGAN

(Continuare în pag. a VII-a)

CU PLANUL ANUAL ÎNDEPLINIT

● COLECTIVUL UZINEI DE PRODUSE SODICE GOVORA și-a îndeplinit cu 21 de zile mai devreme sarcinile revenite în acest an la producția globală, producția marfă, productivitatea muncii precum și la alți indicatori principali de plan. Continuînd același ritm de lucru, colectivul uzinei va realiza pînă la finele anului o producție globală suplimentară de 16 milioane lei și o producție marfă de aceeași valoare, depășindu-și astfel cu mult angajamentele luate în întrecerea socialistă.

● FABRICA DE TRICOTAJE „MOLDOVA" DIN IAȘI a realizat sarcinile planului anual cu 20 de zile înainte de termen, livrînd peste sarcina planificată 163 000 bucăți tricotaje. La producția globală depășirea se cifrează la 35 milioane lei, iar la producția marfă vîndută și încasată 9 milioane lei.

● ÎNTREPRINDERILE DE MECANIZARE A AGRICULTURII din Ianca, Viziru, Romanu și 1 Mai și-au îndeplinit cu aproape o lună mai devreme obligațiile de plan pe întreg anul. Ca urmare a unei bune folosiri a tractoarelor și mașinilor agricole, unitățile amintite au realizat suplimentar venituri de peste 1,3 milioane lei.

● ÎNTREPRINDERILE INDUSTRIEI LOCALE DIN JUDEȚUL Bihor au realizat planul anual de producție la toți indicatorii, precum și angajamentele asumate în întrecerea socialistă. Pînă la această dată au fost obținute peste sarcinile anuale produse în valoare de 30,3 milioane lei la producția globală și de 35,7 milioane lei la producția marfă.

● VALORIFICAREA UNOR REZERVE interne și folosirea integrală a timpului de lucru și a utilajelor au permis colectivului Fabricii de confecții din Miercurea Ciuc să îndeplinească planul anual cu 20 de zile înainte de sfîrșitul anului.

(Agerpres)

● OAMENII MUNCII DIN ÎNTREPRINDERILE INDUSTRIALE ALE JUDEȚULUI ALBA raportează îndeplinirea integrală a angajamentelor luate pe întregul an.

La producția globală s-a înregistrat o depășire a angajamentului de 11.600.000 lei, iar producția marfă vîndută și încasată a fost depășită cu 41.000.000 lei. Un succes de mare importanță îl reprezintă depășirea angajamentului la export cu aproape 13.000.000 lei. Peste 80 la sută din sporul de producție obținut s-a realizat pe seama creșterii productivității muncii. Printre colectivele care și-au adus cea mai mare contribuție la obținerea acestor realizări se numără Întreprinderea Salina, Uzina de produse sodice Ocna Mureș, Întreprinderea metalurgică Aiud, Uzina chimico-metalurgică Zlatna și Fabrica Sebeșul din Sebeș. Obiectivul principal care stă acum în atenția salariaților din întreprinderile județului Alba îl constituie îndeplinirea riguroasă a planului la toate sortimentele și toți indicatorii precum și pregătirea condițiilor pentru producția anului viitor.

AL. BĂLGRĂDEAN

PRIM PLANUL ECHIPEI

Pentru această imagine, fotoreporterul ziarului nostru ION CUCU a fost distins cu medalia de bronz la Expoziția internațională de fotografii „100 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin — Moscova 1969".

UN RĂSPUNS AL COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ LA PROBLEMELE DISCUTATE ÎN ANCHETA NOASTRĂ CU TITLUL: „CONTRIBUȚII NEGATIVE LA VALORIFICAREA ȘI REPREZENTAREA CREAȚIEI POPULARE"

ÎN ATENȚIA FORURILOR RESPONSABILE

FENOMENUL CONTRAFACERII FOLCLORICE

Ne răspunde ION MORARU,
vicepreședinte al C.S.C.A.

— Într-o anchetă publicată de ziarul nostru specialiștii subliniau inițiativa valoroasă a C.S.C.A. privind organizarea Festivalului și concursului internațional de folclor „România '69". Există totodată și unele păreri, după care, în prezent se manifestă o serie de carențe în acțiunea de valorificare a artei populare. Care este opinia dv. în această privință?

— În acest an mișcarea artistică de amatori — prin cel de-al IX-lea Concurs al formațiilor muzical-coregrafice, ca și prin Festivalul și concursul internațional de folclor — a cunoscut o deosebită amploare. Dispunem de un potențial artistic valoros, care activează pe întreg cuprinsul țării și care s-a afirmat cu putere și în străinătate.

Interviu consemnat de
ION MARCOVICI

(Continuare în pag. a V-a)

ESTE CONSILIUL PROFESORAL O AUTORITATE CERTĂ?

Ne răspunde SOFIA PUȘCAȘU,
inspector general al Inspectoratului școlar al municipiului București

În lumea din afara școlii consiliul profesoral este sinonim cu autoritatea absolută pe teritoriul instituției. Autoritate în sens de competență științifică, măiestrie pedagogică, creativitate, un înalt spirit civic, responsabilitate.

Corespund acestei imagini consiliile profesorale din școli?

Ce înseamnă autoritate absolută? Sigur, consiliul profesoral este organul de gîndire și acțiune colectivă, de conducere efectivă a unității școlare. Din ce în ce mai multe consilii ale școlilor noastre reușesc să cuprindă și să rezolve cu sporită competență complexele probleme ce revin unei școli. Departe de mine intenția de a micșora imaginea ce o au cei din afara școlii despre acest organism dinamic care este consiliul profesoral. Dar el, compus din oameni cu mai multă sau mai puțină experiență, avînd de făcut față unor situații foarte diferite de la un colectiv la altul, este vulnerabil ca ori ce alt organism viu. În acest sens mi se pare pretențios spus „autoritate absolută" și voi încerca să fac o prezentare gradată, mai conformă cu realitatea.

Avem în Capitală școli care și prin tradiție și prin calitatea actuală a corpului didactic conferă consiliului profesoral aura de senat care învăluia consiliul profesoral în vechile noastre instituții de învățămînt. Mă gîndesc, de pildă, la licee ca „Nicolae Bălcescu", „Mihai Viteazul", „Gheorghe Lazăr", „Gheorghe Sincai". Li se aliniază școli mai puțin vestite dar care se înscriu de acum în circuitul instituțiilor contemporane de prestigiu cum ar fi Liceul „Ion Neculce", școlile generale nr. 5, 122 și altele.

Convorbire realizată de
MARIETA VIDRAȘCU

(Continuare în pag. a VII-a)

FOTOGRAFIE DIN MIȘCARE

Ar fi trebuit să-i vezi, să le urmărești pasul hotărît. Tineri, foarte tineri, curajoși și cutezători. Cîntecul umplea văzduhul ca un imn de slavă. Ploua. Cu toate acestea 230 de tineri în uniforme impecabil de frumoase, și albastre ca cerul celei mai senine zile, au străbătut arterele principale ale sectorului V bucureștean într-un impresionant marș al tinereții. Integrat în ansamblul manifestărilor inițiate în cinstea sărbătorii — devenită tradițională — a majoratului, marșul acesta a însemnat o acțiune cu ample semnificații și valențe educative. El inaugura un gen de activitate care pentru tinerii participanți la acțiunile de pregătire pentru apărarea patriei vor deveni tot mai frecvente.

Merg alături, **Laurențiu Păun** și **Gheorghe Năstase**, elevi în ultimul an al Școlii „Iosif Ranghet". „Am ținut cu tot dinadinsul să nu lipsim. N-ai mereu 18 ani! Ploaia? Banală. Nici n-am simțit-o. Poate din cauza soarelui care ne-a invadat inima!" Bucurie și responsabilitate. Peste cîteva luni un alt eveniment le va da emoții la fel de puternice: intrarea în rîndul clasei muncitoare. Vor fi cei mai tineri muncitori. Cîte bucurii pot încăpea într-un an!

18 ani. Vîrsta de aur, vîrsta viselor, a cutezanțelor și împlinirilor. Ieri la „Tehnic-club" i-am întîlnit pe **Mihai Nica** lăcătuș-montor la „Metalica", pe **Vasile Gabor**, de la „Monetărie" am întîlnit numeroși prieteni tineri, exuberanți dar serioși pînă la gravitate. Ieri, 400 de tineri din sectorul V au fost felicitați cu prilejul împlinirii vîrstei de 18 ani. Tovarășul **George Cîrstoiu**, secretar al comitetului U.T.C. al sectorului a înmînat 400 de felicitări.

Pentru tinerii bucureșteni agenda zilei de ieri a fost mult mai bogată: la „Clubul elevilor" din sectorul IV au fost sărbătoriți aproape 500 de tineri; 300 de tineri din sectorul III au petrecut **minunat** la „Balul majoratului"; la „Modern-club" din sectorul VIII peste 250 de tineri i-au avut ca oaspeți pe scriitorii **Sânziana Pop** și **Mihai Stoian**. Zilele care urmează vestesc noi acțiuni pline de fantezie. Așa, ca pentru... 18 ani!

L. POPESCU

TINERETUL și CULTURA

ÎN SFÎRȘIT, UN FESTIVAL!

Am scris de curînd despre „Clubul A" al studenților de la Institutul de Arhitectură aplaudînd activitățile lui pline de conținut și bogate în participare și, iată, aceluiași club îi aparține acum inițiativa primului Festival național studențesc de muzică ușoară. Am scris în ultimul articol despre muzica ușoară, ca însăși și, iată, acei poeți-trubaduri pe care îi urmăream în eter și foarte rar pe ecranul televizorului, atît de rar că dacă mă gîndesc bine poate că mi se pare chiar, acei poeți-trubaduri care au toate șansele să convertească muzica românească la un gen mult mai grav decît ușor și mult mai liric decît comercial, vor sosi la București pe scena Casei Studenților. Evident, la moara mea curge multă apă. Fiindcă e timp destul de cînd formații studențești, ca grupul „Foenix" de la Timișoara, grupurile „Sideral" și „Olimpic" de la București s-au produs oriunde în țară, în afară de ambianța unei serbări studențești. E timp destul de cînd activitatea culturală a studenților din țara noastră există fără a fi îmbrăcat forme de organizare oficiale care să îi confere și un caracter pregnant de tradiție. Citim cu nostalgie paginile de jurnal adolescentin ale cîtorva mari, Eminescu, Blaga, Pușcariu, ne emoționăm profund pentru uriașa sărbătorire a Putnei căreia proaspătul student în filozofie la Viena i-a fost mentor spiritual dar și organizator practic, adunînd toată junimea română și floarea culturală a acelui timp către un memento trecutei Moldove, ne înduioșăm blînd pentru maialurile la iarbă verde cu concursuri de oratorie și lirică ale liceenilor brașovenl de la Șaguna și pentru adunările patriotice ale peregrinilor români prin marile universități ale lumii, dar găsim atît de anevoie îngăduința și timpul pentru o tradiție a lui azi. Pentru o continuitate de stare spirituală și chiar și de sentiment a generației tinere, care să se poată exprima potrivit tradiției.

Și pentru că începe să fie timp destul de cînd talente excepționale, bine cunoscute în mediile studențești ale facultăților, dar deloc cunoscute în afară, trebuie să apară în fața publicului; nu într-o formă de consacrare comercială, pentru că o resping

(Continuare în pag. a V-a)

de SÂNZIANA POP

SĂ DISCUTĂM DESPRE TINEREȚE, EDUCAȚIE, RĂSPUNDERI

LA MARGINEA PRĂPASTIEI

400 de minori și-au lăsat pînă acum numele în registrul de evidență al postului de miliție din Gara de Nord. Printre cele cîteva mii de persoane care populează universul cotidian al acestui important nod de drumuri, se strecoară și aventurieri de vîrstă școlară, sosiți sau pe punctul de a pleca în necunoscut. Cine sînt, ce i-a împins la aceasta și ce speră să găsească la capătul drumului? Cîteva răspunsuri ne-au fost furnizate în decursul unor vizite „la ore mici" pe peroanele gării.

UN COPIL AȘA CUMINTE...

Ora 1,30. Pe ultima bancă, care însoțește peronul liniei a șasea, doi băieți sînt cufundați într-un somn fără vise. La încercările noastre de a-i deranja reacționează prompt, cu o tentativă de fugă. Eșecul îi trezește definitiv și iată-i dispuși să ne răspundă la întrebări.

Crețu Mirică, se prezintă unul, Dominte Gheorghe, celălalt. Primul are 13 ani, celălalt 11. Așteptau — **„bineînțeles"** — trenul. Mirică — spre Arad, că are o bunică acolo. Gheorghe se hotărăște și el să-și viziteze „niște rude". (Ne-am convins mai tîrziu că își atribuiseră o identitate falsă. Vom continua să-i numim așa, din motive pe care le veți înțelege).

— La ce oră pleacă trenul spre Arad?

Aflăm că ignoraseră acest amănunt, dar, oricum, dimineață trebuie să fie vreun tren. Bani de bilet? Cincizeci de lei, asta-i toată averea lor. (Ulterior s-a dovedit că aveau trei sute, a căror proveniență a rămas destul de incertă). Cu greu am aflat că Mirică a fugit de acasă pentru că „îl bătea tata" și l-a luat și pe Gheorghe cu el. Pe Gheorghe nu-l necăjea nimeni, dar nu vroia să mai meargă la școală. În cele din urmă, după ce s-au încredințat că povestea cu Aradul este pe deplin compromisă, Mirică ne-a explicat **că vroiau să meargă prin trenuri**, că auzise el că „se cîștigă bine". Cu alte cuvinte, **erau tocmai pe punctul de a-și inaugura cu cea mai mare dezinvoltură cariera de hoți de buzunare.**

Secretul „le fusese dezvăluit de un cunoscut" al tatălui lui Mirică, care, amețit de cîteva

SOFIA SCORȚARU

(Continuare în pag. a II-a)

DE LUNI PÎNĂ DUMINICĂ

AVANCRONICA

T. V.

NUNTĂ LA ROMÂNI

Un nou ciclu de emisiuni, în care realizatorul — **Paul Sireteanu** — și-a propus ca, în 8—10 episoade, să prezinte variatele manifestări colective cu prilejul căsătoriei în tradiția folclorică a poporului nostru.

— Primul episod — îmi spunea Sireteanu — **Un fecior își caută doru** are ca interpreți doi tineri : din Valea Bîrgăului — mireasa și Valea Șieului — mirele, (județul Bistrița-Năsăud).

Împreună cu ei, o echipă de amatori din același județ vor ilustra și celelalte etape premergătoare ceremoniei nunții.

— **Și care sînt acestea ?**

— **Tratativele dintre familii, Pețitul, Vederea nunei de către mama mirelui, Logodna, Pregătirea Steagului de nuntă, Chemarea cu strigături, Trimiterile de daruri, Ceremonialul de la casa miresei** și în sfîrșit **Nunta.** O tradiție frumoasă, păstrată azi aproape în toată țara — bineînțeles nu și la oraș — ce pledează pentru dragoste și întemeierea unei familii trainice (17 XII, 18, 30, p 1).

MEMENTO

În cadrul emisiunii **Seară de balet,** televiziunea prezintă o înregistrare a spectacolului **Memento,** realizat la Studioul Operei din Timișoara, **Chore-Studio.** Regizoarea emisiunii TV, **Marianti Banu** ne spune :

— **Memento** este o transpunere coregrafică după **Simfonia a X-a de Gustav Mahler,** în coregrafia lui **Alex Schneider,** inițiatorul și animatorul acestui studio de balet contemporan. Următoarea emisiune : **„Șase zile dintr-un an"** de Anton Webern (19 XII, 22,50 pr. 1).

ION PASAT

REVELION TV

● O emisiune de muzică și dansuri populare românești cu ansambluri și soliști cunoscuți ca : **Irina Loghin, Benone Sinulescu, Elena Merișoreanu, Angela Buciu,** pregătește regizorul **Dumitru Cihodaru.**

● REVELIONUL STELELOR FĂRĂ NUME **Doina Spătaru, Dan Gherasim, Adrian Ionescu, Cornel Constantiniu,** cîștigătorii din acest an ai **„Stelei",** precum și ceilalți participanți la concurs vor petrece revelionul împreună cu Dan Deșliu în același rol de prezentator.

● Nicolae Herlea, Viorica Cortez, Magda Ianculescu, Marina Crilovici, Ludovic Spiess, Octav Enigărescu, Ileana Iliescu, Pușa Niculescu, Marinel Ștefănescu și Mihai Ciontea sînt numai cîteva nume din **BALUL OPEREI,** o emisiune realizată de **Florica Gheorghiescu, Carmen Dobrescu și Beatrice Drugă** (autoarea imaginii).

I. P.

TURNEUL FILARMONICII DIN VARȘOVIA

Alături de obișnuitele simfonice ale Orchestrei Radioteleviziunii și Filarmonicii, săptămîna aceasta vom putea urmări, după turneul Filarmonicii din Leningrad, o altă orchestra de valoare europeană Filarmonica Națională din Varșovia.

După concertele susținute la 11 și respectiv 13 decembrie, la Arad și Brașov, Filarmonica din Varșovia va oferi la Ateneul Român două concerte : marți vor fi prezentate sub bagheta dirijorului Witold Rovicki „Uvertura la concert din Bajka" de Moniuszko, „Simfonia concertantă" de Szymanovski (la pian Tadeusz Zmudzinski) și „Simfonia a 4-a" de Ceaikovski, iar miercuri seara Concertul nr. 6 pentru sextet de coarde" de Rameau. „Simfonia a 3-a" de Tadeusz Baird și „Petruška" de Igor Strawinski.

Înființată în anul 1901, Filarmonica din Varșovia, a cucerit de-a lungul ultimelor decenii sufragiile iubitorilor muzicii din țară și de peste hotare. La 15 mai 1968, orchestra a sărbătorit de altfel în Franța, la St. Etienne, cel de al 250-lea concert prezentat în străinătate.

Sub conducerea unor remarcabili șefi de orchestră, Filarmonica varșoviană a evoluat pe numeroase scene de concert ale Europei, Asiei și Americii unde a realizat de altfel înregistrări discografice socotite adeseori imprimări de referință.

Din bogata agendă simfonică a săptămînii mai semnalăm prezența la pupitrele orchestrelor bucureștene a doi reputați șefi de orchestră străini : dirijorul elvețian, Pierre Colombo (în Concertul Radioteleviziunii) și dirijorul francez Jean Pierre Jaquillat (în concertul Filarmonicii).

În programul Filarmonicii o audiție de unică valoare : „Martiriul Sf. Sebastian" de Claude Debussy.

I. S.

MUZICĂ UȘOARĂ

● *De la* Liviu Găgescu, *directorul Clubului „A" (al Institutului de Arhitectură) și președintele comitetului de organizare al* Festivalului studențesc al formațiilor „pop" *aflăm programul definitiv : „Chromatic Grup 3" și „Orion" (16 decembrie) ; „Romanticii", „Mondial" (17) ; „Olimpic '64", „Sideral Modal Quartet" (18) ; „Choral", „Roșu și Negru" (19) ; „Clasic XX", „Phoenix" (20) ; „hors concours" : M & S's Bluesband", un „supergrup" și o surpriză „folk" (21 ora 17) ; festivitatea de premiere și concertul laureaților (22, ora 20, la Sala Palatului). Spectacolele celelalte vor avea loc la Casa de cultură a studenților, începînd de la ora 21. În afară de specialiștii amintiți în numărul de acum o săptămînă, din juriu vor mai face parte* Liviu Găgescu, Emil Popescu, Sânziana Pop, Adrian Păunescu, Ion Hobana *și, probabil,* Lucian Pintilie și Florin Bogardo. *Astăzi formațiile vor preda repertoriul de concurs, iar mîine juriul se va reuni „în plen" pentru a stabili ultimele detalii.*

De ieri, toate biletele erau epuizate. Accesul se va face pe baza tichetului, însoțit de legitimația de student.

● *De la... frigurile pregătirilor pentru acest Festival, la arșița Mediteranei. Ne-au sosit primele vești de la cîntăreții români aflați în turneu în Israel. Ziarele locale certifică deosebitul succes de care se bucură artiștii români, și în special* Luminița Dobrescu și Cornel Fugaru ; *în ansamblu, spectacolul este caracterizat ca „cea mai bună revistă văzută în Israel".*

● „Phoenix". *De ce ne întrebăm, discul formației timișorene a apărut pe piață, în... Timișoara, după două săptămîni de la livrarea sa în Capitală ? Să nu mai vorbim de faptul că înregistrarea lasă mult de dorit.*

● *Luni, la ora 20,30, sala de festivități de la căminul „303" al Politehnicii va găzdui ultima reuniune din cadrul clubului* „Interpretul preferat", *consacrat prezentării figurilor celor mai importante ale muzicii ușoare. Va fi prezentată o* „Retrospectivă „pop" '69", *cu ilustrarea marilor succese muzicale ale anului.*

OCTAVIAN URSULESCU

Luminița Dobrescu într-unul din spectacolele prezentate în turneul de peste hotare.

CE PUTEM CITI SĂPTĂMÎNA VIITOARE

● **MARIO SOLDATI — „Povestiri cu stafii", E.L.U. Colecția „Meridiane". Traducerea de Mariana Stănciulescu.**

Nuvelist, romancier, reporter, gazetar, cineast, Mario Soldati (n 1906) este una dintre cele mai active prezențe în proza italiană de azi. Povestirile din ultima sa carte — „Racconti del maresciallo" (Povestirile comisarului) — adaptate pentru micul ecran, au stîrnit un mare interes în Italia. Culegerea de față înmănunchează o suită de povestiri care au ca trăsătură comună întîmplarea stranie, adesea inexplicabilă, bizară, uneori amuzantă.

● **JAN KOTT — „Shakespeare, contemporanul nostru" — E.L.U. Colecția Monografii. Traducere : Anca Livescu.**

Magistrala lucrare a criticului literar polonez Jan Kott, apărută în 1961, s-a impus în lumea întreagă prin vigoarea analizei și prin noutatea punctului de vedere. În prefața versiunii engleze, regizorul Peter Brock spune printre altele : „Iată că avem în sfîrșit un om care scrie, dintr-o experiență nemijlocită, despre atitudinea lui Shakespeare în fața vieții (...) Shakespeare este contemporanul lui Kott, iar Kott este contemporanul lui Shakespeare ; el vorbește despre marele dramaturg cu simplitate, iar cartea lui are prospețimea unei scrieri aparținînd unui spectator care a asistat la reprezentațiile de la Globe Theatre și în același timp, caracterul unei pagini autentice de critică pe marginea unui film actual". Un indiciu al aprecierii de care se bucură studiul lui Kott despre Shakespeare îl constituie faptul că în ultimii ani el a fost tradus în peste 20 de țări.

● **I. S. TURGHENIEV — „Fum" — E.L.U. Traducere : Mihai Sevastos.**

Ca toate romanele clasicului rus Turgheniev, „Fum" oglindește frămîntările epocii și ale scriitorului însuși în perioada de după reforma țărănească din 1861. Poezia naturii și mai cu seamă poezia iubirii pasionate și dureroase fac din romanul „Fum" o operă nemuritoare, o carte de căpătîi pentru toate generațiile.

În Editura politică a apărut :

LUCREȚIU PĂTRĂȘCANU : Un veac de frămîntări sociale. 1821—1907

(Urmare din pag. I)

sticle de bere, își mărturisise o „pasiune" din tinerețe (care l-a costat de altfel doi ani de închisoare). La ora actuală, omul muncește, își vede de treburi dar sînt suficiente cîteva păhărețe de alcool ca să-și depene amintirile, fără să țină cont de ceea ce ar putea genera ele în mintea unui copil de 13 ani. Tatăl, maistru pe un șantier de construcții, om apreciat și stimat de colegii de muncă, recunoaște că nu trebuia să-i permită băiatului să asiste la petrecere, dar, nu și-ar fi închipuit..." Poate chiar era dificil să-și închipuie, pentru că într-adevăr copilul se arătase pînă atunci ascultător, iar notele din catalog ne-au convins și pe noi că nici din această direcție nu avea motive de îngrijorare. Și totuși...

Medicul T.I., tatăl celuilalt copil aflat în tovărășia lui Mirică, îl căutase în noaptea aceea disperat prin tot Bucureștiul.

— Nu s-a mai întîmplat niciodată, ne-a declarat mai tîrziu. Un copil așa de cuminte... („Se mai întîmplă să întîrzie — ne informează mama băiatului. Pînă la nouă, maximum zece. **Dar numai atît...**)

Pentru „un copil așa cuminte" **în vîrstă de 11 ani,** întîrzierile acceptate cu atîta seninătate își au tîlcul lor.

„Există — îmi spunea acum cîtva timp căpitanul Ion Iacob, care răspunde de problemele minorilor în cadrul Inspectoratului județean de miliție Vrancea — destule cazuri de copii cu părinți de treabă, care ajung totuși la noi. Un lucru aparent mărunt, tratat cu insuficientă atenție de către părinte poate genera consecințe neașteptate și nedorite".

De altfel, cercetările întreprinse în ultima vreme, au relevat — paradoxal — că **ponderea în rîndul delicvenților minori o reprezintă copiii proveniți din familii organizate** (52 la sută, după cum rezultă dintr-un sondaj întreprins de Ștefania Simionescu de la Institutul de cercetări medico-legale București). Factorii negativi care facilitează apariția unor manifestări antisociale la minori — înregistrați deopotrivă la cei care beneficiază sau nu de un mediu familiar corect — sînt lipsa de organizare a timpului liber, lipsa controlului asupra anturajului, lipsa de supraveghere și autoritate părintească, într-un cuvînt **neîndeplinirea funcției educative a familiei.**

Scăpați de sub controlul părintesc, copiii își organizează la voia lor — de cele mai multe ori este voia întîmplării — timpul liber. „Bine, vor obiecta cu siguranță unii, dar ce putem face? Amîndoi sîntem încadrați, se nimerește ca programele de lucru să coincidă". De acord ! Dar chiar în asemenea situații este perfect posibil un anume control. Mai concret, copilul poate fi educat de așa manieră **încît să simtă atîntit asupra lui ochiul părintelui, chiar atunci cînd acesta lipsește.** Cu alte cuvinte, se pot forma — vîrsta permite și facilitează din plin acest lucru — anumite **deprinderi de conduită.** După cum, chiar în puținele ore petrecute alături de copil trebuie întreprinsă o investigație viguroasă a modului în care acesta și-a petrecut ziua. Cîți tați — obosiți, e drept, după o zi de muncă — nu-și trec mîna prin părul fiului aruncînd un „ce-ai mai făcut astăzi?", așteptînd sau nu răspunsul, și se declară mulțumiți cu aceasta? Cîți părinți au încercat să cunoască îndeaproape anturajul copilului? „Ce-i tatăl lui? Dar mama? Cu ăsta să nu te joci, cu ăsta poți să fii prieten!"... Nimic nu dăunează mai serios decît sentințele, trîntite ca o ghilotină la capătul unei investigații atît de superficiale. Ele au exact efectul contrar celui scontat de părinte. Micul tovarăș de joacă a cărui prezență a fost interzisă fără o demonstrație convingătoare palpabilă capătă în ochii fetei sau ai băiatului nostru un nimb de mister, care îl face și mai agreat, prietenia persistă în pofida interdicției și capătă, chiar, mai multă savoare. Ceea ce printr-o discuție „de la om la om" (ce mult îl impresionează pe copil acest gen de conversație!) ar fi putut desface o legătură nedorită, devine — printr-o greșeală de procedură — sortit, inevitabil, eșecului.

LA MARGINEA PRĂPASTIEI

„DACĂ SE MAI ÎNTÎMPLĂ, TE OMOR !"

În biroul căpitanului Alexandru Turcu, șeful oficiului de miliție din Gara de Nord, am cunoscut-o pe **Doina Radu** în vîrstă de 12 ani, elevă în clasa a V-a B. Fusese găsită rătăcind pe peron. Nu avea intenția să plece undeva. Pur și simplu fugise de acasă. Interesîndu-ne din ce cauză, ne-am trezit în plin roman polițist. **Fusese amenințată cu moartea.** Cine a speriat-o în halul acesta? Mama, Maria Costică, îngrijitoare la hotelul „Muntenia". Urmează o poveste încîlcită, nu lipsită de meșteșug (de altfel fata fabula cu o ușurință nemaipomenită și cu destulă abilitate) asupra peripețiilor care au determinat această amenințare. Pe scurt Doina, deși repetă clasa, lipsește destul de frecvent de la școală. Ultima absență a determinat din partea mamei reacția de mai sus.

După 48 de ore de la părăsirea locuinței, fata a fost adusă acasă de o funcționară de la Secția de miliție. Să le însoțim în strada Părului, nr. 32 Bl. 59, sc. 2, et. 7, cartierul Balta Albă. Mama nu era acasă. În lipsa ei, Doina are acces numai în bucătărie, ușile celorlalte încăperi fiind încuiate. După cîtva timp mama sosește. Nu pare de loc surprinsă de apariția fiicei, **după cum și dispariția ei o lăsase indiferentă:** „A mai plecat și pe urmă s-a întors" **(însoțită aproape totdeauna de cineva de la miliție,** n.n.).

Dacă a amenințat-o cu moartea? Da, **dar n-avea de gînd s-o și facă.** Una din ferestrele casei oferă o perspectivă destul de lugubră spre cimitirul „Izvorul nou", care începe imediat de lîngă blocul cu pricina. Ca ventivă, mama a folosit și acest „atu". Rechizitoriul începea cu un „acolo ai să te duci" și brațul, țintea elocvent peste drum.

Ceva mai tîrziu ne-am dumirit că fetița o incomoda pe mamă („mai am o fată bolnavă în spital"), că nu putea „s-o țină în frîu", că, într-un cuvînt, ducă-se! Tatăl? Se despărțise de el acum șase ani. Se mai vedeau, dar în ultimul timp pentru **Nicolae Radu,** muncitor la întreprinderea „Butoiul", ușa fusese definitiv închisă, ca să se deschidă pentru... următorul prieten al mamei. (Fiecare e liber să-și aranjeze viața așa cum crede de cuviință. Cu o condiție, însă: să nu o prejudicieze pe a altora, **mai ales atunci cînd este vorba de propriul tău copil).**

Trebuie să adăugăm că discuția pe care am purtat-o cu Doina în biroul căpitanului de miliție a relevat un copil vioi, cu o minte ageră și cu o fantezie care, canalizată cum trebuie, n-ar întîrzia să rodească pozitiv. (În sacoșa care a însoțit-o în hoinărelile prin gară se găseau, alături de un pachet de biscuiți, două reviste: „Racheta" și „Cutezătorii"). Ne-am dat seama că le citește regulat și o pasionează chiar unele lucruri legate de tehnică, la școală confirmîndu-ni-se că are înclinație în această direcție.

Situația Doinei Radu se cere rezolvată cu cea mai mare rapiditate. Poate că într-o casă de copii, supravegheată atent și îndrumată cu pricepere, ar găsi climatul propice concretizării înclinațiilor, unei dezvoltări sănătoase pe mai departe! Se pot găsi și alte soluții. E nevoie însă de o intervenție imediată din partea școlii în colaborare cu celelalte foruri competente.

★

L-am rugat pe Vasile Bichir, ofițerul de serviciu de la postul de miliție al Gării de Nord, să comenteze situațiile de care ne-am ocupat în materialul de față:

„Sînt cazuri izolate. În majoritate ajung la noi copii care au suferit deja 2—3 detenții la camera de minori, care au comis cîteva delicte în majoritate furturi. Cei de care discutăm sînt la prima abatere și, mai mult, nu sînt lipsiți de loc de calități"

E adevărat, intenționat însă, am ales aceste cazuri — limită. Ne-am străduit să ilustrăm ceea ce popular se numește **„marginea prăpastiei".** De aici și pînă la comiterea delicvenței nu mai este decît un pas. Un pas care stă în puterea noastră să-l oprim. Sarcina aceasta nu revine numai organelor de miliție. Nimeni de la Comitetul U.T.C. al sectorului (de care aparține Gara de Nord) Nu s-a interesat vreodată de problema aceasta. Poate n-ar fi deloc deplasat ca, **echipe formate din 2—3 activiști sau chiar uteciști ai organizațiilor sectorului să poposească măcar o dată pe săptămînă în gară. S-ar putea preveni cu mai mare ușurință situații de genul celor mai sus relatate și s-ar interveni mult mai prompt în altele**

NOI PREMIERE CINEMATOGRAFICE

BĂTĂLIA PENTRU ROMA

Regia : Robert Siodmak

Cu : Orson Welles, Sylva Koscina, Laurence Harvey, Robert Hoffmann, Florin Piersic, Ingrid Brett, Emanoil Petruț, Adela Mărculescu, Ion Dichiseanu, Mircea Anghelescu, Fory Eterle.

baladă pentru mărîuca

O producție a studioului cinematografic București
Scenariul : Călin Gruia în colaborare cu Titel Constantinescu
Regia : Constantin Neagu, Titel Constantinescu
Cu : Brîndușa Hudescu, Ion Caramitru, N. N. Matei, Gelu Zaharia-Parșolea, Sabin Făgărășanu, Gilda Marinescu, Sabina Mușatescu.
Imaginea : Viorel Todan
Muzica : Grigore Iosub
Decoruri : Filip Dumitru, Nicolae Teodoru

BĂIEȚII în HAINE de PIELE

Cu RITA TUSHINGHAM COLIN CAMPBELL

O producție a studiourilor engleze

Regia : Sidney J. Furie

ÎN SĂPTĂMÎNA 15 — 21 DECEMBRIE

LA CINEMATOGRAFUL TIMPURI NOI DIN CAPITALĂ

un nou program de scurt-metraje românești

● **ADOLESCENȚA**

Scenariul, regia, imaginea : Florica Holban și Paul Holban

● **ÎN ORAȘ LA BUCUREȘTI**

Scenariul : Radu Albala, Eugenia Gutu
Regia : Eugenia Gutu
Imaginea : Carol Kovacs

● **PRIN VRANCEA**

Scenariul : Mioara Cremene și Sergiu Huzum
Regia : Sergiu Huzum
Imaginea : Petre Gheorghe, Gh. Herschdorfer

● **ÎNTÎLNIREA**

Scenariul : Adrian Nicolae
Regia : Florin Anghelescu
Animația : Elena Iscrulescu

● **EU + EU = EU**

Scenariul și regia : Ion Popescu Gopo
Animația : Constantin Crișmărel

● **CĂLUȚUL CU COAMA ALBASTRĂ**

Scenariul : Tatiana Apahideanu, Ion Hrănoiu
Regia : Tatiana Apahideanu
Animația : Roland Pupăză

MASA ROTUNDĂ A „SCÎNTEII TINERETULUI"

Participă:

Profesor universitar BOTEZATU PETRE, conferenţiar universitar dr. COPTIL LIVIU, profesor universitar SĂRMĂŞEANU M., profesor dr. TODOSIA MIHAI (Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi) : conferenţiar dr. GALL IOAN, conf. dr. KALLÖŞ NICOLAE, lector universitar MARICA GEORGE, (Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj)

Pagină realizată de MIHAIL PIŞCOCI

Universitatea şi ştiinţele sociale

1. PROGRAMA ANALITICĂ — UNITATE ÎN DIVERSITATE.

2. Cursurile şi manualele — diferenţierea lor în funcţie de facultăţi şi profilul acestora.

3. Cum se realizează în momentul de faţă legătura, la toate nivelele şi în toate domeniile, între centrele universitare?

4. STUDENTUL — VIITOR SPECIALIST ŞI INTELECTUAL ANGAJAT.

1.

TODOSIA MIHAI : Întregul complex de măsuri elaborate de partid în vederea modernizării şi perfecţionării învăţămîntului, dezvoltarea impetuoasă pe această bază a ştiinţei şi culturii ca una din premisele esenţiale ale făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate, ridică în faţa ştiinţelor sociale sarcini deosebit de complexe. Este un fapt incontestabil că în predarea ştiinţelor sociale în învăţămîntul superior aşa cum s-a relevat în dezbaterile **„Seminarului privind sarcinile ce revin catedrelor de ştiinţe sociale în activitatea didactică-educativă şi de cercetare,** s-au realizat progrese notabile. Existenţa unui valoros corp didactic permanent preocupat de îmbunătăţirea conţinutului de idei al acestor discipline şi a măiestriei didactice constituie o garanţie că vor fi lichidate multe din neajunsurile care mai dăinuie. Pe linia înlăturării acestor neajunsuri se înscrie, aşa cum s-a precizat şi în seminarul amintit, necesitatea îmbunătăţirii şi perfecţionării programelor analitice.

SĂRMĂŞEANU M. : Într-adevăr, planurile de învăţămînt şi programele analitice în vigoare au fost mult îmbunătăţite în ultimii ani, astfel încît se poate spune, fără exagerare, că ele asigură un cadru propice activităţii didactice de pregătire a viitorilor specialişti. De altfel, viaţa demonstrează că acţiunea de modernizare a structurilor neajunsuri, se înscrie, aşa cum s-a precizat şi în seminarul amintit, necesitatea îmbunătăţirii şi perfecţionării programelor analitice.

Programele analitice ale cursului de filozofie marxistă, redactate diferenţiat pe profile largi de învăţămînt superior (umanist, tehnic, artistic, economic), prin structura lor fundamentală au un caracter unitar. Dar diferenţierea cursurilor de filozofie nu trebuie împinsă la extrem, căci astfel filozofia s-ar identifica cu bazele teoretice ale ştiinţelor particulare, ar pierde specificul ei.

KALLÖŞ NICOLAE : Ar trebui, cred să clarificăm ce trebuie să înţelegem prin adaptarea disciplinelor de filozofie la specificul facultăţilor. Principial vorbind, ar exista cel puţin două posibilităţi de adaptare. Prima, şi cea mai frecvent solicitată, este aceea ca în predarea filozofiei să se pună accentul asupra acelor probleme care au tangenţă cu domeniul respectiv al ştiinţei. Dar există şi o altă posibilitate : tot principial vorbind, disciplinele de specialitate ar trebui în aşa fel predate încît ele să-i familiarizeze pe studenţi şi cu aspectele general filozofice ale domeniului respectiv. Atît în primul cît şi în al doilea caz partizanii adaptării au în vedere o selectare a problematicii cursului, o programă analitică anume concepută pentru diferite facultăţi.

Eu nu concep ca o disciplină, avînd un obiect bine delimitat, o problematică inerentă, logic ordonată, să poată fi predată cînd într-un fel, cînd în altul. Dacă planurile de învăţămînt prevăd predarea unui curs general de filozofie la diferite facultăţi, atunci se cere predarea acestui curs şi nu a unei alte discipline. Se ştie poate ca studenţii de la filologie să se intereseze mai mult de filozofia culturii, cei de la matematică de epistemologie s.a.m.d. Dar acestea sînt discipline filozofice distincte, care nu pot înlocui cursul general de filozofie.

TODOSIA MIHAI : Şi eu cred că într-o bună măsură s-a reuşit să se înlăture uniformizarea programelor analitice prin includerea unor probleme adecvate profilului facultăţilor şi secţiilor. Dar am impresia că de multe ori nu se înţelege suficient de bine problema adaptării programelor şi cursurilor la specificul facultăţilor. În cazul concret al Economiei politice, trebuie să se înţeleagă că aceasta, ca ştiinţă, are o structură bine precizată şi că, potrivit acesteia, trebuie întocmită programa şi predat cursul.

SĂRMĂŞEANU M. : Ba eu cred că actualele programe, prin faptul că sînt orientative, lasă cadrelor didactice suficient spaţiu de mişcare, libertatea de a dezvolta temele cerute de nevoile pregătirii filozofice într-o facultate sau alta, ceea ce este deosebit de preţios pentru activitatea didactică. De altfel, mi se pare că problema cea mai importantă în momentul de faţă nu este atît perfecţionarea programelor analitice, cît mai ales **cum se asigură realizarea tematicii, nivelul la care sînt tratate problemele.** Aici, un rol imens îl are gradul de informare a celui ce predă precum şi capacitatea lui de a selecta şi trata la nivel superior şi accesibil temele principale ale filozofiei marxiste.

COPTIL LIVIU : De altfel programa analitică ne dă doar cadrul general, orientativ, al conţinutului disciplinei şi, de aceea, datoria noastră este de a preda şi seminariza în strînsă corelaţie cu profilul facultăţii, cu pregătirea de specialitate a studenţilor.

Programa analitică, orientativă în ce priveşte, spre exemplu, cursul de socialism ştiinţific, ne permite şi ne obligă în acelaşi timp la o ancorare puternică în realităţile şi profundele transformări social-politice ale epocii contemporane, la o aprofundare şi tratare complexă a problematicii societăţii în continuă dezvoltare. Consider că actuala programă analitică a cursului de socialism ştiinţific răspunde mai bine necesităţilor reale ale studenţilor, de cunoaştere a liniilor directoare ale politicii interne şi externe a partidului şi statului nostru, a principalelor aspecte social-politice ale etapei făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate.

În legătură cu locul socialismului ştiinţific vreau să apreciez că actuala eşalonare este foarte bine chibzuită, că ea dă posibilitate unor dezbateri de ţinută teoretică corespunzătoare cerinţelor şi exigenţelor actuale.

KALLÖŞ NICOLAE : N-aş dori să fiu greşit înţeles. Departe de mine gîndul de a susţine ideea uniformizării în predarea cursului general de filozofie. De fapt opinez pentru ca fiecare cadru de predare să aibă programa lui analitică, individual elaborată, care să poarte amprenta personalităţii sale. Dar, după cum un curs de istorie rămîne un curs de istorie, indiferent dacă este predat studenţilor de la istorie, de la ştiinţe juridice sau filologie, după cum un curs de matematică rămîne matematică, indiferent cui i se predă, tot astfel disciplinele de ştiinţe sociale trebuie să-şi păstreze substanţa lor proprie, problematica lor proprie, la orice facultate ar fi ele predate.

Se poate discuta dacă, bunăoară, extinzîndu-se în mod corespunzător predarea filozofiei în clasele terminale ale liceului, este sau nu utilă includerea unui curs general de filozofie în planurile de învăţămînt ale facultăţilor şi dacă nu s-ar putea trece, în viitor, la generalizarea predării altor discipline filozofice mai specializate. Merită să fie discutată posibilitatea lărgirii şi diversificării în continuare a disciplinelor de ştiinţe sociale în învăţămîntul nostru superior (introducerea mai multor cursuri de sociologie, psihologie socială, ştiinţă politică etc.). Dar aceasta este o altă problemă care nu trebuie confundată cu „adaptarea" unei anumite discipline după placul oricui.

Socot că învăţămîntul nostru superior, o dată cu aplicarea Legii învăţămîntului, a luat o direcţie sănătoasă şi promiţătoare de dezvoltare şi în ce priveşte îmbogăţirea gamei de predare a ştiinţelor sociale. Aceasta mi se pare calea potrivită de evoluţie în viitor

2.

COPTIL LIVIU : Asigurarea studenţilor cu manuale şi cursuri este o condiţie fundamentală a bunei desfăşurări a procesului instructiv-educativ şi o obligaţie a fiecărui cadru de predare. De aceea, sînt de părere că este absolut necesar, în etapa actuală de dezvoltare a învăţămîntului superior ca fiecare cadru didactic să-şi elaboreze o programă proprie (plecînd de la programa analitică), să-şi redacteze şi litografieze cursul în funcţie de profilul facultăţii la care lucrează, pentru a se favoriza, în acest mod, dezvoltarea spiritului novator al catedrelor. Catedra de Socialism ştiinţific de la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi s-a străduit să asigure studenţilor lecţii şi cursuri multiplicate. Anul acesta vor fi litografiate aproape toate lecţiile şi puse la dispoziţia studenţilor de la cursurile de zi şi fără frecvenţă.

Fiecare cadru didactic din catedra noastră predă cursul în funcţie de specificul facultăţii, de cerinţele şi, aş putea spune, de exigenţele studenţilor. Astfel, la facultăţile istorie-filozofie, drept, filologie, studii economice, analizăm pe larg şi mai nuanţat probleme ca : politicul, relaţiile politice, cultura şi valoarea, naţiunea şi destinul istoric al naţiunii în condiţiile epocii contemporane, instituţiile politice, obiectiv şi subiectiv în făurirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate. Predarea diferenţiată, în funcţie de profilul facultăţilor, nu înseamnă stîrbirea conţinutului cursului, ci îmbinarea armonioasă a cadrului general, a conţinutului programei cu cerinţele fiecărei facultăţi în parte.

SĂRMĂŞEANU M. : Trebuie spus, în primul rînd, că nevoia unor cursuri tipărite de filozofie marxistă se resimte de multă vreme. Vechile manuale sînt, în bună parte, depăşite. Mulţi dintre membrii colectivului catedrei noastre ar dori să participe la redactarea unor manuale pe profilele conturate de noile programe analitice, în cazul în care s-ar constitui, în acest sens, colective pe ţară.

TODOSIA MIHAI : Manuale şi cursuri diferenţiate ? Da ! Să pornim însă de la nişte realităţi. De multe ori studenţii de la istorie, spre exemplu, se lovesc de dificultăţi serioase în cunoaşterea unor probleme de istorie economică tocmai pentru că nu stăpînesc instrumentele de analiză economică, noţiunile fundamentale economice. De asemenea, juriştii, după părerea mea, primesc o pregătire economică insuficientă Să nu uităm aprecierile lui Titulescu în legătură cu rolul economiei politice în formarea juristului. În acest caz particular, cursul trebuie să trateze amplu problemele sistemului instituţional şi relaţiile economice.

În consecinţă, eu cred că trebuie să se înţeleagă că economia politică, ca ştiinţă, are o structură bine precizată şi că, potrivit ei, trebuie întocmită programa şi predat cursul. Important este ca noile manuale şi cursuri să reflecte depăşirea reală a perioadei citatelor dogmatice. Contemporani cu vremea noastră, trebuie să explicăm ştiinţific mecanismul economiei capitaliste, aşa cum se prezintă aceasta astăzi, şi în acelaşi mod mecanismul economiei socialiste. Prezentarea veridică a realităţilor economice din ţările capitaliste, din ţările socialiste, precum şi din „lumea a treia", analiza complexă şi completă a acestora va duce la formarea specialiştilor de care avem nevoie şi a militanţilor cu convingeri ferme marxist-leniniste, angajaţi activ în realizarea politicii partidului.

Cred că este clar că înţelegerea profundă — spre exemplu — a problemelor sistemului monetar internaţional, a diferitelor planuri de reformare a acestuia, a contradicţiilor dintre diferitele ţări capitaliste, a balanţelor de plăţi, a actualelor decalaje economice sînt probleme care nu pot fi înţelese numai prin prezentarea tezelor clasice, ci presupun intense cercetări şi eforturi de teoretizare. Să facem ştiinţă din relaţiile economice ale vremii noastre, deoarece studentul este viitorul specialist care va avea de rezolvat nu probleme istorice, ci cazuri concrete, care cer o cunoaştere ştiinţifică concretă.

GALL IOAN : Acesta este de fapt aspectul principal, esenţial, al problemei în discuţie. Nimic nu justifică referirile mecanice, neînsufleţite la citatele din clasici, înşirarea necomentată a datelor, repetarea rigidă a formulelor. Disciplinele de ştiinţe sociale, ca ştiinţe, trebuie transmise în spiritul marxismului, dar ele trebuie să aibă la bază — prin chiar această cerinţă fundamentală — realităţile lumii noastre, problemele pe care aceasta le ridică şi soluţiile pe care aceasta le cere.

Sînt convins că în predarea ştiinţelor sociale — poate mai accentuat chiar decît în predarea celorlalte discipline — se cere în mod deosebit afirmarea personalităţii profesorului. Cunoştinţele temeinice şi multilaterale, precum şi convingerea partinică trebuie să se manifeste continuu şi în mod unitar, armonios. Numai în acest fel poate fi transmisă tinerei generaţii concepţia ştiinţifică despre viaţă, politica ştiinţifică a partidului nostru. De aceea, pe lîngă cerinţa ca fiecare disciplină să fie acoperită cu cel puţin un manual, ar fi de dorit ca în centrele mari universitare din ţară să apară manuale, tipărite sau litografiate, fiecare cadru didactic elaborîndu-şi cursul său. În acelaşi timp nu trebuie uitat că un manual sau chiar o serie de manuale cuprinzînd materiale generale, sintetizante, uşurează pentru studenţi însuşirea cunoştinţelor, dar adevărata eficacitate a predării poate fi asigurată numai dacă aceste cunoştinţe ajung la auditoriu însoţite de forţa argumentaţiei şi a convingerii, transmise direct de personalitatea profesorului.

În acelaşi timp, cadrele didactice sînt chemate să desfăşoare şi o rodnică muncă de cercetare ştiinţifică, să contribuie la îmbogăţirea vieţii ştiinţifice din ţara noastră. Această muncă, în mod direct sau indirect, se reflectă pozitiv în dezvoltarea lor proprie, şi prin aceasta, şi în rezultatele muncii lor didactice şi educative desfăşurate în rîndurile studenţilor.

SĂRMĂŞEANU M. : Aceasta presupune o cunoaştere largă şi temeinică a celor mai noi cuceriri din domeniul ştiinţelor sociale, sintetizarea acestora în cursuri de înaltă factură ştiinţifică, din care să dispară descriptivismul şi factologia. Nouă ne revin sarcini importante în aprofundarea problemelor de bază ale politicii partidului, în găsirea de soluţii complexelor probleme pe care viaţa le ridică. Probleme ale structurii sociale, tendinţele evoluţiei acesteia, studiul economic, sociologic, psihologic al forţei de muncă, al mutaţiilor intervenite în mediile rural şi urban, probleme ale relaţiilor interpersonale, intergrupale, interclase, probleme ale culturii de masă, ale educaţiei, aşteaptă din partea noastră analize ştiinţifice şi soluţii concrete.

A face filozofie, a face ştiinţă astăzi, nu mai este posibil fără angajarea unui dialog deschis cu filozofiile nemarxiste şi antimarxiste. Or, dialogul presupune fermitate, dar fermitatea marxistă obligă la temeinică cunoaştere a realităţilor. Numai aşa vom da studenţilor imaginea veridică a gîndirii sociale a vremii lor, numai aşa vom crea oameni contemporani cu vremea lor, cetăţeni, constructori conştienţi şi pasionaţi.

3.

TODOSIA MIHAI : Opiniile exprimate de profesorul Sărmăşeanu reflectă cerinţe imperioase impuse nouă, cadrelor didactice universitare, de realitatea vieţii noastre socialiste, de complexitatea problemelor făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate ; subscriu la ele cu toată convingerea. Dar mie mi se pare că o problemă insuficient rezolvată şi care frînează informarea cadrelor didactice este lipsa unor mijloace de documentare. Eforturile făcute, în această direcţie, sînt încă insuficiente. M-aş referi aici la planurile editoriale, la traducerea unor lucrări fundamentale din literatura de specialitate, inclusiv achiziţionarea lor în original. De asemenea, trebuie avut în vedere că între provincie şi Capitală există un decalaj serios în materie de informare şi documentare. Trebuie să recunoaştem că legăturile dintre catedrele de economie politică din ţară sînt foarte slabe şi sporadice Nu există o cunoaştere reciprocă şi o circulaţie reală atît a ideilor cît şi a valorilor. De multe ori nu se cunosc sau se cunosc foarte tîrziu realizările muncii de cercetare. Cred că ar trebui iniţiate dezbateri largi şi schimburi de experienţă între centrele universitare.

COPTIL LIVIU : Iniţierea unor asemenea dezbateri largi şi schimburi de experienţă ar facilita cunoaşterea reciprocă a realizărilor în domeniul cercetării ştiinţifice, al rezultatelor perfecţionării şi modernizării disciplinelor de ştiinţe sociale. Se impune şi o legătură reală cu institutele de cercetări ştiinţifice ale Academiei, precum şi integrarea rezultatelor valoroase ale cercetării în munca didactică curentă. Eforturile universităţii şi ale cercetării trebuie unite organic.

4.

COPTIL LIVIU : Nu spun o noutate afirmînd că societatea noastră are nevoie, în aceeaşi măsură, de specialişti cu o înaltă calificare profesională, dublaţi de un larg orizont de cultură, Viaţa confirmă aprecierea că înarmarea studenţilor cu temeinice cunoştinţe ideologice constituie una din cerinţele fundamentale ale dezvoltării unui învăţămînt modern. Ştiinţelor sociale le revine un rol important în modelarea şi educarea cetăţeanului societăţii socialiste. De aici atenţia sporită care trebuie să se acorde studiului ştiinţelor sociale, înarmării studenţilor cu concepţia revoluţionară a clasei muncitoare. Numai aşa, arăta tovarăşul Nicolae Ceauşescu, vom crea adevăraţi constructori ai socialismului şi comunismului, aşa vom putea asigura forţa necesară care să asigure înălţarea continuă pe noi culmi a naţiunii noastre socialiste.

MARICA GEORGE : Mi-aş îngădui constatarea că pentru etapa actuală, în opera de făurire a societăţii multilateral dezvoltate, factorul hotărîtor este omul. Avem mare nevoie nu numai de buni specialişti ci şi de caractere, de un profil moral sănătos care să asigure fermitatea şi consecvenţa în acţiune. În această direcţie, evident, ştiinţele sociale au rolul de „vioara întîi" şi mărturisesc că rezultatele obţinute pînă în prezent nu le consider pe măsura necesităţilor şi posibilităţilor actuale.

Dacă între cunoaştere şi acţiune se interpune convingerea ca termen mediu deosebit de important, trebuie să tindem atunci spre formarea la studenţi a convingerilor. Aici intervin problemele modului în care raportăm teoria la practică. Noi trebuie să raportăm teoria la practică, la realitate, perfecţionînd-o şi îmbogăţind-o pe această bază, dar trebuie să raportăm şi practica la teorie ca la prototipul său ideal.

GALL IOAN : În această ordine de idei vreau şi eu să mă refer la utilitatea practică a ştiinţelor sociale. Este bine cunoscut că în perioada edificării socialismului, un rol deosebit îl au specialiştii. Aici cuvîntul „specialist" îl folosesc în sensul său mai larg, sens contemporan, înţelegînd pe acel intelectual la care — răspunzînd cerinţelor fazei actuale a dezvoltării noastre — pregătirea temeinică profesională se bazează pe largi cunoştinţe şi o fermă convingere ideologico-politică. La aceasta s-a referit în raportul ţinut la cel de-al X-lea Congres al partidului, secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, spunînd printre altele : „În concepţia noastră educaţia socialistă, conştiinţa socialistă implică atît cunoaşterea temeinică a ceea ce este valoros în domeniul culturii, ştiinţei şi tehnicii contemporane, stăpînirea deplină a profesiunii, cît şi însuşirea concepţiei filozofice despre lume şi societate a partidului nostru — materialismul dialectic şi istoric — formarea unei atitudini cetăţeneşti înaintate". Cunoştinţele de specialitate şi pregătirea ideologico-politică se presupun şi se completează reciproc. Fără realizarea acestei sarcini, tinerii intelectuali care părăsesc ca absolvenţi institutele de învăţămînt superior nu pot îndeplini sarcinile patriotice de mare răspundere pe care le ridică realitatea noastră socialistă.

BOTEZATU PETRE : Da ! Dar efortul profesorului trebuie să fie dublat de efortul susţinut şi conştient orientat al studentului. Cultura, care înseamnă nu numai informaţie, ci şi cîştigarea unor puncte de vedere, proces de maturizare intelectuală care presupune valorizarea, se dobîndeşte mai ales prin efort personal. Universitatea oferă doar cadrul favorabil în care se poate forma omul de cultură. Personalitatea şi spiritul creator al profesorului pot juca un rol important în acest proces, oferind tineretului modele de om de cultură. Dar fără un efort personal de lectură, de contact cu operele de artă şi cu natura chiar, de meditaţie şi discuţii îndelungi, nu se poate realiza omul de cultură. Cultura este un proces de creştere lăuntrică. Pentru atingerea acestui ţel, nu este cazul să încărcăm planul de învăţămînt. Ceea ce se cere este să stimulăm insistent şi prin toate mijloacele lectura personală a studenţilor, contactul direct cu operele de cultură, discuţiile animate de idei. Constatăm că, în genere, se citeşte prea puţin în afara cursului, iar în ce priveşte arta şi literatura, sînt cazuri cînd se bucură de trecere ceea ce este facil, mediocru, de prost gust. În această direcţie, factorii educativi, în accepţia largă a termenului — de la asociaţiile studenţeşti la radio şi televiziune, presă — trebuie să depună eforturi ca toate manifestările de cultură să reprezinte într-adevăr valori, să contribuie realmente la formarea gusturilor şi idealurilor.

SĂRMĂŞEANU M. : La toate acestea aş adăuga că activitatea propriu-zisă de transmitere şi însuşire a cunoştinţelor trebuie dublată de preocuparea permanentă de a familiariza studenţii cu complexitatea fenomenelor sociale, economice, administrative, culturale specifice viitorului lor domeniu de activitate. Pentru aceasta, toate elementele responsabile universitare trebuie să contribuie la realizarea de către studenţi a unei cît mai largi activităţi sociale.

GALL IOAN : Desigur că se cer perfecţionate pe mai departe formele şi mijloacele de informare. În acelaşi timp, nu trebuie să ne mulţumim cu răspunsuri simpliste şi uneori formale la întrebările studenţilor privind politica internă şi externă a partidului şi a statului nostru. De aceea cred că a devenit necesară lărgirea cadrului în care decurg informările politice, găsirea unor forme variate şi antrenarea specialiştilor cu înaltă pregătire, pentru analiza multilaterală şi temeinică a problemelor. Dacă reuşim să elucidăm în faţa studenţilor cauzele, corelaţia şi interacţiunea evenimentelor, şi să fundamentăm aceste informaţii şi teoretic, contribuim mai rodnic la lărgirea culturii şi orizontului politic al studenţilor.

SĂRMĂŞEANU M : Aceasta este cu atît mai necesar cu cît avem deseori ocazia să constatăm un interes sporit din partea multor studenţi pentru cunoaşterea şi înţelegerea evenimentelor politice. De multe ori ni se cer informaţii mai ample decît cele ce apar în ziare şi reviste, ceea ce probează interesul deosebit al studenţilor. De aceea, se impune ca în educaţia politică, să ţinem seama de exigenţele noi, formate în condiţiile în care informaţia se transmite pe multiple şi diferite canale. O bună pregătire politică implică nu numai urmărirea desfăşurării evenimentelor, grija de a fi permanent la curent cu noutăţile zilei. Cînd o informaţie despre un oarecare eveniment se interferează în cultura înaintată a unui om, ea capătă o semnificaţie adîncă, susceptibilă de a fi asociată cu concluzii desprinse din fapte petrecute. Într-un asemenea caz creşte conştiinţa răspunderii faţă de colectivitatea din care individul face parte, se întăreşte hotărîrea de a lua parte activă la viaţa socială. De aceea, consider că e absolut necesar să fie stimulat interesul studenţilor pentru cultura umanistă şi ştiinţifică, pentru politică, pentru aspectele vieţii sociale, în general, condiţie primordială a formării specialistului şi a omului de cultură.

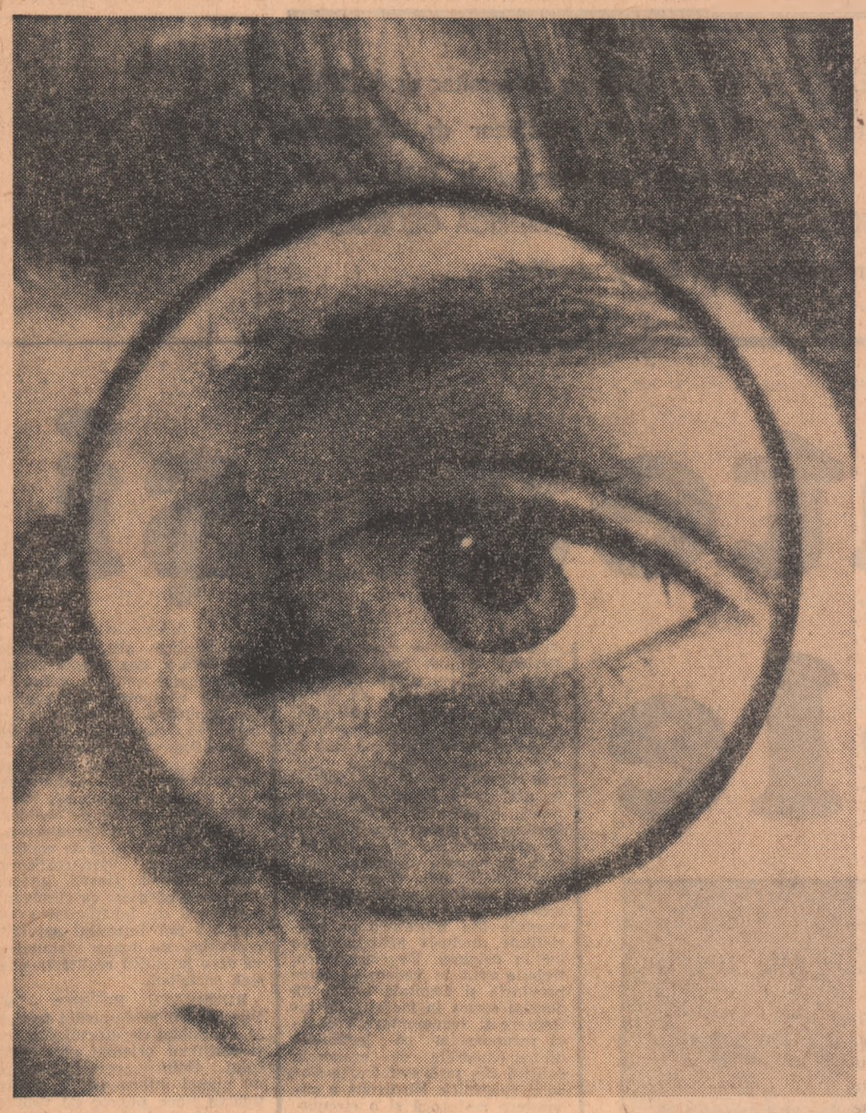

Foto: ION CUCU

Argumente şi necesităţi pentru un program prioritar

• Importantă disciplină a fizicii — optica — a pătruns tot mai mult în diverse ramuri ale producţiei, ea însăşi structurîndu-se ca o industrie de sine stătătoare. Aplicaţiile opticii pornesc de la ochelarii inventaţi cu peste 7 secole în urmă, pînă la complexa funcţionalitate a laserilor (un singur fascicul al acestuia poate purta mai multe informaţii decît toate canalele radio existente pe glob), de la aparatura medicală pînă la lămpile fluorescente, de la televiziune şi cinematografie pînă la plăcuţele reflectorizante ale şoselelor, de la verificarea produselor textile sau alimentare pînă la analiza textelor vechi şi a operelor de artă — enumerarea lor completă putînd forma obiectul unui întreg volum. Directivele Congresului al X-lea al P.C.R. prevăd, în mod firesc, elaborarea unui program prioritar în domeniul opticii.

OPTICA

O INTERFERENŢĂ CONSTRUCTIVĂ

de diferite cunoştinţe cu multiple tangenţe la alte discipline. Astfel ne caracteriza acest capitol al fizicii **prof. univ. dr. doc. GH. BRĂTESCU,** şeful catedrei de optică şi spectroscopie de la Facultatea de fizică a Universităţii Bucureşti, adăugînd: **Frumoasele tradiţii ale opticii româneşti sînt legate de numele marelui savant I. Bacaloglu, primul conducător al acestei catedre, unde s-a format o prestigioasă pleiadă ştiinţifică ilustrată de personalităţi ca: Gh. Miculescu, A. Ionescu, S. Vencov, I. Agîrbiceanu, R. Ţiţeica. Importanţa acestui domeniu poate fi demonstrată numai cu două fapte statistice luate la întîmplare: anual apar în publicaţiile de specialitate din lume de două ori mai multe comunicări de optică decît în spectaculoasa fizică nucleară, prezentate de peste 9 000 de opticieni.**

Valorile aplicative ale opticii sînt dublate şi de o serie de avantaje economice ale industriei cu acest profil, existentă şi în ţara noastră. Deşi tînără, Industria Optică Română reprezintă

UNITATEA DE BAZĂ A UNEI RAMURI PRODUCTIVE CU IMENSE VIRTUALITĂŢI

Cu o activitate depăşind cu puţin pragul a trei decenii, I.O.R.-ul demonstrează importanţa indicilor economici realizaţi în sectorul aplicativ. Producerea de utilaje şi piese cu înalţi parametri tehnologici şi de cost ajungînd între 200 şi 1 500 lei pe kilogramul de produs, unele componente ca lentilele de microscop, fiind evaluate la zeci de milioane de lei kilogramul! (400 de astfel de lentile cîntăresc un gram), dublată de folosirea cu indici economici superiori a materiilor prime, afirmă virtualităţile industriei optice despre care ne-a vorbit **ing. LIVIU ILIESCU,** şeful serviciului de cercetare al uzinei. „Rezultatele obţinute de I.O.R. într-un timp relativ scurt ne-au impus aprecierii unor specialişti din ţări cu bogate tradiţii în acest domeniu, precum şi colaborării cu firme de prestigiu ca „Zeiss"-Jena. În acelaşi timp modernă pentru tratamentul stomatologic (o adevărată microuzină) realizată de I.O.R., oferă excelente condiţii de exploatare, aceasta putînd pătrunde pînă în cele mai îndepărtate colţuri ale ţării. Producţia de electrocardiografe şi de aparatură de proiecţie cinematografică a acoperit deja necesităţile interne, favorizînd crearea unui important disponibil valutar, care ar fi fost cerut de importul unor astfel de utilaje. Activitatea noastră industrială are o mare rezonanţă, atît în cercetare cît şi în producţie deoarece, toată fizica modernă are ca suport optica, în general, şi industria optică în particular".

Anvergura rezultatelor obţinute în această ramură ar putea fi simţitor îmbunătăţită dacă s-ar elimina unele

DECALAJE ÎN COLABORAREA ŞTIINŢEI CU PRODUCŢIA

„Din păcate — ne mărturisea prof. univ. Gh. Brătescu — uneori aportul cercetării teoretice nu a fost apreciat la justa lui valoare. De exemplu: primul tub fluorescent a fost construit de specialiştii catedrei noastre; Ministerul Energiei Electrice a declarat că cercetările noastre sînt prea avansate faţă de industrie şi nu a lipsit mult ca invenţia să fie respinsă. Astăzi tuburile fabricate la „Electrofar" se găsesc aproape

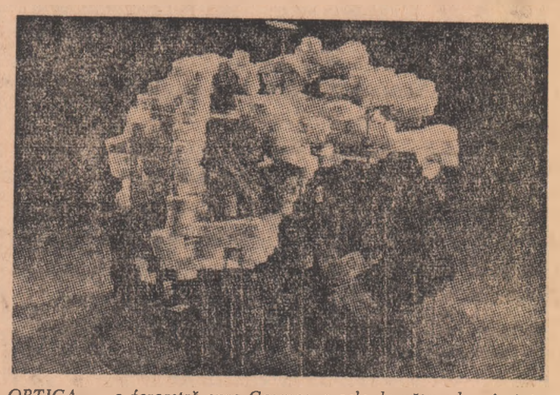

OPTICA — o fereastră spre Cosmos, o cale de pătrundere în interiorul celulei (foto: modelul moleculei de hemoglobină).

prin producerea unei aparaturi optice cu înalte calităţi I.O.R.-ul oferă posibilitatea creării unor importante mijloace de dezvoltare pentru ştiinţa şi tehnica românească.

Astfel, construirea microscoapelor de cercetare (dintre care 180 au fost livrate în ţară) a oferit un sprijin substanţial programului ştiinţific din diferite institute şi din industrie.

În reţeaua sanitară aparatura în toate birourile. Catedra de optică şi fizicienii din diverse institute de cercetare au sprijinit nemijlocit prin lucrările lor sectoare importante ale producţiei. S-a realizat studiul polimerilor prin difuzia luminii, necesar combinatului de la Borzeşti, s-au perfecţionat metodele spectrale de dozare rapidă a manganului din fontă pentru uzina „Electroputere" Craiova. Torţa de înaltă frecvenţă ca izvor spectral, realizată de un colectiv de fizicieni condus de **acad. E. Bădărău** şi perfecţionată de **prof. univ. M. Giurgea** şi **prof. univ. I. Cristescu,** a fost preluată şi de laboratoare din străinătate. La Institutul de fizică Bucureşti s-a obţinut diagnoza plasmei pe cale spectroscopică. Însă frumoasele aprecieri de care se bucură şcoala românească de optică în ţară şi peste hotare ar trebui să aibă o mai largă audienţă şi la nivelul producţiei industriale, care uneori a renunţat în mod nejustificat la avantajele colaborării cu colectivul de specialişti ai catedrei".

Relevînd importanţa opticii în industria electronică, geologie, astrofizică, metalurgie şi industria sticlei, **conf. univ. IANCU IOVA** afirma necesitatea **„adoptării şi adaptării cuceririlor ştiinţifice obţinute de fizicienii români de către diverse ramuri ale producţiei. Mai este absolut necesară dezvoltarea producţiei-pilot în cadrul produselor de mare serie, fapt care ar accelera finalizarea cercetărilor şi ar mări valoarea lor aplicativă. De asemenea, fără un utilaj de cercetare modern, corespunzător nivelului tehnico-ştiinţific atins pe plan mondial, laboratoarele din învăţămîntul superior nu pot răspunde cu întreg potenţialul problemelor ridicate de producţie.**

De aceea autogestiunea cercetării — formă superioară de colaborare a ştiinţei cu industria — ar trebui să se realizeze numai de la un nivel superior de dotare a laboratoarelor, capabil să răspundă în cele mai bune condiţii, atît cererilor formulate de producţie, cît şi formării specialiştilor. Prin acordarea unui program prioritar acestei ramuri nu înţelegem, însă, ca oamenii de ştiinţă din învăţămîntul universitar să nu-şi orienteze în mod judicios cercetările fundamentale pentru a oferi soluţii optime producţiei".

Este necesar deci în înfăptuirea unui program prioritar destinat opticii o mai raţională corelare între potenţialul de concepţie şi cel de realizare, acestea privite nu ca elemente ale unui raport fix ci armonizate într-o dezvoltare dinamică, dialectică.

O SOLICITARE INTENSIVĂ DIN PARTEA INDUSTRIEI

în rezolvarea problemelor de cercetare ar impulsiona şi pregătirea cadrelor de specialişti. Lucrările de diplomă s-ar putea realiza pe baza obiectivelor propuse într-o anumită ramură industrială, fapt care ar antrena, şi o intensificare a instructajului la un posibil viitor loc de muncă al absolventului. Institutul de cercetări şi proiectări electrotehnice, „Electroputere" Craiova, Institutul de mine-Petroşani au lansat asemenea comenzi efectuate cu succes de absolvenţi. Însă avantajele oferite de existenţa catedrei de optică şi spectroscopie sînt încă ignorate de multe întreprinderi aferente industriei optice.

Colaborarea dintre producţie şi învăţămînt trebuie să se dezvolte concret, nu numai pe hîrtie.

Complexul raport ştiinţă-tehnică-producţie este, în ceea ce priveşte optica, susceptibil de o serie de îmbunătăţiri substanţiale în materializarea unui program prioritar. Sugestiile interlocutorilor noştri vizează o serie de elemente primordiale ale acestui raport în scopul propulsării cît mai rapide a opticii pe orbita ascendentă a cărei bază o constituie un program prioritar.

CĂLIN STĂNCULESCU

Pe baza unei invenţii româneşti

DESALINIZAREA... FRESCELOR

prezentată de autorul ei ing. DINU MORARU

Cercetător la Institutul de cercetări pentru construcţii, inginerul Dinu Moraru *este o personalitate bine cunoscută ca profesor al cursurilor internaţionale pentru conservarea bunurilor culturale, ca membru al comisiei experţilor pentru salvarea Florenţei şi Veneţiei şi al comitetului de conducere al Consiliului internaţional al muzeelor. Activitatea sa ştiinţifică este strîns legată de salvarea monumentelor arhitectonice. O invenţie, aplicată la biblioteca Teleky din Tîrgu Mureş, la biserica din Bistriţa — Năsăud, la istorica clădire a Muzeului din Braşov, precum şi la complexul de vechi clădiri din Veneţia a dat rezultate de-a dreptul uimitoare în eliminarea umezelii infiltrate în pereţii vechilor clădiri. Rezultatele acestei invenţii constituie o chezăşie privind valoarea noii sale realizări menite să asigure protejarea picturilor murale.*

Sărurile minerale migrează o dată cu umiditatea pe suprafaţa frescelor şi cristalizează aici, pe întreaga întindere a picturilor murale. Acest duşman înverşunat dislocă treptat microstructura materialelor din care sînt alcătuite operele pictate pe ziduri.

— După cîte ştim s-au făcut multiple tentative pentru înlăturarea sărurilor de la suprafaţă şi din straturile de material din imediata apropiere a suprafeţelor. Ele s-au dovedit pînă acum ineficiente, pentru că utilizarea solvenţilor specifici respectivelor săruri atacau şi pigmenţii de culoare, iar spălarea cu mijloace mecanice determina distrugerea picturii prin eroziune.

— Într-adevăr, aşa este. De aceea am căutat să imaginez o metodă şi un dispozitiv care să elimine aceste grave neajunsuri. În acest scop am realizat un fel de „electrosandviş", compus dintr-o masă poroasă elastică, în interiorul căreia sînt aşezate distanţat, două reţele de metal inoxidabil. Între reţele se creează o diferenţă de potenţial electric, astfel încît atunci cînd masa poroasă îmbibată cu apă distilată este aplicată printr-o presiune uşoară pe peretele care urmează a fi desalinizat, ia naştere un curent electric osmotic dinspre perete spre exterior. Sărurile sînt dizolvate prin difuzie iar electroosmoza, combinată cu un efect de depresiune, le transportă în cuprinsul „sandviş"-ului. Acesta este ridicat zilnic de pe suprafaţa tratată, spălat şi apoi reaplicat pînă ce analiza soluţiei formate dovedeşte că sărurile au fost îndepărtate.

— Ce rezultate s-au obţinut la experimentarea noii metode?

— Am reuşit să salvăm la Ostiantică, în Italia, o frescă datînd din secolul al II-lea e.n., considerată definitiv compromisă. Pe baza acestui prim rezultat am propus utilizarea metodei pentru apărarea altor bunuri artistice de acelaşi gen, printre care picturile murale de la Voroneţ şi Cozia.

H. LEREA

CERAMICA • CERAMICA

LUTUL DE LA CĂRĂMIDĂ ŞI OALE LA RADAR, COMPUTERE ŞI COSMONAVE

Convorbire cu prof. univ. dr. ing. RADU DINESCU

Ceramica. Poate nici un alt material nu este atît de strîns legat de civilizaţia umană ca lutul ars. Istoria ei se confundă de multe ori, în trecutul îndepărtat, cu însăşi istoria omenirii. Străbătînd mileniile, olăritul şi cărămida arsă au însemnat pentru generaţii întregi munca de o viaţă, forma de manifestare a personalităţii, a talentului lor.

În zilele noastre, în condiţiile revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane, ceramica a căpătat noi valenţe. Cunoscîndu-i calităţile, oamenii de ştiinţă au început să-i studieze microstructura, încercînd să-i utilizaze mai bine proprietăţile. Astăzi ceramica figurează la loc de frunte între materialele cu performanţe deosebite, cerute insistent de tehnica contemporană. Metalurgia, electronica, tehnica ultrasunetelor, utilizarea energiei electrice şi a celei nucleare — iată numai cîteva dintre domeniile aplicaţiilor actuale ale ceramicii.

Despre aceste aplicaţii puţin cunoscute, ca şi despre cercetările ştiinţifice ce se desfăşoară în domeniul ceramicii ne vorbeşte astăzi *prof. dr. ing. RADU DINESCU de la catedra de chimie şi tehnologie a silicaţilor şi a compuşilor oxidici a Politehnicii bucureştene.*

— În ce constă „secretul" materialelor ceramice? Prin ce s-au impus ele atenţiei şi studiului oamenilor de ştiinţă?

— În primul rînd datorită proprietăţilor mecanice. Apoi prin calităţile lor termoizolante, electrice şi optice deosebite. Şi aceasta nu numai în condiţii obişnuite, ci chiar la temperaturi ridicate. Aş vrea să dau un singur exemplu: corindonul sintetic. Este un material extrem de rezistent, care suportă presiuni de 30 000 de kilograme forţă pe centimetrul pătrat. Aceasta înseamnă echivalentul a nu mai puţin de trei vagoane de cale ferată care ar fi „aşezate" pe o suprafaţă de 1 cm p!

— Vă rugăm să ne vorbiţi despre unele dintre aplicaţiile mai interesante ale materialelor ceramice în tehnica modernă.

— Aplicaţiile materialelor ceramice valorifică tocmai proprietăţile lor deosebite. Să le enumerăm pe rînd.

Materialele ceramice posedă calităţi termoizolante cu totul aparte. Fibrele de caolin sau din oxizi suprarefractari, cum sînt cei de zirconiu sau magneziu, depăşesc cu mult capacitatea izolantă a materialelor „clasice" — vata de sticlă sau vata de zgură. Ele rezistă la temperaturi cu mult peste 1 000 de grade, în vreme ce acestea din urmă nu pot fi folosite la temperaturi mai mari de 500 de grade. Domeniile lor de aplicaţie sînt izolările termice din industria metalurgică sau din energetica nucleară.

Remarcabile sînt de asemenea proprietăţile mecanice ale unor materiale ceramice. Aşa-numitele „cermeturi" (oxizi sau carburi liate cu un metal) prezintă duritări neobişnuite. Ele sînt folosite curent, la prelucrarea metalelor, pentru fabricarea cuţitelor de strunguri, freze, raboteze etc. Mai mult chiar, ele îşi păstrează proprietăţile mecanice chiar la temperaturi ridicate, ceea ce le face apte pentru a fi utilizate la fabricarea paletelor pentru turbinele avioanelor cu reacţie, de exemplu, a căror temperatură de funcţionare este de aproximativ 1 000 de grade. Scutul termic al cabinelor spaţiale sau al sateliţilor „recuperabili" conţine de asemenea astfel de materiale termorezistente, cu proprietăţi mecanice superioare.

Un domeniu relativ mai vechi de utilizare a ceramicii este cel al materialelor electroizolante. Progresele realizate în ultima vreme în acest domeniu sînt impresionante. Un exemplu, este, cred, pe deplin edificator. Pentru condensatoarele miniaturizate ale circuitelor complexe din tehnica electronică s-au realizat mase izolante din titanaţi, niobaţi sau tantalaţi cu permeabilităţi electrice relative de peste 50 000. Ce înseamnă o asemenea valoare a cifrei ce exprimă proprietăţile electroizolante ale unui material reiese clar dacă ţinem seama de faptul că porţelanul are permeabilitatea electrică 6—7!

Cele mai spectaculoase rezultate s-au obţinut însă în domeniul materialelor semiconducătoare. Dezvoltarea acestui compartiment de cercetare este impetuoasă: aproape în fiecare săptămînă publicaţiile ştiinţifice de specialitate anunţă apariţia unui produs nou, cu proprietăţi deosebite. Tendinţa actuală în realizarea semiconductorilor ceramici este microminiaturizarea. Astăzi 3 000—4 000 de piese electrice semiconductoare încap într-un volum egal cu al unui degetar. Circuitele complexe formate din numeroase rezistenţe şi condensatoare au dimensiunea unui cub cu latura de 1—2 mm.

Tehnica realizării acestor materiale semiconductoare microminiaturale, care revoluţionează electronica contemporană, este extrem de delicată. Ea constă în creşterea dirijată a cristalelor de ceramică asigurîndu-se microstructura corespunzătoare proprietăţilor dorite.

Aplicaţii nu mai puţin interesante au semiconductoarele în încălzirea electrică. Dacă pînă nu de mult limita de temperatură atinsă cu ajutorul rezistenţelor electrice metalice era de 1300 de grade, în prezent, cu ajutorul rezistenţelor de siliciură de molibden se ating 1 800 de grade, iar cu ajutorul elementelor din oxizi semiconductori, de tipul oxidului de zirconiu, se realizează temperaturi de lucru de 2 000 de grade.

Datorită proprietăţilor magnetice deosebite, materialele ceramice cunoscute sub denumirea de „ferite" au căpătat largi utilizări în electrotehnică, comunicaţii, electronică. Aş aminti numai progresele însemnate realizate în tehnologia feritelor pentru înaltă frecvenţă şi microunde, folosite în transmisiuni şi radar. Sau realizările deosebite în folosirea feritelor microminiaturizate ca „memorie magnetică" a calculatoarelor electronice. Un inel de ferită — o „celulă" a memoriei computerului — are asemenea dimensiuni, încît vîrful unui ac nu ar putea să-l străbată. În succesiunea acestor inele ceramice sînt depuse, cu ajutorul unui cod binar, informaţiile date calculatorului.

În sfîrşit, materialele ceramice concurează astăzi cu succes deplin sticla în ceea ce priveşte proprietăţile optice. Lentilele din oxizi de aluminiu sau magneziu policristalini prezintă un domeniu de transparenţă mult mai mare pentru razele infraroşii şi ultraviolete şi o rezistenţă mecanică superioară. În plus, ele îşi păstrează neschimbate calităţile chiar la temperaturi ridicate.

— Vă rugăm să vorbiţi despre cercetările întreprinse de oameni de ştiinţă din ţara noastră în domeniul ceramicii.

— Cercetările desfăşurate în ţara noastră în acest domeniu au abordat toate direcţiile enumerate anterior. Dintre numeroasele succese obţinute de cercetătorii români aş vrea să mă opresc numai asupra unor cercetări de mare valoare, cu aplicaţii industriale importante.

M-aş referi în primul rînd la studiile efectuate la Institutul de cercetări pentru materiale de construcţii din Bucureşti într-un domeniu modern al ceramicii — vitroceramica. Rezultatul acestor studii este procedeul de obţinere a „porţelanului din sticlă", material folosit astăzi curent în construcţiile industriale. Este vorba despre o „sticlă" cristalizată caracterizată prin rezistenţă mecanică foarte ridicată — 6 000 pînă la 8 000 kilograme forţă / cm² — aproape dublu faţă de cea a porţelanului obişnuit şi mult mai mare decît cea a sticlei. Domeniile de întrebuinţare ale acestui material cu un preţ de cost mult mai scăzut sînt acelea unde uzura şi solicitările mecanice şi chimice sînt foarte mari.

În cadrul secţiei de chimie-fizică a silicaţilor de la Centrul de chimie-fizică al Academiei din Bucureşti şi în cadrul catedrei noastre s-au realizat studii privind producerea de piese semiconductoare cu vanadaţi. Au fost întreprinse, de asemenea, studii privind realizarea de piese suprarefractare cu bioxid de zirconiu pentru temperaturi peste 1 800 de grade care-şi pot găsi o largă aplicare în industria metalurgică şi a sticlei.

În sfîrşit, la catedra noastră au fost sintetizaţi, în colaborare cu Institutul „Petrochim" din Ploieşti, aluminosilicaţi de tipul zeoliţilor, larg folosiţi în industria chimică pentru uscarea produselor petrolifere, pentru fracţionarea unor amestecuri de substanţe organice etc.

PETRE JUNIE

---

antene

• ATOMUL A DEVENIT VIZIBIL. La Universitatea din Toulouse a fost pus în funcţiune un microscop electronic considerat, la ora aceasta, ca cel mai puternic din lume. El lucrează la o tensiune de 3 milioane volţi şi are o putere de rezoluţie sub un angström. Cu ajutorul lui va fi posibilă pentru prima oară stabilirea directă a poziţiei atomilor în interiorul substanţei. Microscopul are 4 metri înălţime şi cîntăreşte 20 de tone **• BACTERIILE EXTRAG URANIU.** Cercetători de la Institutul de microbiologie al Academiei de ştiinţe a U.R.S.S. consideră posibilă extragerea uraniului şi indiului cu ajutorul bacteriilor. Procedeul presupune un sistem de sonde prin care masivul geologic conţinînd minereurile este spălat cu apă în care se află bacterii de o anumită specie. Acestea transformă minereul în compuşi solubili din care se poate obţine metal pur **• SUPRAMINIATURIZARE.** Un ţol echivalează cu 2,5 cm. Pînă acum recordul circuitelor integrate consta în imprimarea pe un ţol pătrat a 25 000 de tranzistori. Recent, inginerii de la „Westinghouse Electric" au reuşit să imprime pe aceeaşi suprafaţă 12 milioane de trazistori. Se deschid astfel perspective spectaculoase reducerii dimensiunilor aparaturii electronice de calcul **• DUPĂ CUM SE ŞTIE EMISIUNILE RADIO SÎNT RECEPŢIONATE MAI BINE DUPĂ APUSUL SOARELUI. DE CE?** Fenomenul era explicat prin modificările ce apar în ionosferă în urma influenţei radiaţiilor solare. Geofizicianul sovietic G. Hociolova a stabilit însă că modificările structurii interioare ale ionosferei se datoresc unor cauze interne şi nu au nici o legătură cu activitatea soarelui **• VIBRAŢIA STIMULEAZĂ CREŞTEREA.** Oameni de ştiinţă din Moscova au stabilit experimental că plante şi animale supuse acţiunii unui stand vibrator au generat mai repede sau şi-au sporit greutatea simţitor faţă de exemplarele martori **• ZIARE LA DOMICILIU.** O firmă japoneză a construit un aparat de 50 × 30 cm care poate asigura recepţionarea la domiciliu a unui ziar transmis de către redacţia centrală. Fiecare abonat poate obţine cu ajutorul noului aparat o ediţie la dimensiunile 32 × 46 cm în numai 5 minute.

Regenerarea în locul transplantărilor?

După cum se ştie, există o serie de animale inferioare printre care rima, steaua de mare şi o serie de vertebrate ca tritonul, broasca ş.a. care îşi regenerează organele pierdute. Tăind o rimă în 10 bucăţi se pot obţine zece rime, de pildă. Între anumite limite fenomenul apare şi la om: un ficat operat şi redus la numai 10 la sută din volumul său normal se reface uneori în numai o săptămînă cu condiţia ca ţesuturile rămase să fie bine irigate. S-a constatat, în mod surprinzător, că regenerarea ficatului uman este cu atît mai rapidă cu cît partea extirpată este mai mare. Oamenii de ştiinţă au început să studieze serios posibilitatea de refacere a organelor uzate prin regenerare în locul transplantării. O echipă de cercetători sovietici, condusă de Polezaev, a stimulat regenerarea oaselor craniului la animale prin aplicarea pe rană a unei pudre de os impregnată cu sîngele animalului respectiv. Ei au obţinut şi regenerarea unor colţi la ciini cu ajutorul pudrei de dentină şi au început studii asupra regenerării ţesuturilor cardiace. Recent, profesorul german Hamburger a declarat: „În jurul anului 2150 în loc să înlocuim rinichiul bolnav vom obliga organismul să fabrice el însuşi un alt rinichi".

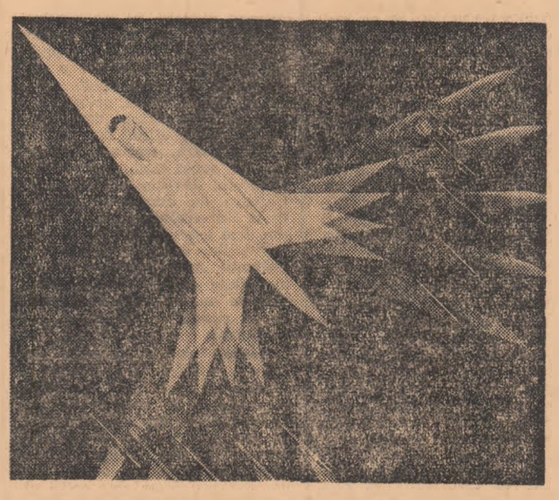

În strictă actualitate — cercetările privind avioanele cu geometrie variabilă pentru zborurile hipersonice. În fotografia noastră: un nou tip de avion cu geometrie variabilă în timpul experimentărilor în tunelul aerodinamic.

ÎN ATENȚIA FORURILOR RESPONSABILE

FENOMENUL CONTRAFACERII FOLCLORICE

(Urmare din pag. 1)

Prelucrarea și valorificarea corespunzătoare a creației populare în toate domeniile sale, constituie în prezent o problemă majoră care obligă toate forurile interesate (C.S.C.A., U.G.S.R., Uniuni de creație, organismele locale de cultură, unele instituții profesioniste de spectacole, UCECOM, Radioteleviziune, presa etc.) la reflecții și acțiuni practice.

În paginile „Scînteii tineretului" au fost formulate o serie de observații critice, ale unor specialiști, la adresa modului cum este valorificată artistic creația populară. Fără îndoială, în bună măsură aceste observații sînt îndreptățite. În principal, în procesul de transpunere scenică a faptului folcloric intervine — de multe ori — imixtiunea neinspirată a unor instructori care, de dragul spectaculosului, știrbesc autenticitatea, originalitatea și în ultimă analiză mesajul artistic al artei populare.

De altfel, nu este greu de precizat ce anume trebuie să însemne un ansamblu folcloric de amatori. O astfel de formație ar trebui să fie reprezentanta virtuală a creației populare dintr-o zonă anumită, să pună în evidență valorile autentice tradiționale și contemporane locale, cu modalități de exprimare artistică din partea locului. Pe această bază formațiile folclorice amatoare pot constitui și reale mijloace de informare pentru acei care cercetează folclorul și surse de inspirație pentru creatorii și interpreții de artă elaborată.

În această ordine de idei subliniem că Direcția așezămintelor culturale din C.S.C.A. și Casa centrală a creației populare nu au analizat cu suficientă responsabilitate fenomenul de contrafacere folclorică, au trecut cu vederea și uneori au avizat favorabil acest fenomen și ca atare nu au îndrumat, întotdeauna în mod corespunzător, procesul de valorificare a creației populare.

C.S.C.A. pregătește pentru primul trimestru al anului viitor o largă dezbatere, cu participarea tuturor factorilor, în vederea elucidării celor mai importante aspecte ale acestei probleme: procesul de păstrare și valorificare a patrimoniului culturii tradiționale și integrarea sa în cultura socialistă; raportul dintre acțiunea de cercetare și acțiunea culturală; relația dintre arta profesionistă și nivelul artistic al amatorilor; rolul și semnificația competiției în general și a concursurilor în special; raportul dintre artizanat și dezvoltarea meșteșugului creatorului popular; rolul publicațiilor, al mijloacelor comunicației de masă, în stimularea creației populare; modalitățile în care se realizează propaganda peste hotare a valorilor creației populare autentice etc.

— Există părerea că România ar fi putut fi mai bine reprezentată la Festivalul internațional de folclor, că în general sînt trimise în străinătate formații și ansambluri cu folclor nereprezentativ. Există un criteriu pentru cei care avizează programul artistic al acestor „ștafete" folclorice?

— România a obținut succese deosebite în confruntările internaționale, cucerind numeroase distincții și premii. Pentru a participa la concursuri și festivaluri s-au făcut de fiecare dată selecționări de către oamenii de specialitate. Au fost programate pentru turnee atît formații folclorice din mediul urban, ale caselor de cultură, sau ale sindicatelor, cît și — îndeosebi în ultimul timp — unele formații ale căminelor culturale. Prin natura lucrurilor — și noi socotim aceasta greșit — în special cele dintîi au prezentat spectacole cu un conținut folcloric reprezentînd mai multe zone ale țării. Problema constă în a duce pe scenele lumii valori autentice, în care să se păstreze originalitatea creației populare. Din păcate, un număr de ansambluri folclorice de amatori care au realizat turnee în străinătate au avut programe artistice stereotipe, atît în privința conținutului materialului folcloric folosit, cît și în privința formei de prezentare a spectacolelor, lucru valabil parțial și în ceea ce privește prezenta românească la Festivalul internațional de folclor. Din această cauză s-a diluat și chiar s-a pierdut personalitatea zonală a unor formații care ar fi trebuit să fie reprezentative pentru locurile de unde provenau.

Socotim că pentru realizarea autenticității va trebui să promovăm cu mai mult curaj ansamblurile folclorice sătești, iar criteriile de selecție, ca și cei care selecționează, să fie mult mai exigenți.

— Marile ansambluri folclorice profesioniste „Perinița", „Ciocîrlia" ș.a., atît de popularizate, au început primele, prin măestrii lor, neinspirate stilizări, acele excrescențe artistice, rococo-uri lipsite de spiritul și sensibilitatea proprie creației populare românești. Aceste ansambluri, din punct de vedere artistic, sînt independente, nu primesc îndrumarea C.S.C.A.?

— Este adevărat că în ultimii ani unele dintre aceste formații se află într-o stare de stagnare, perpetuînd acel tip de spectacol hibrid, în care se contopesc elemente autentic populare cu elemente de altă natură introduse arbitrar, ceea ce modifică — chiar în esența lor — creațiile preluate de la popor, (ritmul melodiilor, trăsăturile temperamentale ale jocurilor, diversitatea și autenticitatea costumelor), subordonîndu-se totul unor așa-zise „necesități" ale scenei. Apar frecvent prelucrări sau stilizări ale materialului folcloric, dar în accepțiunea unor conducători artistici, acești termeni sînt înțeleși greșit; ei concep prin prelucrare sau stilizare, orice fel de modificare a materialului de bază, fie că i se schimbă fundamental caracterul, fie că este supus unui proces „creator", prin inventarea de fragmente melodice sau coregrafice inexistente în realitatea folclorică, fie că se realizează echivocuri prin îmbinarea de elemente folclorice eterogene, chiar dacă ele există în mod autentic în realitate, dar în locuri diferite. Aceste procedee se fac simțite atît la jocuri cît și la costume și muzică.

S-ar fi cuvenit ca ansamblurile profesioniste să înfățișeze arta populară românească în tot ce are ea mai autentic, cu mijloacele artistice cele mai diverse pe care le oferă știința muzicală și coregrafică. Dar ele s-au rezumat la o imitare palidă a folclorului, străduindu-se să extragă din el laturile cele mai spectaculoase, hipertrofiindu-le, separîndu-le de conținutul lor intrinsec și completîndu-le cu invenții arbitrare, de valoare de cele mai multe ori îndoielnică, în scopul obținerii unui maxim de spectaculozitate exterioară, neglijînd caracterul echilibrat, bine cîntărit și măsurat, senin și sobru, calm și statornic, pe care îl are creația populară românească în diferitele ei forme de manifestare. În goana după succese facile s-a ajuns la spectacole „exuberante", cu ritmuri forțate, bogate în strălucire exterioară și virtuozitate tehnică, purtînd denumirea de „spectacole folclorice", dar răspîndind sentimentul pe care îl resimți, de regulă, la spectacolele de operetă și revistă. La aceasta contribuie în mare măsură mijloacele exterioare folosite la alcătuirea spectacolelor — costume tip, în culori țipătoare ce denotă un gust minor, încălțăminte tip prin generalizarea cizmelor și pentru zonele în care în mod curent nu sînt întrebuințate, efecte de lumini fără sens și exagerate, elemente de decor inadecvate etc. Din păcate, aceste ansambluri au o influență nefericită și asupra formațiilor de amatori.

Asupra acestor aspecte s-au purtat de mai multe ori discuții, atît în presă, cît și cu oamenii de specialitate și conducătorii instituțiilor de cultură respective, cu care ocazie au fost analizate cauzele care le generează și s-au propus măsuri pentru înlăturarea lor. Unele carențe continuă însă să se manifeste, deoarece activitatea de răspîndire a folclorului a luat o amploare considerabilă, iar acei care lucrează efectiv în acest domeniu nu beneficiază încă de forme de instruire profesionale adecvate acestui scop. Este știut că nu este suficientă absolvirea Conservatorului de muzică pentru a fi folclorist în domeniul muzicii și nici absolvirea liceului de coregrafie pentru a îndruma formații de jocuri populare. Tocmai de aceea, acei ce se ocupă cu instruirea diferitelor compartimente ale ansamblurilor folclorice, fie profesioniste fie de amatori, sînt insuficient pregătiți pentru activitatea lor. Ei își însușesc un oarecare bagaj de cunoștințe în procesul muncii, recurgînd de regulă la imitarea celor mai experimentați. Ce ar trebui să întreprindă C.S.C.A.?

Mai întîi, ar fi necesar să fie promovați în conducerea ansamblurilor folclorice profesioniste, ca și în conducerea diverselor compartimente artistice ale acestora, cadre cu pregătire de specialitate specifică acestui gen de activitate artistică, cu experiență îndelungată, asigurîndu-se astfel competența cuvenită. În paralel, vor trebui organizate periodic cursuri și alte forme de perfecționare profesională a specialiștilor care lucrează în acest domeniu.

În sfîrșit, este știut că unele ansambluri folclorice aparțin organizatoric diferitor ministere și organizații, organele tutelare ale acestora hotărînd în ultima instanță și nu întotdeauna în mod fericit, asupra tuturor problemelor legate de arta spectacolului. Evident, C.S.C.A. — prin atribuțiile care i s-au încredințat — va trebui să-și exercite mai eficient și cu mai multă exigență, rolul de a asigura îndrumarea și orientarea de specialitate a acestor ansambluri.

— Am constatat că în mișcarea artistică de la sate echipele de dansuri, sînt îndrumate de către instructori de la orașe, care propagă uneori un folclor străin de creația folclorică autentică. Nu ar fi mai bine să încurajăm îndrumătorii locali, cadre didactice din sate, ca în cazul profesoarei Biriș din Căpîlna, cea care a scos la iveală o strălucitoare piesă folclorică din Valea Tîrnavelor „Purtata fetelor de la Căpîlna", despre care străinii spuneau că a fost creată de însăși zeița Terpsihora? Pe de altă parte, unii specialiști au accentuat asupra ineficienței activității Casei centrale a creației populare ca și a altor organisme de îndrumare și valorificare a folclorului. Ce ar trebui să se facă în acest sens?

— Referindu-ne la exemplul pe care l-ați dat — „Purtata fetelor de la Căpîlna" — este clar că formațiile folclorice sătești — așa după cum am mai arătat — cultivă și transmit creația populară în formele și caracterul ei autentic moștenit prin tradiție, prin manifestări care exprimă trăsăturile spirituale specifice ale populației din diferite zone ale țării. Este drept că și asupra acestora se exercită uneori influențe cu tendințe de standardizare de genul celor amintite, dar efectul lor se reflectă mai mult în modalitățile de „punere în scenă" și mai puțin în trăsăturile autentice de conținut, întrucît, acestea fac parte intrinsecă din ființa acelora care sînt deopotrivă și creatorii și interpreții valorilor artistice populare. De altfel problema spectacolului folcloric chiar în cazul formațiilor de amatori ar merita să fie examinată cu toată atenția, întrucît după opinia noastră și în această privință intervin unele elemente specifice.

Implicit se pune problema instructorilor formațiilor artistice de amatori, problemă ceva mai complexă.

Neîndoielnic, ideal ar fi să avem în fiecare comună îndrumători locali, cu pregătirea generală necesară, pe care o pot avea cu precădere cadrele didactice. Aceasta implică, pe de o parte, intervenția mult mai consistentă a instituțiilor de învățămînt care pregătesc asemenea cadre, prin programarea unor cursuri speciale, iar pe de altă parte, creșterea eficienței.

Nu putem să ne dispensăm — cel puțin la ora actuală — de sprijinul unor instructori de la orașe, inclusiv al celor recrutați din rîndul membrilor ansamblurilor profesioniste. De altfel mulți dintre aceștia desfășoară o activitate rodnică. Desigur — și va fi în preocuparea noastră — această „intervenție" va trebui realizată pe temeiuri științifice, în sensul asigurării pregătirii de specialitate corespunzătoare a instructorilor formațiilor de amatori, indiferent de unde ar proveni.

În această ordine de idei, o problemă specială este aceea a Casei centrale și a caselor județene ale creației populare. De-a lungul anilor aceste instituții au desfășurat o laborioasă activitate, iar în succesele obținute de mișcarea artistică de amatori se întrevede și contribuția lor substanțială. Tot așa, nu putem trece cu vederea faptul că de multe ori casele creației populare au acordat prioritate unor aspecte de ordin organizatoric — îndeosebi și mai ales în perioada competițiilor — orientarea și studierea tendințelor mișcării amatoare fiind lăsată pe un plan secund. Nu peste mult timp se va analiza — sperăm cu temeinicie — activitatea Caselor creației populare, încercîndu-se, pe această bază, să se structureze un program de acțiune, de largă perspectivă și ceea ce este mai important, fundamentarea unor criterii științifice în definirea atribuțiilor acestor instituții.

De altfel, în sfera intențiilor C.S.C.A. și a altor organizații și instituții interesate este și cea a reconsiderării actualului sistem de competiții în mișcarea artistică de amatori, problemă cu atît mai importantă cu cît, în prezent, numeroase inițiative locale vin să îmbogățească cu specificul lor viața spirituală a oraselor și satelor țării noastre.

— Tovarășe vicepreședinte, fiind de acord cu toate cele de mai sus, cum apreciați contribuția pe care ar putea să o aducă televiziunea, radioul, Electrecordul, cinematografia și chiar presa, într-un cuvînt instituțiile mass-media, la clarificarea tuturor problemelor despre care am discutat?

— În sprijinul menținerii unei atmosfere creatoare și a formării unui climat favorabil pentru dezbateri deschise a problemelor legate de această amplă activitate ar fi putut fi folosite mai eficient mijloacele puternice de comunicare pe care le oferă presa, radioul, filmul și în special televiziunea. Deși fiecare dintre acestea au avut preocupări în acest domeniu, trebuie să recunoaștem că noi nu am susținut o colaborare organizată și permanentă pentru a le folosi mai din plin, în scopul orientării și îndrumării corespunzătoare a vieții artistice de amatori.

Cu toate că organele de presă centrale și locale au publicat de multe ori opinii critice și foarte utile în legătură cu fenomenele semnalate mai sus, în paginile acestor publicații au apărut însă de multe ori și articole în care se elogiau tocmai aspectele pe care astăzi le criticăm!

Televiziunea programează un număr mare de emisiuni folclorice, dar nu folosește larga gamă de posibilități de care dispune pentru a prezenta realitatea folclorică în sincretismul ei (chiar în cadrul ei natural), rezumîndu-se de cele mai multe ori la concerte susținute în studio de orchestre lăutărești-tip și soliști vocali, uneori și de dansatori profesioniști sau amatori (dar din aceia care imită pe profesioniști), realizînd astfel spectacole uniforme, fără suficientă valoare folclorică.

Ne propunem să inițiem o colaborare mai strînsă cu toate instituțiile care se ocupă cu difuzarea culturii, precum și cu presa, în scopul intensificării acțiunilor de dezbatere a problemelor legate de activitatea de răspîndire a artei populare și a promovării acelor manifestări artistice care reflectă în mod autentic și într-o ținută artistică adecvată creația populară.

În orice caz, multe din neajunsurile amintite, constituie pentru noi probleme deschise și ele vor face obiectul unor preocupări mai susținute, atît prin găsirea unor forme pentru pregătirea cadrelor de specialiști necesare acestui domeniu, cît și prin organizarea unor dezbateri largi cu oameni de știință și cultură în sensul antrenării lor pentru elaborarea unei concepții clare, realiste, științifice, în privința preluării și valorificării artistice a creației populare.

Se repetă pentru apropiatul Carnaval

RADIOGRAFIA CULTURALĂ A UNUI JUDEȚ

TURNEELE ARTISTICE ȘI GUSTUL PUBLICULUI

În orașul Alba-Iulia era programat, în ziua de 5 decembrie, un turneu al Teatrului muzical din Ploiești, avîndu-l cap de afiș pe Dan Spătaru. Afluența celor dornici să-l asculte pe cîntărețul de muzică ușoară a fost atît de mare, încît organizatorii au trebuit să fixeze două spectacole. Pe la mijlocul primului spectacol, cînd sala începuse să dea semne de nerăbdare, prezentatorul, ostenindu-se să pară cît mai jenat, anunță că „din motive independente de voința..." etc. etc. Dan Spătaru nu va cînta. Nemulțumirea spectatorilor, manifestată zgomotos, este lesne de înțeles. În timpul acesta, organizatorul turneului îl căuta pe Dan Spătaru prin oraș. Din ancheta întreprinsă de noi, în aceeași seară, pentru a afla motivele absenței, rezulta că Dan Spătaru fusese văzut în același timp în mai multe locuri: ba la Șard (localitate lîngă Alba Iulia, cu pivnițe renumite), ba la vestita cramă din Cetate, ba în centrul orașului, gata-gata să intre într-un stîlp de beton cu mașina. „Informații" lesne de înțeles, dacă avem în vedere adevărata psihoză publică creată de afișele care împînzisseră orașul cu portretul cîntărețului și de rîvna dedectivistă a organizatorului. Nu l-am văzut, însă, pe Dan Spătaru, în nici una din ipostazele bahice bănuite...

...Nu l-am văzut deloc. Pentru că, de fapt, Dan Spătaru se afla, de pe data de 1 decembrie, într-un turneu peste hotare, care va dura pînă în ianuarie. O.S.T.A. eliberase Teatrului muzical din Ploiești o autorizație pentru un turneu prin țară, între 1 și 20 noiembrie, dar nu emisese o autorizație — absolut necesară — și pentru Dan Spătaru. Mai mult: Teatrul muzical din Ploiești nici nu a solicitat o asemenea autorizație. Organizatorii s-au folosit, pur și simplu, de numele său, pentru a atrage publicul.

★

Întîmplarea aceasta, dincolo de implicațiile ei strict juridice, este edificatoare pentru ceea ce am numi politica turneului artistic. Bineînțeles, procedeul descris mai sus este o excepție, dar el este consecința exagerată a unei mentalități după care rostul turneului artistic este mai mult financiar și mai puțin cultural.

Consecințele și implicațiile unei atari mentalități sînt mai vizibile poate în județul Alba decît în alte părți, din două motive: este lipsit de instituții artistice profesioniste și este înconjurat de orașe care au astfel de instituții, cu tradiție, deci afluxul de turnee este, explicabil, mare. O examinare a tabloului spectacolelor din acest județ conduce la cîteva considerații asupra efectelor unei organizări nejudicioase, dacă nu cumva chiar noțiunea de „organizare" este exagerată pentru o activitate lăsată la voia întîmplării.

În primul rînd, raportul dintre spectacolul de divertisment (de muzică ușoară, de muzică populară, sau de estradă) și cel de autentică cultură este precar. O statistică sumară indică un avantaj net în favoarea primului; de pildă, din 10 formații artistice care au evoluat în luna noiembrie în județ, nici una nu era de teatru. În septembrie, anul trecut, s-au dat cinci spectacole folclorice, două spectacole de muzică ușoară, un spectacol de varietăți și o singură piesă de teatru și aceea fiind... „O crimă perfectă".

Justificarea, mărturisită sau nu, a organizatorilor, este gustul publicului. Se consideră că publicul cere astfel de spectacole și se acționează în consecință. Din aceleași motive, teatrele care pleacă în turneu includ în repertoriu piese mai puțin realizate artistic, dar cu succes de casă. Se ridică neputincios din umeri: aceasta place publicului, aceasta programăm. În spatele „obiectivității" se află, de fapt, interesul financiar. Bineînțeles, nimeni nu poate pretinde unui teatru să nu-și facă planul de încasări, să întreprindă turnee deficitare din punct de vedere economic. Dar se poate cere teatrelor să nu facă concesii superficialității, atitudine ducînd în ultimă instanță la pervertirea, în continuare, a gustului publicului. Publicul spectacolelor teatrale în turneu este neomogen, cu criterii în formare. Discernămîntul și în consecință adeziunea la spectacolul de mare ținută trebuie educate, modelate, aceasta fiind, în ultimă instanță, rațiunea de a fi a instituției culturale; altfel teatrele, în turneu își au publicul pe care îl merită, adică publicul pe care-l formează prin calitatea spectacolelor lor.

Nu mai vorbim de acel public deja format, tot mai numeros, care este silit să accepte spectacolul mediocru. În multe localități ale județului am ascultat opinii ale unor tineri, ale unor ingineri, medici, profesori etc., total nesatisfăcuți de genul de spectacole care li se oferă. Tov. Bogdan Titu, inspector școlar județean, spunea că s-au organizat într-un timp spectacole pentru elevi, cu teatre venite în turneu. Dar pentru că piesele jucate erau foarte slabe, putîndu-se crea confuzia că ceea ce se oferă pe scenă înseamnă teatru adevărat, după cîteva încercări s-a renunțat: „decît surogat, mai bine nimic".

Acțiunea de educare a gustului publicului prin spectacolele de turneu nu este împiedicată numai de repertoriul de slabă calitate. Lipsa unei organizări adecvate ar fi o a doua cauză. Turneele se fac oarecum la întîmplare, pe baza unei programări care să excludă doar suprapunerea de spectacole. Nu se asigură o ritmicitate pentru o aceeași localitate. Spectacolele se îngrămădesc fie la începutul lunii, fie la sfîrșitul ei, pentru că nu există o modalitate care să le transforme în sistem. Nici în decursul unui an întreg nu se poate observa o mai bună proporționare. Într-o lună au fost în județe șapte formații de teatru, în alta — două, în alta — una, în altele (cele mai multe) niciuna. În felul acesta, educarea gustului publicului nu se poate concepe ca o acțiune sistematică deși lucrurile ar fi posibile: cu ajutorul spectacolelor celor 38 de formații care au vizitat județul, s-ar fi putut, printr-o programare adecvată, să se asigure chiar și o stagiune. Că lucrul este posibil ne-o demonstrează situația de la Buzău. Aici Comitetul de cultură și artă și Casa creației populare județene au încheiat contracte cu diverse teatre, pe criterii care să ducă la configurarea unei stagiuni, cu un repertoriu echilibrat, în care își au loc piese din dramaturgia clasică și contemporană universală sau națională. Iată un sistem care ar merita să fie generalizat în toate județele care nu dispun de instituții artistice profesioniste proprii.

SABIN BORCAN

FESTIVALUL NAȚIONAL AL TEATRELOR DRAMATICE

O ZI A RECITALULUI

Dimineața celei de a treia zile a festivalului a fost închinată recitalurilor. Foarte tînărul actor al Naționalului din Craiova Tudor Gheorghe *a adus din inima Olteniei, sublimul tragic al baladei, plînsul dureros al doinei din strămoși. Din doine parfumate de nostalgia pămîntului și a codrului strămoșesc, din vaierul bocetului și șoapta cîntului de leagăn, din versurile lui Lucian Blaga, Ion Barbu și Tudor Arghezi,* Tudor Gheorghe *a închegat, într-un limbaj de rară forță expresivă, un cîntec propriu, un poem despre viață, despre dor, despre dragoste, despre moarte. Recitalul lui* Tudor Gheorghe *a constituit un original și plin de prospețime act de artă adevărată.*

Piesa lui D. R. Popescu Visul *a apărut, datorită actriței Silvia Ghelan de la Teatrul Național din Cluj, tot ca un recital actoricesc susținut în gama înaltă a artei interpretative. Regia lui Vlad Mugur și cadrul plastic semnat de Mircea Matcaboiu au pus în valoare însușirile unei tragediene cu o voce și plastică corporală impresionante.*

Teatrul „Valea Jiului" din Petroșani a prezentat în lectura corectă a lui Vasile Prisăcaru, Scrisoarea a IV-a *de Mihail Eminescu.*

Ziua s-a încheiat cu spectacolul Teatrului Tineretului din Piatra Neamț Cronica personală *a lui Laonic de Paul Corneliu Chitic, în viziunea tinerei regizoare Magda Bordeianu, prilejuind un alt recital actoricesc, situat la același nivel calitativ cu primele, al lui Alexandru Drăgan.*

LILIANA MOLDOVAN

Silvia Ghelan în „VISUL" văzută de NEAGU RADULESCU

CONCURSUL ȘCOLILOR DE ARTĂ

Săptămîna viitoare se va desfășura Festivalul național al școlilor de artă, întrecere care va prilejui un util schimb de experiență între elevii acestor școli. Peste 1 100 dintre cei mai talentați soliști și membri ai formațiilor muzical coregrafice de toate genurile din școlile generale și liceele de artă își vor disputa întîietatea în fața unui juriu, alcătuit din personalități ale vieții noastre artistice și culturale.

La 22 decembrie, laureații Festivalului național al școlilor de artă vor susține un spectacol de gală în sala Operei Române.

(Agerpres)

ÎN SFÎRȘIT, UN FESTIVAL!

(Urmare din pag. 1)

ei, din capul locului, nu la „Steaua fără nume" fiindcă au nume foarte bine fixate profesional ci tocmai în ambianța unui asemenea festival studențesc.

Absolut din întîmplare, de pildă m-am întîlnit cu genul de muzică pe care îl practică Mihai Munteanu student la arhitectură în anul cinci. Spun gen de muzică, încercînd să evit un termen nesigur și să nu diminuez originalitatea cu totul aparte a unei stări muzicale în care încape în egală măsură poezia, cîntecul și interpretarea, dar înainte de toate o stare de sentiment atît de total adezivă față de însuși actul cîntării, față de sensul lui, încît ceea ce se întîmplă pînă la urmă nu numai pare, ci și este improvizație, este folclor autentic, și singurul fapt care mai trebuie să se întîmple este ca textul să fie preluat și să înceapă transmiterea. Cred că rădăcinile cîntării lui Mihai Munteanu stau în eposul vechi, foarte vechi, în descîntece, în balade și în colinde, după cum stau și în Blaga, un Blaga știut și apoi uitat, comprimat sau desfăcut pînă la irizare, sau stau în versuri proprii, știute și ele și apoi uitate, pe rînd. Dar importanță egal în tot acest fapt de autentică artă este trăirea, sinceritatea, autenticul, neputința repetării, singularitatea excepțională a cîntecului, forța lui nouă de a selecta și comunica cu sensuri mult mai bogate, în conformitate cu o sensibilitate strict actuală și strict modernă, ceea ce păream a fi uitat cu toții că adăpostește folclorul și poezia unor înaintași. Ei bine, Mihai Munteanu și poate alți încă neștiuți, vor fi pe scena acestui festival: Dorin Liviu Zaharia de la Filozofie și Vera Vezendean de la Conservator. În afară de colegi și de prieteni cine-i cunoaște? Studiourile de Radio și Televiziune dorm și dorm. Dar amfiteatrele facultăților și incintele cluburilor îi aplaudă deja de mult, consacrarea din partea colegilor există și poate că asta contează cel mai mult.

Și ce ușor și ce sentimental și ce plăcut, e să amintesc, doar în încheiere, că pe cele cinci planșe ale proiectului de expoziție sub cupola de sticlă semnat de studentul Mihai Munteanu de la Institutul de Arhitectură din București, s-a notat zece, de cinci ori.

CURIERUL NOSTRU DE SÎMBĂTĂ

De la OM la OM

de ION BĂIEȘU

MUSZKA ADRIANA, jud. Hunedoara: „La rubrica „De la om la om", am citit cîteva rînduri adresate dv. de către Neculai Bolînu din comuna Drajna de Sus, județul Prahova, prin care se plîngea că este singur și părăsit de copiii săi pe care i-a crescut. Sînt fiica cea mai mare a sus-numitului și, citind rîndurile publicate de dv. în ziar, am simțit nevoia de a vă trimite aceste rînduri. Mai întîi trebuie să știți că tatăl meu nu a rămas văduv, așa cum v-a scris, deoarece mama noastră este sănătoasă și trăiește în comuna Drajna de Sus. În momentul de față este pensionară colectivistă, femeie muncitoare, cinstită, iubită de noi toți cei trei copiii, precum și de tot satul pentru hărnicia și cinstea ei. Tata spune în scrisoare că a muncit din greu pentru a ne crește, dar vai de noi cum am crescut printre străini și cum s-a chinuit mama noastră de ne-a crescut, fiindcă tata ne-a părăsit din anul 1927, cînd eu aveam șase ani, fratele Ion doi ani, iar celălalt frate doar trei luni. Tata s-a încurcat cu o femeie, legătură din care a mai venit pe lume o fetiță, Sevastița, pe care noi toți o iubim, o respectăm și ne este ca soră, soră de suferință, deoarece mama ei a murit cînd avea doi ani. Tata pe atunci era un om tînăr, în plină putere de muncă, dar mama nu i-a fost dragă, i-a fost drag să bea, să chefuiască cu săptămînile, uitînd să mai vină pe-acasă. Toți bărbații din sat aveau servici la sonde la Ploiești sau C.F.R., numai tata stătea și bea, iar noi nu aveam nici ce mînca. Noi, copiii, sufeream, mama mergea la sapă cu ziua și ne ținea pe toți trei, iarna țesea covoare pentru străini pentru a ne putea crește. Mama, de suferință și bătăi, ne-a luat pe mine și pe Aurică și a plecat, lăsîndu-l pe el în casă cu toate lucrurile ei și ale noastre. În scurt timp a băut și casa și pămîntul, rămînînd gol și fără casă. Noi, copiii, am crescut cum am putut, iar cînd am fost ceva mai mari am plecat să muncim la stăpîn: eu servitoare, iar Ion, fratele, ca băiat de prăvălie și ca argat în București. Dacă sîntem astăzi oameni, am ajuns prin munca noastră cinstită și prin grija mamei, care ne-a învățat să fim cinstiți, muncitori, să nu ne facem de rușine și să nu facem niciodată ceea ce a făcut tata. Am ascultat-o, iar astăzi sîntem fiecare la casa noastră, cu un rost în viață. Vă rog să nu ne credeți atît de răi, că nu l-am ajutat pe tata. L-am ajutat toți, i-am trimis haine, bani, fiecare cum putea, însă lui nu-i ajunge, că hainele ce le primește de la noi le poartă două-trei zile, iar apoi le vinde pe băutură. L-am primit cu toții pe rînd la noi, sta cîteva zile, apoi pleca după băutură, venea beat, făcea scandal sau lua lucruri din casă și le dădea pe băutură. Cu sora Sevastița s-a întîmplat și mai rău, fiind la ea în vizită s-a îmbătat în timp ce era singur în casă, ea fiind la servici, a băgat cărbuni în sobă, apoi s-a culcat, pentru ca apoi să ia totul foc. Trebuie să ne înțelegeți că în cazul în care l-am lua unul din noi să-l ținem, ar trebui să-i luăm un însoțitor care să-l păzească tot timpul. Mă întreb, tov. Băiașu: noi cînd eram copii necăjiți, bătuți de foștii stăpîni, flămînzi, goi, la noi de ce nu s-a gîndit nimeni să ne pună la ziar și să spună în ce hal ne-a adus tata? A avut și el neamuri, frați, de ce nu l-a zgîlțîit nimeni ca să-i arate că tinerețea trece, iar la bătrînețe va ajunge un om fără nici un rost? Eu sînt de acord și cred că nu greșesc prin asta dacă cer să fie internat într-o casă de bătrîni, unde n-ar mai putea să-și facă de cap, iar noi copiii ne obligăm să-i trimitem pensia de întreținere. Nu cred că ne puteți judeca doar după impresia ce v-au creat-o rîndurile lui tata. Martori sînt toți bătrînii comunei că v-am scris doar adevărul, așa că în rest las ca dv. să ne condamnați sau nu".

Trebuie să vă spun că am primit o scrisoare de la un văr de-al dumneavoastră din Vălenii de Munte, în care se spun cam aceleași amănunte despre cel care vă e tată și s-a plîns de situația grea în care se află. Nu am, deci, nici un motiv să mă îndoiesc de adevărul celor cuprinse în această scrisoare. Totuși, parcă nu aș fi de acord cu propunerea dumneavoastră de a-l interna pe bătrîn într-un azil. La 80 de ani, defectele unui om pot fi trecute cu vederea, iar greșelile lui, oricît de grave, iertate. Asigurați-i cu toții o pensie de întreținere onorabilă și lăsați-l să-și trăiască ultimii ani ai vieții așa cum vrea. Îmi cer scuze pentru reproșurile pe care vi le-am adus, în necunoștință de cauză.

ELEVII CLASEI A VIII-a, satul Mihai Bravu, comuna Victoria, județul Brăila: „Deoarece sîntem cei mai mari din școală, avem cinci ore de cursuri în fiecare zi și desigur că ne prinde noaptea la școală.. Dar, în schimb, cînd ni se dă drumul, putem vedea la poarta școlii cîțiva băieți neșcolarizați cu lanterne și bețe în mîini. Acești huligani așteaptă pînă cînd ni se dă drumul ca să ne bată. Acești băieți neșcolarizați au luat drumul huliganismului încă de la cea mai mică vîrstă. Să-i enumerăm și noi: Pană Vasile, 15 ani, neșcolarizat; Iancu Marin, 15 ani, Anghel Ion, 14 ani, neșcolarizat; Mihalcea Nedelcu, 14 ani, neșcolarizat. Acești huligani îi putem întîlni pînă la douăsprezece noaptea în fața cămînului, în fața magazinului și bufetului. Elevii clasei a VIII-a iau bătaie datorită unei colege de clasă care îi pîrăște. Să-i spunem și noi numele: Sandu Aurica, amica lui Pană Vasile și verișoara lui Iancu Marin. Vă punem și noi o întrebare la care vă rugăm să ne răspundeți: pentru acești huligani ai satului Mihai Bravu nu există o lege?"

Dragi prieteni! Nu are rost să apelați la legile statului pentru potolirea acelor „neșcolarizați" care vă chelfănesc seară de seară. Lucrurile se pot rezolva mai simplu. Ori îi școlarizați și pe ei și-i faceți băieți de treabă, ori faceți apel la frații voștri mai mari sau chiar la tați să-i ia într-o seară la goană cu reteveile și să-i învețe minte odată pentru totdeauna să se mai lege de voi. Că dacă trebuie să intervină legea, durează.

I. M., Rîmnicu-Sărat: *Situația dumitale e, într-adevăr, foarte neplăcută. Te sfătuiesc să ceri sprijinul tovarășilor de la comitetul local al U.T.C. Îi rog și eu pe această cale să te ajute.*

ANDREESCU ELISABETA, Deva: *Doriți să vă trimit un autograf, pretinzînd, negru pe alb, că „sînteți unul dintre* actorii *mei preferați". Nu, zău?! În ce film, în ce piesă de teatru sau la ce circ m-ați văzut pe mine dansînd, jucînd sau cîntînd? Nu cumva e o confuzie?*

NICA PETRE, Afumați, județul Ilfov: *Sînteți bîlbîit și ați vrea un sfat care să vă scape de acest defect. În primul rînd trebuie să vă mărturisesc că nici eu nu stau prea bine cu dicțiunea. Cum nu am nici un fel de ambiții oratorice, deficitul de claritate în vorbire nu mă deranjează. Lasă că uneori îmi și convine să nu se înțeleagă chiar tot ceea ce spun. Cred că ar merita să încercați celebra metodă cu luarea unei pietre în gură. Recomandarea mea e ca, înainte de a introduce respectiva piatră în respectiva cavitate, să o spălați bine. Dacă faceți ceva progrese, anunțați-mă și pe mine.*

RĂDULESCU NICOLAE, București: *Numele dumitale îmi este cunoscut. Mi se pare că ești autorul unei recente scrisori prin care mă anunțai că ai descoperit — nici mai mult, nici mai puțin — secretul cancerului. Ca să mă lămurești definitiv cu cine am de-aface, azi îmi expediezi următorul text abracadabrant:*

„Niciodată! Niciodată, niciodată, niciodată! Da, da, da. Ultimele trei cuvinte sînt din primele trei. Niciodată n-am să îngenunchez în fața nimănui. Numele meu îl scriu cu litere mari: Rădulescu Nicolae... Nici cînd am să mor nu am să mă vait... Deoarece nu știu în ce an se termină viața, nu mai fac nici o încheiere. Niciodată, niciodată, niciodată! Da, da, da".

Prietene, nu pierde vremea. Du-te și te tratează.

IOAN IUSTIN PURZA, student, str. Armatei Roșii, 5, Oradea: *Vreți să întemeiați un club al prietenilor lui Camus, scriitor al cărui admirator sînteți. N-am priceput însă cum va fi și în ce va consta acest club. Dați-mi lămuriri și, poate, ader și eu la el.*

CIMPOIEȘU ELENA, București: „Mă numesc Cimpoieșu Elena, sînt din comuna Traian, județul Bacău. De opt ani sînt internată într-un institut de reeducare. Internarea mea în acest institut a fost urmarea dezmembrării familiei noastre. De cînd am ajuns aici nu am mai putut afla nimic despre ai mei și mai ales despre mama, care lipsea de acasă cu anii, ea nici nu știa dacă mai sîntem în viață sau nu. Am apelat și la alte organe în drept, dar mi-a fost dată o adresă greșită, scrisorile mele veneau înapoi. De curînd am primit un plic anonim care m-a informat că mama mea ar fi în județul Dobrogea, la Ovidiu. Rog cititorii dacă o cunosc pe Cimpoieșu Ecaterina, pe numele de fată Bogdan, să-i aducă aminte de obligațiile de mamă. Lansez pe această cale un S.O.S. din partea multor elevi din institutul nostru de reeducare ai căror părinți au uitat camplet de ei. Acești elevi au nevoie de sprijinul moral al părinților, de o încurajare, de un semn că au fost iertați".

Fără comentarii!

ȚUGUI DANIEL, județul Iași: „Cu ocazia împlinirii a 3 ani de la moartea cruntă a fratelui meu vă rog și insist să-mi publicați această poezie care mă va contempla și poate mă va face să-mi mai alin durerea sufletească ce mă arde de cînd s-a sfîrșit iubitul meu frate"

Fiind vorba de o poezie care are menirea să vă... contempleze durerea și, nefiind la mijloc nici un fel de ambiții literare, vă satisfac rugămintea. Cititorii vor remarca, sper, cu acest prilej, cît de bun sînt la suflet.

ETERNITATE

Era o zi de toamnă...
Ah! cînd îmi amintesc
Cugetul mă îndeamnă
Să plîng și să jelesc,
O, tu iubite frate,
Aș vrea să te mai văd.
Inima-n pieptu-mi bate
Și nu pot s-o dezmierd.
Era în floarea vieții
C-avea ani douăzeci
În pragul tinereții
Am să regret în veci!
Fiind pe pat de moarte
El strigăte lansa,
Striga la al său frate
Și la măicuța sa.
A fost o moarte iute
Căci accidentul crunt
Nu-i lăsa clipe multe
Să mai stea pe pămînt
O, tu Varvară care
Patru ani l-ai iubit
Cu multă-nflăcărare
Și-acum te-a părăsit
Singura-i rugăminte
La care-a insistat
E să-l păstrezi în minte
Ca prieten și amant.
Țărîna grea apasă
Pe umedu-i mormînt
Ce-i ține loc de casă
Și loc de-așezămînt.
Acum ca contemplare
Mergi la mormîntul său
Pune-i la cap o floare
Și ud-o-n plînsul tău.
Să-ți simtă pașii care
I-auzea cînd mergeai
Prin parcuri la plimbare
Și unde-l însoțeai.
Tristețea cea mai mare
O are mama sa
Căci ținea la el tare
Fiind crescut de ea.
Din pieptul care-acuma
Se clatină sub plîns
L-a alăptat ea, buna
Dar soarta l-a distrus.

Muzeul imaginar

DIALOGURI ÎN INCURSIUNE ÎN ARHEOLOGIE

MORMÎNTUL LUI VLAD ȚEPEȘ (I)

de ION HOBANA

*Într-un articol din ultimul număr al revistei „Magazin istoric" (Raymond T. Mc Nally și Radu T. Florescu, „În căutarea lui Vlad Țepeș"), am întîlnit următorul pasaj: „Dinu Rosetti a interpretat bazele excavațiilor făcute de el la Snagov în 1933, unde tradiția spune că a fost înmormîntat Vlad Țepeș". Mi-am amintit că, în pauzele dialogurilor despre „Enigmele de la Cetățeni" *), abordasem cu interlocutorul meu și această problemă, rezervînd-o pentru o discuție ulterioară. Am solicitat, deci, o nouă întrevedere și...*

— Ce v-a determinat să întreprindeți cercetări la Snagov? Era un obiectiv al preocupărilor dumneavoastră obișnuite?

— Nu. Specialitatea mea era arheologia preistorică. Încumetîndu-mă să pătrund pe tărîmul evului mediu, am devenit ținta unor aspre critici din partea unor colegi care, în treacăt fie zis, după un deceniu și jumătate, aveau să-mi urmeze exemplul.

— Întrebarea mea pare cu atît mai îndreptățită.

— Vă mărturisesc că, printre altele, m-au atras legendele care leagă în felurite chipuri pe domnitorul muntean de Snagov. Am fost totdeauna convins că legendele ascund un grăunte de adevăr.

— Sînt de aceeași părere. Dar, dacă nu mă-nșel, există o indicație și în Iorga...

— „...istoria spune că rămășițele lui Vlad Țepeș au fost îngropate la mănăstirea Snagov".

— Ați pornit, deci, pe urmele legendelor și ale istoriei.

— La început, am uitat de toate, cuprins de febra cercetărilor pe care le întreprindeam. Am constatat că insula a fost locuită încă din epoca de bronz, apoi de daco-geți. În jurul bisericii, am descoperit o sumedenie de morminte datate prin monede, cele mai vechi din timpul lui Mircea cel Bătrîn. Unele adăposteau rămășițele unor decapitați...

— Și asta nu v-a dus cu gîndul la...?

— Credeți că Vlad Țepeș a fost mult mai crud decît contemporanii săi?... Dar despre el mi-a amintit, mai cu seamă, o lespede așezată în biserică, în naos și orientată nord-sud, spre deosebire de toate celelalte, orientate normal, est-vest.

— De ce „mai cu seamă"?

— Și pentru că, în „Cîteva ore la Snagov", Odobescu scria:

„Singură numai una (lespede) mai mare, ce este în fața ușilor împărătești ale altarului, păstrează o tradițiune: se zice — și poate nu e o eroare — că a fost piatra mormîntală a unui domn crunt și nelegiuit — a lui Țepeș".

— Și cum s-ar explica poziția ei singulară?

— Să continuăm lectura: „Se zice că mitropolitul Filaret (...) i-ar fi așezat piatra, pentru vecinică pedeapsă, ori pentru izbăvirea nenorocitului său suflet, sub picioarele preotului, cînd iese cu sfintele daruri".

— Făcînd abstracție de motivare (aparținînd, probabil, partidei boierești ostile lui Țepeș) e un text ciudat.

— E rîndul meu să vă întreb: de ce?

— Nu vedeți că se vorbește numai despre „piatra mormîntală", nu și despre mormînt?

— Se vorbește despre singurul lucru știut cu oarecare certitudine. Mai curînd bănuit.

— Totuși, piatra trebuie să acopere ceva!...

— Să recurgem din nou la Iorga: „...cercetîndu-se mormîntul groaznicului Voievod spre a i se scoate osemintele, s-au găsit, în loc de oase de om, niște oase de bou și de măgar cari se cred a fi fost puse înăuntru de egumenii greci".

— Și care e adevărul?

— Sub lespede am găsit oase de cal — dar într-o groapă de pe vremea daco-geților. Scormonind aici într-o perioadă tîrzie, probabil în speranța unei prăzi bogate, profanatorii de morminte au crezut că „egumenii greci" le-au luat-o înainte.

— Toate astea nu au însă nici o legătură cu Vlad Țepeș. O groapă daco-getică, o lespede fără inscripție...

— Conform tradiției relatate de Odobescu, același Filaret „ar fi pus să se șteargă literele de pe mormîntul urgisitului domnitor". Iar o legendă spune că Țepeș a fost îngropat la intrarea în biserică, pentru ca toată lumea să calce pe mormîntul lui. În ambele ipoteze, lipsa inscripției...

— Să întîrziem o clipă asupra legendei. Ce credit i se poate acorda, de vreme ce lespedea se află în naos, acolo unde era firesc să fie îngropat și domnitorul? Iar „intrarea în biserică" înseamnă, în cel mai bun caz, pronaosul...

— ...unde am și găsit cele mai multe morminte. O parte, acoperite cu pietre funerare, fuseseră jefuite. Altele, fără astfel de semne care să atragă atenția profanatorilor, erau intacte. Printre ele, unul situat cam în dreptul intrării în biserică.

— O coincidență.

— Poate. Dar contururile rămase întipărite deasupra lui erau exact de mărimea celor ale lespezii cu pricina.

— Interesant! Și ce-au scos la iveală săpăturile?

— Un cavou rectangular, zidit din cărămidă, cu partea superioară boltită. Înăuntru, un sicriu de lemn. Deasupra oaselor măcinate de vreme, fragmente dintr-un giulgiu de mătase purpurie, cu ornamente de aur. Apoi resturile unui costum de catifea groasă. Mînecile se încheiau cu nasturi mari de argint, iar haina cu bumbi din fir de aur.

— Un personaj important!

— Fără îndoială.

— Dar de ce Vlad Țepeș?...

— Argumentele palpabile — și, deocamdată, ipotetice — urmează abia acum.

*) *Vezi „Scînteia tineretului", numerele 6347, 6353, 6359.*

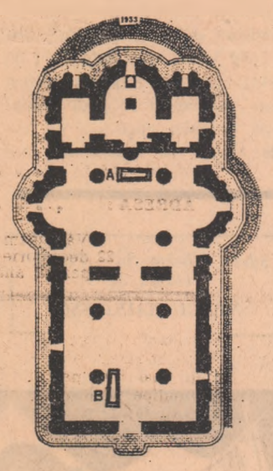

PLANUL BISERICII DE LA SNAGOV
A = lespedea din naos
B = mormîntul din pronaos.

Cavoul, în timpul deschiderii

REPORTAJUL NOSTRU DE SÎMBĂTĂ

INCURSIUNE ÎN ARHEOLOGIE

Porțile de Fier... Spațiu tulburător în care, peste severitatea naturii, se suprapune severitatea istoriei. Ne aflăm, de altfel, pe pragul cît se poate de material al unei din porțile care facilitează accesul spre vasta incintă a Europei Centrale. **„Dacă se pierde Severinul, Transilvania e pierdută și apoi prin Ungaria poți trece fără nici o grijă"**, scria nunțiul apostolic, baronul Del Burgio, la 17 august 1524. Dar acesta este anul în care Cetatea Severinului a fost distrusă de turci, fără a-și pierde însă importanța strategică, pentru că aceiași turci o vor transforma foarte curînd în raia, înscriind-o în arcul fortificațiilor otomane care trecea prin Brăila și Giurgiu. Gloria și declinul acestei cetăți se consumă astfel la punctul de întîlnire a trei civilizații dintre care cel puțin două, în ceea ce aveau ele imperial și trufaș, s-au dovedit efemere. A treia civilizație, cea pe a cărei îndărătnicie și speranță s-a clădit țara la a cărei extremitate sud-vestică ne aflăm, România, dăinuie integră. Faptul dovedește că rădăcinile permanenței au o natură aparte.

Fascinat de rădăcinile acestei permanențe, arheologul Mihai Davidescu, directorul Muzeului Regiunii Porților de Fier și eroul reportajului nostru, întreprinde de cîțiva ani una dintre cele mai minuțioase investigații practice ale științei istorice românești. Cercetările sale converg iremediabil spre intervalul tulbure de timp care premerge întemeierii Țării Românești, deci spre un cunoscut subiect de dispută, circumscris în spațiu de perimetrul cuprins între Cetatea Severinului, fortificația medievală din colțul de sud-vest al castrului Drobeta, biserica medievală vecină cu același castru, Cetatea Grădețului, și fortificațiile din Ostrovul Banului. Dacă amintim că printre înaintașii întru cercetări asemănătoare se numără militari cu veleități de istorici asemeni contelui de Marsigli, ofițer de geniu în armata austriacă (sf. sec. XVII), diletanți inimoși ca Cezar Bolliac, victime inocente asemeni celor doi dorobanți care au murit striviți sub dărîmăturile turnului Cetății Severinului în anul 1868, arheologi braconieri de genul învățătorului Ion Sfetcu, cel care, animat de speranța că va descoperi comori, a întreprins săpături clandestine în incinta Cetății Grădețului în anul 1938, istorici locali de prestigiu ca Alexandru Bărcăcilă, Vasile Dimitrescu și Mihail Gușiță sau savanți de talia lui Grigore Tocilescu și Vasile Pîrvan, s-ar putea sugera că investigația recentă a lui Mihai Davidescu este tardivă. Ineditul și importanța ei rezidă însă în amploarea fără precedent, determinată de fondurile de care beneficiază acțiunea, în caracterul ei sistematic, în exigența și în spiritul strict științific care o guvernează.

Carnetul de șantier al arheologului Mihai Davidescu, care consemnează săpăturile efectuate la Cetatea medievală a Severinului, ne spune că scopul transpare întotdeauna limpede dincolo de incertitudini, întrebări și ipoteze de lucru. Prima consemnare datează de la 13 septembrie 1965, dar prima secțiune **„pe direcția sud-nord, de-a lungul întregii cetăți"**, largă de 10 m, a fost trasată mai tîrziu, miercuri 22 septembrie 1965. În 23 septembrie 1965 **„ne adîncim în patratul 5—6"**, la această dată începe, cu alte cuvinte, aventura și lupta arheologului cu aparența și hazardul. Materialele **„de factură modernă"** nu-l interesează, este vorba de a pătrunde cît mai adînc, spre izvoarele istoriei. Între 24 septembrie și 2 octombrie **„apar foarte frecvent vîrfuri de suliță"**, cîteva monede, printre care un penny englezesc și ghiulele din piatră. Peste alte două zile **„straturile nu mai sînt deranjate"**, începe un spațiu virgin împănat cu ceramică de uz comun, nesmălțuită și **„ceramică smălțuită cu smalț elin și ornamente în cercuri concentrice"**. Alături: proiectile de praștie, ghiulelele și potcoavele cailor ale căror zgomote de copite s-au topit în aerul îndepărtat și fastuos al secolelor XIII și XIV. Urmează necesara și sterila, din punct de vedere arheologic, evacuare de pămînt, operație dincolo de care se întinde iarna lungă a așteptărilor și ipotezelor: iarna care se împarte între anii 1965 și 1966.

În vara anului 1966 latura de sud a cetății Severinului continuă să-și mențină caracterul interesant. Arheologul îi va străbate stratificațiile cu o nouă secțiune. Moneda — simbolul activităților economice — apare din nou, iar consemnarea lapidară: **„Zidul nu are nici un fel de funcție. Piatra este așezată direct pe solul aluvionar din terasa Dunării. Zidul urmărește conformația solului"**, descrie succint un sistem constructiv și anunță un prim sfîrșit de etapă a cercetărilor, etapă dincolo de care transpar incendiile și vicisitudinile cărora a trebuit să le facă față cetatea. Știința de a citi culorile stratificațiilor solului devine o artă în deplinul sens al cuvîntului. **„Pămînt amestecat cu lemn carbonizat, cenușe și pietre înnegrite de fum"** anunță cataclismul, incendiul, **„desigur, cel de la dărîmarea cetății"**. Sub straturile incendiului resturile de bucătărie vorbesc despre o perioadă de relativă liniște, dar proiectilele de artilerie din piatră se mențin. În această numărătoare inversă a anilor și deceniilor care este arheologia, rostul și menirea cetății persistă.

În anul următor, 1967, sistemul constructiv al cetății se lămurește mai pregnant. Turnul semicircular de la jumătatea incintei exterioare își definește conturul zdrențuit de trecerea anilor. La baza lui **„s-au găsit blocuri din piatră frumos cioplite și cu profile dintr-o altă construcție"**. Întrebările — sursele unor noi ipoteze — încep să plutească în aer, cu atît mai mult cu cît **„printre blocuri s-a găsit chipul unui sfînt catolic"**. Evident, datele obținute se cer coroborate. Care să fi fost primejdia majoră care i-a obligat pe apărătorii cetății să-și disloce altarele de cult și să întărească cu fragmentele lor zidurile expuse direct atacului? **„Distrugerea din 1506, care a fost destul de puternică, așa cum a fost surprinsă în turnul de sud-est în anul 1966"**? Data este plauzibilă, zidurile suportă refaceri succesive, structura lor masivă, din ce în ce mai obosită, se împestrițează de-acum cu pietre noi și cărămizi.

La 1 septembrie 1967 latura de sud a cetății, mărginită la extremități de două turnuri magazii, a fost dezvelită în întregime, ea ne apare acum aproximativ apropiată de imaginea care se răsturna în privirile clătinate de valuri ale celor care o abordau peste fluviu. Și, într-adevăr, atacurile dinspre fluviu nu au fost puține, platoul dinspre aceste turnuri, presărat cu numeroase proiectile de artilerie, indică o activitate militară intensă.

Dar analiza arheologică a turnurilor ne oferă piste inedite. Arsurile puternice de la baza celui de sud-vest ne trimit spre un nivel de viață mai vechi. Să fi fost vorba de o **„înghebare de fortificație distrusă în 1241 de tătari"**? Iată o întrebare de al cărei răspuns depind numeroase adevăruri istorice. Vechile fortificații puteau fi avantposturi îndepărtate ale unui imperiu în expansiune, dar puteau fi foarte bine și un semn al îndărătniciei băștinașilor de a rezista pe pămînturile lor circumscrise de evasilegendara **„Țară a Severinului"**. Fortificațiile **„cu siguranță că nu acestora** (ungurilor) **le aparțin, care n-ar fi avut cînd să se organizeze atît de bine după 1230"**, anul apariției lor pe aceste meleaguri, conchide arheologul Mihai Davidescu, la 1 septembrie 1967, la peste șapte veacuri de la consumarea evenimentelor pe care le elucidează.

Treptat, de-a lungul a luni și luni de investigații asidue, se limpezește în adevăratele ei dimensiuni drama cetății, care s-a încheiat la 1524. Ceea ce interesează însă pe arheolog este întreaga perioadă istorică pe care au pecetluit-o flăcările incendiului declanșat de turci în acel an, suprapunerea de civilizații pe care a încălzit-o pîrjolul acela. Și o astfel de suprapunere, o dată dovedită, se cere interpretată. **„Dacă admitem, cum se crede pînă în prezent, că prima incintă din piatră este făcută de ioaniți, deci după 1241 (vezi Bărcăcilă) atunci cetatea din lemn și pămînt (descoperirea ei a încheiat o nouă etapă a lucrărilor care s-au desfășurat la Cetatea Severinului), este mai veche de această dată, fiind distrusă prin incendiu de năvala tătarilor. Să fi făcut popoarele migratoare, la venirea lor, o fortificație din lemn și pămînt? E greu de admis".**

Flăcările unei istorii mai noi, după cum vedem, se hrănesc din flăcările unei istorii mai vechi. Combustibilul care le alimentează se decantează treptat în pămîntul primitor și tăcut, în pămîntul care nu mai păstrează nici vocile luptătorilor, nici zgomotele tunurilor și nici fumul de pulbere arsă care, veacuri în șir, a împăienjenit oglinda de apă a bătrînului Danubiu. Memoria pămîntului ca și cea a peisajului funcționează uneori după reguli obscure, impuse de împrejurări, dar este o memorie obiectivă pe care nici un cataclism n-o poate convulsa în stratificațiile ei cele mai intime. Piste inefabile se întretaie cu mărturii evidente și descifrîndu-le, arheologul discerne, confruntă, interpretează. Caracterul de a fi adevărat și necesar al scopului său rezidă în forța lui deductivă, în capacitatea lui de a pătrunde dincolo de aparență. Pentru că hazardul, în arheologie, ca și în orice altă știință, apare la punctul de intersecție a două necesități, istorice în cazul de față.

★

Prezentînd activitatea arheologului Mihai Davidescu în cîteva din etapele ei, vrem să amintim faptul că — urmare nemijlocită a acestei activități — Cetatea Severinului ne întîmpină astăzi cu zidurile restaurate. Zona turistică a Porților de Fier și-a adăugat un nou obiectiv de interes major și, îndemnînd cititorii să-l viziteze, le amintim că vizita lor, implicit, se va constitui într-un omagiu adus arheologilor și incursiunilor lor în istoria patriei noastre.

MIHAI PELIN

DOUĂ CARICATURI DE OCTAVIAN COVACI

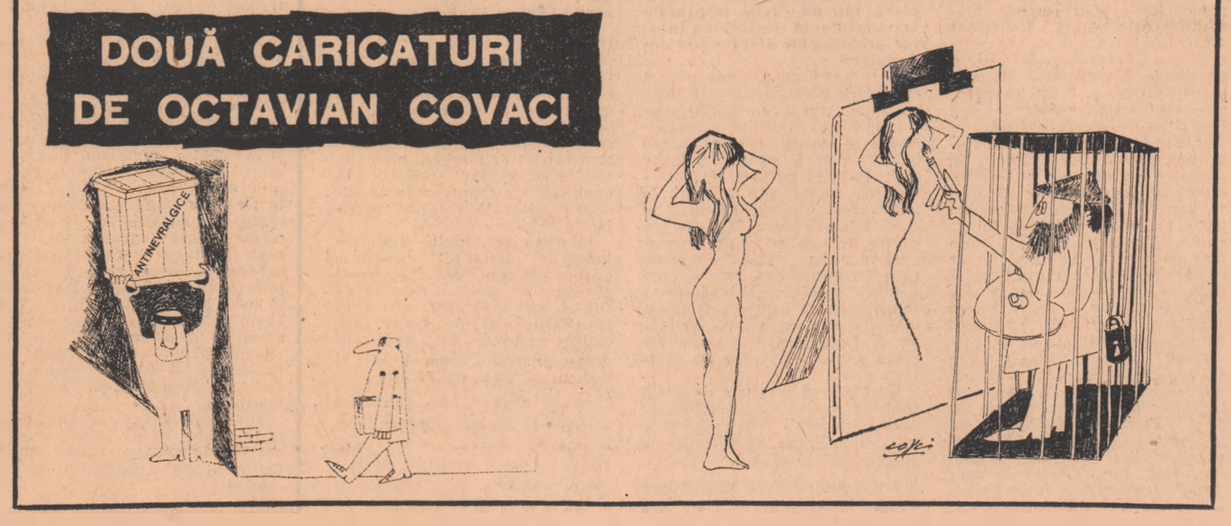

AGENDA

TELEGRAMĂ

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, NICOLAE CEAUȘESCU, a primit din partea președintelui Republicii Finlanda, URHO KEKKONEN, următoarea telegramă:

Deosebit de impresionat de amabilele felicitări pe care Excelența Voastră mi le-a transmis cu ocazia zilei naționale a Finlandei, vă rog, la rîndul meu, să primiți sincere urări pentru fericirea dumneavoastră personală și a poporului român.

Prin decret al Consiliului de Stat, tovarășul Petre Tănăsie a fost numit în calitatea de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Regatul Nepal, în locul tovarășului Aurel Ardeleanu, care a fost rechemat în centrala Ministerului Afacerilor Externe.

În cadrul unei festivități, care a avut loc, vineri seara, în localul din Bd. Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 32, a fost inaugurată Casa corpului didactic din București.

Vineri la amiază au început lucrările sesiunii științifice jubiliare, prilejuită de împlinirea a două decenii de la înființarea secției de mecanică a Facultății de matematică mecanică a Universității din București.

Împlinirea a 80 de ani de la nașterea academicianului Traian Săvulescu a fost marcată printr-o ședință comemorativă ce a avut loc vineri, în aula Academiei Republicii Socialiste România.

Vineri a avut loc la sediul Asociației de drept internațional și relații internaționale, conferința cu tema „Probleme ale coexistenței". A vorbit prof. Fred Warner Neal de la Clermond College din California — S.U.A.

LA CENTRUL DE CERCETĂRI PENTRU PROBLEMELE TINERETULUI

SIMPOZION CONSACRAT EDUCAȚIEI TINERETULUI

În ziua de 12 decembrie a.c. s-au deschis lucrările simpozionului **„MIJLOACELE COMUNICAȚIILOR DE MASĂ ȘI EDUCAȚIA TINERETULUI"** organizat de Centrul de cercetări pentru problemele tineretului și C.C. al U.T.C. în colaborare cu Comitetul de stat pentru cultură și artă și Comitetul de stat pentru radioteleviziune. Participă oameni de știință, academicieni, profesori universitari, profesori, cercetători științifici, ziariști, oameni de cultură și artă, studenți. După cuvîntul de deschidere rostit de conf. univ. dr. Ovidiu Bădina, directorul Centrului de cercetări pentru problemele tineretului, care a subliniat faptul că este primul simpozion organizat de tînărul Centru de cercetări, au fost prezentate un număr de 8 comunicări în ședință plenară din care relevăm: „Orientarea tineretului în procesul de recepționare a informației științifice" — acad. prof. univ. dr. docent Aurel Avramescu, directorul general al Centrului de documentare științifică al Academiei; „Aspecte psiho-pedagogice ale programelor de televiziune în mediul universitar" — conf. univ. Tamara Dobrin, prorector al Universității București; „Rolul presei în difuzarea cunoștințelor științifice" — dr docent Victor Săhleanu, director adjunct al Centrului de cercetări antropologice al Academiei; „Mass-media și educarea gîndirii creatoare" — dr. H. Wald, șef de secție la Institutul de filozofie al Academiei; „Mass-media — enculturația și formarea personalității tineretului în stația pilot Berevoiești—Argeș" — dr. V.V. Caramelea, șeful secției de antropologie socială și psiho-culturală la Centrul de cercetări antropologice al Academiei; „Filmul sociologic ca instrument de cunoaștere și educare a tineretului" — conf. univ. dr. Ovidiu Bădina.

Lucrările pe secții au continuat în după amiaza aceleiași zile, urmînd a fi reluate în ședință plenară azi 13 decembrie a.c.

M. P.

Anchetă-concurs a ziarului „SCÎNTEIA TINERETULUI"

CITITORII OPTEAZĂ

Anul 1969 a marcat un nou moment de efervescență a creației literare și artistice românești, caracterizat printr-o suită de opere remarcabile realizate în toate domeniile artei.

Pentru a cunoaște părerile cititorilor tineri în cîteva dintre cele mai populare domenii artistice, ziarul nostru organizează o amplă anchetă-concurs, care va stabili opțiunile dv. asupra celor mai remarcabile creații românești din domeniul prozei, poeziei, dramaturgiei, filmului, teatrului, muzicii ușoare. Întrucît anul acesta repertoriul cinematografelor ne-a oferit, mai mult decît în trecut, prilejul de a ne întîlni cu opere semnificative ale cineaștilor din lumea întreagă, am inclus printre întrebările noastre și una vizînd filmele străine prezente în 1969 pe ecranele noastre.

Vă rugăm, așadar, să decupați din ziar cuponul de participare la ancheta noastră, să-l completați cu preferințele dv. (cîte un singur titlu pentru fiecare întrebare) și să-l expediați pe adresa redacției pînă în ziua de 22 decembrie 1969, specificînd pe plic: Pentru ancheta-concurs „Cititorii optează".

Pentru a vă împrospăta memoria, vă reamintim cîteva din operele cele mai reprezentative apărute în 1969 în fiecare din domeniile anchetei. Precizările noastre au un caracter orientativ, și nu restrictiv, așa încît preferințele dv. se pot îndrepta, firește, și spre alte titluri.

● **POEZIE**: **„Vămile pustiei"** de Ion Alexandru, **„Poezii"** de Mihai Beniuc, **„Cadavre în vid"** de A. E. Baconsky. **„Odihnă în țipăt"** de Cezar Baltag, **„Solara noapte"** de Radu Boureanu, **„Fiara"** de Ilie Constantin, **„Necunoscutul ferestrelor"** de Ion Caraion, **„Spațiile somnului"** de Grigore Hagiu, **„Balade"** de Tudor George, **„Cavalerul trac"** de Ion Gheorghe, **„Versuri"** de Majtényi Erik, **„Tristele"** de M. R. Paraschivescu, **„Ochiul neantului"** de Gheorghe Pituț, **„Necuvintele"** de Nichita Stănescu, **„Suav anapoda"** de Gheorghe Tomozei.

● **PROZĂ**: **„Principele"** de Eugen Barbu, **„Trilogie în alb"** de C. Chiriță, **„Catedrala"** de Virgil Duda, **„Cunoaștere de noapte"** de Al. Ivasiuc, **„Proză satirică"** de T. Mazilu, **„F"** de D. R. Popescu, **„Vîntul și ploaia"** de Z. Stancu, **„Ingeniosul bine temperat"** de M. H. Simionescu.

● **LITERATURĂ DRAMATICĂ**: **„Viteazul"** de Paul Anghel, **„Teatru"** de Dorel Dorian, **„Teatru"** de Ion Omescu, **„Fotografii mișcate"** de Ilie Păunescu, **„Frunze galbene pe acoperișul ud"** de Leonida Teodorescu.

● **FILME ROMÂNEȘTI**: „Pantoful cenușăresei" „...Apoi s-a născut legenda", „Baltagul", „Răutăciosul adolescent", „Tinerețe fără bătrînețe", „Căldura".

● **FILME STRAINE**: „Un om pentru eternitate", „Cutitul în apă", „Rio Bravo", „A trăi pentru a trăi", „La dolce vita", „Anul trecut la Marienbad", „Eclipsa", „Deșertul roșu", „Blow-up", „Corabia nebunilor", „Viridiana", „Să trăim pînă luni", „Frații Karamazov", „Roșii și albii", „My fair Lady", „Femeia îndărătnică".

● **SPECTACOLE DE TEATRU**: „Năpasta", „Al patrulea anotimp", „Idiotul" (Teatrul Național „I. L. Caragiale"), „Iertarea", „Iona", „Prețul", „Maria 1714" (Teatrul Mic), „Croitorii cei mari din Valahia", „Dispariția lui Galy Gay" (Teatrul de Comedie), „Tandrețe și abjecție", „Transplantarea inimii necunoscute" (Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra") „Anonimul", „Othello" (Teatrul „C. I. Nottara"), „Poveste neterminată" (Teatrul „Ion Creangă"). La acestea se adaugă, desigur, numeroasele spectacole remarcabile ale teatrelor din provincie, precum și emisiunile teatrale ale televiziunii, care pot constitui, de asemenea, obiectul preferinței dv.

● **MELODII ROMÂNEȘTI DE MUZICĂ UȘOARĂ**: **„Floarea stincilor"**, **„Izvorul nopții"**, **„Omagiu lui Jimi Hendrix"**, **„Poarta sărutului"**, **„Atît de fragedă"**, **„Și totuși sînt ca vol"**, **„E vîrsta întrebărilor"**, **„Vînt hain"**, **„Să nu uităm trandafirii"**, **„Mie n-o să-mi pară rău"**, **„M-am regăsit"**, **„Va veni o clipă"**. **„Cu cine semeni dumneata"**. **„Eschimosul"**, **„Masa tăcerii"**, **„Romanță fără ecou"**, **„Plop înfrînt"**, **„Primăvara"**, **„Nebunul cu ochii închiși"**, **„A căzut o frunză"** etc.

În numărul nostru din 31 decembrie vom publica rezultatele anchetei. Cititorii ale căror preferințe se vor dovedi cele mai apropiate de rezultatul final vor primi numeroase premii în cărți, discuri și abonamente la ziarul „Scînteia tineretului".

CUPON DE PARTICIPARE LA ANCHETA-CONCURS „CITITORII OPTEAZĂ"

● **Cel mai bun volum de versuri al anului 1969**: . . . . . .

● **Cel mai bun volum de proză sau text dramaturgic al anului 1969**: . . . . . .

● **Cel mai bun film românesc**: . . . . . .

● **Cel mai bun film străin**: . . . . . .

● **Cel mai bun spectacol de teatru**: . . . . . .

● **Cea mai bună melodie românească de muzică ușoară**: . . . . . .

NUMELE ȘI PRENUMELE: . . . . . .

VÎRSTA: . . . . . .

OCUPAȚIA: . . . . . .

ADRESA: . . . . . .

Vă rugăm să trimeteți cuponul, cu toate răspunsurile completate pînă la 22 decembrie 1969, pe adresa Scînteia tineretului, București, Piața Scînteii 1, pentru ancheta-concurs „Cititorii optează"

NUMĂRĂTOAREA INVERSĂ CONTINUĂ...

(Urmare din pag. 1)

locului la rezolvarea problemelor complexe pe care le ridică în aceste zile, mai mult ca oricînd, activitatea fabricilor.

Intervenția uteciștilor nu este însă numai un efect al coordonării vieții de organizație de către comitetul U.T.C. coordonator altfel spus a trăsării sarcinilor de sus în jos. Iată un exemplu edificator în acest sens.

— Dîndu-și seama de necesitatea unui efort sporit în această ultimă și hotărîtoare etapă a planului — relevă tovarășul inginer Ion Lupulescu — uteciștii de la atelierul electric pentru locomotive au cerut să li se permită să lucreze după tura a doua încă patru ore zilnic.

Un gest așadar, de maximă responsabilitate, gest preluat apoi cu conștiința semnificației lui de către toate celelalte organizații U.T.C. din uzină. Adăugați la cele cîteva modalități de intervenție a uteciștilor pentru realizarea integrală a sarcinilor de plan, raidurile-anchete de la primirea și predarea schimburilor II și III, dezbaterile fulger avînd în obiectiv abaterile de la disciplină, preocupările vizînd reducerea consumurilor specifice de materiale și veți avea imaginea unei activități dense, febrile, exigente. Veți înțelege de ce recuperarea restanțelor este privită aici la „Electroputere" cu optimism, de ce cursa contra cronometru va fi cîștigată. Încheiem citind o expresie auzită la fiecare pas în întreprindere. Numărătoarea inversă continuă... Trecerea la producția anului următor va fi făcută cu fruntea sus.

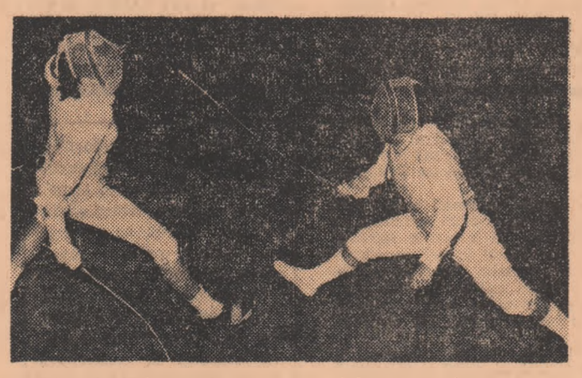

Pe planșele de la sala de sport a strandului Tineretului vom putea urmări la lucru, timp de două zile, cele mai tinere speranțe ale scrimei într-o dispută finală națională la patru arme
Foto: VIOREL RABA

SPORT-SPORT-SPORT

MERIDIAN

● La Malines s-a disputat returul meciului dintre echipa locală Racing Bell și formația Dinamo București, contînd pentru „Cupa Campionilor europeni" la baschet masculin. Gazdele au obținut victoria cu scorul de 87—73 (42—43) și s-au calificat pentru turul următor al competiției.

★

În cadrul aceleiași competiții s-au disputat mai multe meciuri retur. Iată rezultatele înregistrate: Eke Viena — Slavia Praga 79—93 (33—45), s-a calificat Slavia Praga; Panathinaikos Atena — Steaua Roșie Belgrad 87—75 (37—37), s-a calificat Steaua Roșie Belgrad; Villeurbanne — Hapoel Tel Aviv 86—61 (44—31), s-a calificat Villeurbanne; Akademik Sofia — Legia Varșovia 79—66 (39—40), s-a calificat Akademik Sofia; Honved Budapesta — Real Madrid 85—68 (41—37), s-a calificat Real Madrid.

● Continuîndu-și turneul în R. F. a Germaniei, echipa masculină de handbal a orașului București a jucat la Wolfsburg cu o selecționată locală. Handbaliștii români au terminat învingători cu scorul de 18—10 (9—6). Cel mai bun jucător de pe teren a fost Nica, care a marcat 4 goluri.

● În „Cupa Americii de Sud" la fotbal, echipa braziliană F.C. Santos a învins cu scorul de 2—0 (0—0) echipa Penarol din Montevideo. Pele și Manuel Maria au fost autorii celor două puncte. De remarcat că Pele a înscris al 1003-lea gol al carierei sale sportive.

● Organizațiile sportive ale orașului Tampa au început tratativele pentru organizarea meciului dintre boxerii de cat. grea Cassius Clay și Joe Frazier, contînd pentru titlul mondial. În principiu, meciul ar urma să se desfășoare la 16 sau 17 ianuarie.

Program competițional

● **BOX.** — „Cupa Olimpia" se află în fazele finale. Duminică, începînd de la orele 10, pe ringul instalat în sala Casei de cultură a sectorului V, din Calea Șerban Vodă nr. 213, va avea loc o nouă reuniune.

● **SCRIMĂ.** — Sala de sport de la strandul Tineretului găzduiește finala națională a „Cupei Speranțelor" la toate armele. Iau startul selecționatele pe orașe după următorul program: **sîmbătă**, de la orele 8,30 — floretă băieți și spadă: **duminică**, de la orele 8,30 — floretă fete și sabie.

● **VOLEI.** — Sîmbătă după-amiază, la sala Dinamo, începînd de la orele 17, vor avea loc două partide feminine, în cadrul Diviziei naționale A: Dinamo—medicina și C. P. B.—Progresul București. **Duminică** dimineață, la sala Floreasca, începînd de la orele 10.30 va avea loc derbiul masculin Steaua—Politehnica Galați. La sala Giulești, începînd de la orele 10.30 vor evolua formațiile feminine I.E.F.S.—Farul.

PRONOSTICUL ZIARULUI NOSTRU LA CONCURSUL PRONOSPORT Nr. 50

1.	Bologna—Napoli	1
2.	Brescia—Juventus	x
3	Fiorentina—Roma	1
4.	Inter—Bari	1
5.	Lazio—Verona	1
6.	Palermo—Cagliari	x
7.	Sampdoria—Lanerossi	x
8.	Torino—Milan	2
9.	Reggiana—Catania	x
10.	Perugia—Modena	1
11.	Piacenza—Mantova	1
12.	Reggina—Foggia	1
13.	Arezzo—Atalanta	1

CONSILIUL PROFESORAL

(Urmare din pag. 1)

Ce elemente particularizează activitatea consiliilor profesorale din școlile la care v-ați referit?

Un prim element ar fi perspectiva în care acționează, capacitatea de a privi dincolo de preocupările curente fără însă a le trece cu vederea. În acest sens consiliul își proiectează activitatea cel puțin pe un an școlar, pe coordonate vizînd perfecționarea procesului instructiv-educativ, a căror realizare să folosească deplin potențele creatoare ale tuturor profesorilor. La Liceul „Nicolae Bălcescu" consiliul și-a propus în acest an să studieze și să desprindă concluzii cu valoare practică privind cultivarea unor interese superioare de cunoaștere la elevi și, în consecință, formarea unui stil de muncă corespunzător. La Liceul „Gh. Lazăr" și Școala generală nr. 5 s-a întreprins o cercetare privind valoarea educativă a notării. În alte școli consiliile se vor pronunța în probleme de o deosebită însemnătate cum sînt: contribuția cadrelor didactice la orientarea școlară și profesională, folosirea lecțiilor de recapitulare finală pentru adîncirea și corelarea noțiunilor științifice.

Am întîlnit asemenea teme și pe agenda de lucru a vechilor consilii pedagogice. Ce garanții există că studiul sau dezbaterea lor va depăși cadrul unor simple informări metodice, mai mult sau mai puțin inedite?

Vedeți, aici e vorba de ținuta științifică a activității consiliului respectiv. Nu întîmplător am fost atît de „zgîrcită" enumerînd puține școli de care să mă servesc în ilustrările pe care mi le-am propus. În aceste școli chiar stabilirea problematicii nu este formală, ci reflectă un domeniu în care cadrele didactice respective au ceva de spus. Apoi se face o serioasă documentare teoretică, se studiază și se verifică reprezentările concrete din viața claselor, se stabilesc concluzii și generalizări. În ședințele consiliului nu se ia doar act de stadiul cercetării ci se intervine creator pentru adîncirea unui aspect sau altul, se aduc corecturi, se apreciază contribuțiile personale de valoare. De regulă, se stabilesc contacte cu institute specializate — Institutul de științe pedagogice, Institutul de psihologie al Academiei și altele — atît pentru lărgirea sferei de informare cît și pentru a primi sprijin în interpretarea datelor obținute, pentru desprinderea celor mai interesante concluzii.

Dacă așa stau lucrurile înseamnă că mult discutata problemă a antrenării cadrului didactic în activitatea de cercetare științifică începe să capete contur...

Asta pe de o parte. Pe de altă parte școala — acest cîmp nelimitat de studiu și cercetare — începe să intre în circuitul noțiunii de laborator experimental, nu în sensul că aici se pot aplica cele mai fanteziste inițiative, ci în ideea că oferă — ca material uman și ca practică pedagogică și didactică — imense posibilități de investigație științifică. De altfel, experiența de 2—3 ani a unor colective didactice — de la liceele „Gheorghe Șincai" și „Mihail Sadoveanu", de exemplu — care au sesiuni anuale de comunicări științifice dovedesc cu prisosință bogăția materialului de observare existent în școală, temele de-a dreptul pasionante care-și așteaptă rezolvări și care se recomandă aproape singure profesorului interesat să îmbine practica cu cercetarea științifică. Dar încă n-avem nici un temei să ne declarăm pe deplin mulțumiți. Mai întîi pentru că sînt încă puține școli cu o activitate independentă de cercetare, în ultimă instanță inițiată și stimulată de consiliul profesoral, apoi, și nu în ultimul rînd, chiar declarată științifică activitatea consiliilor unor școli este departe de a răspunde rigorilor științifice, mărginindu-se la suprafața fenomenelor sau numai la chestiunile curente...

Nu-și au și ele însemnătatea lor în procesul direct de conducere a muncii în școală, care e un atribut de seamă al consiliului?

Fără îndoială. Și ca să nu se confunde aș spune că în prima situație consiliile reușesc să extragă din tot ce intră în raza lor vizuală valori cu putere de generalizare, în timp ce ultimele la care m-am referit își mărunțesc activitatea la probleme diurne, mai mult sau mai puțin interesante pentru întregul corp didactic, care ar putea fi rezolvate doar de colectivul de conducere sau transferate colectivelor catedrelor de specialitate. Cu alte cuvinte ce interes ar putea trezi dezbaterea într-un consiliu a metodelor noi în predarea matematicii — cum am întîlnit într-o școală — cînd consiliul era format aproape din 80 cadre didactice de specialități diferite?

Pe de altă parte, la acest capitol al activității consiliilor, se poate face observația generală că nu se manifestă încă un spirit prea colectiv în rezolvarea problemelor așa-zis curente. Planurile de muncă sînt de regulă rodul gîndirii conducerii școlii; și în alte domenii hotărăsc doar directorul sau împreună cu directorii adjuncți, ceea ce e prea puțin; la sfîrșit de trimestre se fac analize atotcuprinzătoare pentru că e mai comod așa decît să se fixeze o direcție sau un obiectiv care să fie cercetat profund.

Acum, mai ales, cînd s-au limitat într-un fel posibilitățile de cuprindere ale inspectoratului școlar, a crescut rolul consiliilor profesorale în munca de control și îndrumare a întregului proces instructiv-educativ din școală. El trebuie să se pronunțe în chestiunile metodice și de conținut ale fiecărei specialități, în problemele modernizării activității didactice din școala sa, cu privire la nivelul învățăturii și disciplina elevilor. Prin statutul personalului didactic consiliul discută și aprobă caracterizări nominale — privind modul în care un cadru didactic își îndeplinește îndatoririle atît din punctul de vedere al muncii sale concrete, cît și referitor la interesul cu care se autoperfecționează în profesie. Vedeți dar cît de complexă, pe cîte planuri își desfășoară activitatea un consiliu profesoral. Desigur, acordarea dreptului de control organizațiilor de partid asupra întregii activități din școală influențează enorm asupra muncii consiliului, aduce un spor de profunzime și responsabilitate în atitudinea fiecărui cadru didactic.

O ultimă întrebare: considerați oportună participarea secretarului U.T.C. la ședințele consiliului?

La ședințele în care consiliul aprobă sau analizează munca educativă din școală este chiar indispensabilă. Dar socotesc că și la multe alte ședințe ale sale consiliul nu se poate priva de ajutorul pe care l-ar putea primi din partea organizației U.T.C. Dacă se analizează nivelul învățăturii sau disciplina, dacă în școală se studiază căile cointeresării mai active a elevilor în studiul unei științe sau a alteia, prezența secretarului U.T.C., poate și a altor membri ai comitetului, este salutară. De altfel este o practică în școlile noastre să fie invitat secretarul U.T.C. la multe din ședințele consiliilor. Evident, sînt și aici limite ușor de înțeles care îngrădesc, într-un fel, prezența sa la întreaga viață a consiliului profesoral.

PENTRU TIMPUL DV. LIBER

cinema

● **VALEA PĂPUȘILOR** rulează la Patria (orele 9; 12; 15; 18; 21); Festival (orele 8,30; 11; 13,30; 16; 18,45; 21,15).

● **VĂ PLACE BRAHMS?** rulează la Central (orele 8,30; 11,30; 14,30; 17,30; 20,30). Modern (orele 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21), Melodia (orele 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21), Feroviar (orele 8,30; 11; 13,30; 16 18,30; 21).

● **RĂZBOIUL DOMNIȚELOR**: rulează la Republica (orele 8,45; 11; 13,30; 16; 18,30; 21).

● **MY FAIR LADY**: rulează la Capitol (orele 9; 12,30; 16,15; 19,45).

● **WINNETOU ÎN VALEA MORȚII**: rulează la București (orele 8,30; 10,30; 12,30; 14,30; 17; 19; 21). Luceafărul (orele 9; 11; 13; 15; 17; 19; 21).

● **FEMEIA ÎNDĂRĂTNICĂ**: rulează la Flamura (orele 9; 12; 17,45; 20,30), Miorița (orele 9,30; 12; 15; 17,30; 20,15), Tomis (orele 9—15,45 în continuare: 18; 20,15).

● **SEZON MORT**: rulează la Victoria (orele 9; 12,30; 16; 19,30). Favorit (orele 10; 15,30; 19,30).

● **NOILE AVENTURI ALE RĂZBUNĂTORILOR**: rulează la Lumina (orele 8,45; 16,15 în continuare; 18,30; 20,45), Grivița (orele 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30). Gloria (orele 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30).

● **BLOW-UP**: rulează la Doina (orele 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30). Program pentru copii (orele 9—10).

● **MONDO CANE**: rulează la Timpuri Noi (orele 9—19 în continuare).

● **ÎN IMPĂRĂȚIA LEULUI DE ARGINT**: rulează la Excelsior (orele 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 21), Aurora (orele 9.15; 11,30; 13,30; 16; 18,15; 20,30).

● **GALILEO GALILEI**: rulează la Înfrățirea (orele 15,15; 17,45; 20).

● **A TRĂI PENTRU A TRĂI**: rulează la Buzești (orele 15,30; 18).

● **CÎND SE AUD CLOPOTELE**: rulează la Buzești (ora 20,30).

● **AMERICA, AMERICA**: rulează la Dacia (orele 8,15—19,45 în continuare).

● **BERU ȘI COMISARUL SAN ANTONIO**: rulează la Bucegi (orele 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30), Arta (orele 9—15,45 în continuare; 18,15; 20,30).

● **MORȚII RĂMÎN TINERI**: rulează la Unirea (orele 15,30; 18; 20,15).

● **PAPUȘA**: rulează la Lira (orele 15,30; 19).

● **TESTAMENTUL DOCTORULUI MABUSE**: rulează la Drumul Sării (orele 15; 17.30; 20). Moșilor (orele 15.30; 18).

● **ANUL TRECUT LA MARIENBAD**: rulează la Moșilor (ora 20.30).

● **LUPII ALBI** rulează la Ferentari (orele 15,30; 18; 20.30). Rahova (orele 15,30; 18):

● **APELE PRIMĂVERII**: rulează la Rahova (ora 20,15).

● **RĂNI VECHI** rulează la Pacea (orele 15,30; 18; 20,15).

● **CORABIA NEBUNILOR**: rulează la Giulești (orele 10; 15,30; 19); Floreasca (orele 10; 13,30; 17; 20).

● **VIRIDIANA**: rulează la Cotroceni (orele 15,30; 18; 20,30).

● **FRAȚII KARAMAZOV**: rulează la Volga (orele 10; 14,15; 18,30).

● **CĂLDURA**: rulează la Viitorul (orele 15,30; 18; 20,30).

● **LA NORD PRIN NORD-VEST**, rulează la Popular (orele 15,30; 18).

● **ÎN UMBRA COLTULUI**: rulează la Munca (orele 16; 18; 20).

● **O CHESTIUNE DE ONOARE**: rulează la Flacăra (orele 15,30; 18).

● **SĂ TRĂIM PINĂ LUNI**: rulează la Flacăra (ora 20,30).

● **ANGELICA ȘI SULTANUL**: rulează la Vitan (orele 15,30; 18; 20,15).

● **BALTAGUL** rulează la Crîngași (orele 15,30; 18; 20,15).

● **OMUL CARE VALORA MILIARDE**: rulează la Progresul (orele 15,30; 18).

● **CELE TREI NOPȚI ALE UNEI IUBIRI**: rulează la Progresul (ora 20,15).

teatre

SÎMBĂTĂ, 13 DECEMBRIE 1969

Opera Română: TRUBADURUL — ora 19,30; Teatrul de Comedie: OPINIA PUBLICĂ — ora 20; Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (Schitu Măgureanu): NEPOTUL LUI RAMEAU — ora 20; (Sala Studio): UN PURICE ÎN URECHE — premieră — ora 20; Teatrul Mic: PREȚUL — ora 20; Teatrul Giulești: CURSA DE ȘOARECI — ora 19,30; Teatrul „C. I. Nottara" (B-dul Magheru): CE SCURTĂ E VARA — ora 19,30; (Sala Studio): ANONIMUL — ora 20; Teatrul „Ion Vasilescu": BUCUREȘTI VARIETE — ora 19,30; Teatrul Evreiesc de Stat: MAZELTOV — ora 20; Studioul L.A.T.C.: ASTĂ SEARĂ SE IMPROVIZEAZĂ — ora 20; Teatrul „Ion Creangă": POVEȘTE NETERMINATĂ — ora 16; Teatrul Țăndărică (Calea Victoriei): CELE TREI NEVESTE ALE LUI DON CRISTOBAL — ora 20,30; Teatrul „C. Tănase" (Sala Savoy): CAFEAUA CU LAPTE DE ADIO — ora 19,30; (Calea Victoriei): FEMEI, FEMEI, FEMEI — ora 19,30; Ansamblul U.G.S.: ESOP. VIAȚA, MUZICA ȘI NOI — ora 20; Circul de Stat: RAPSODIA SUEDEZĂ — orele 16 și 19,30.

DUMINICĂ, 14 DECEMBRIE 1969

Opera Română: DECEBAL — ora 11; FRUMOASA DIN PĂDUREA ADORMITĂ — ora 19,30; Teatrul de Comedie: UN HAMLET DE PROVINCIE — ora 10,30; NICNIC — ora 15; DISPARIȚIA LUI GALY GAY — ora 20; Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (Schitu Măgureanu): UN TRAMVAI NUMIT DORINȚĂ — ora 10; NEPOTUL LUI RAMEAU — ora 20; (Sala Studio): TRANSPLANTAREA INIMII NECUNOSCUTE — ora 15; UN PURICE ÎN URECHE — orele 10 și 20; Teatrul Mic: CÎNTĂREAȚA CHEALĂ — ora 10,30; MARIA 1714 — ora 20; Teatrul Giulești: ULISE ȘI COINCIDENȚELE — ora 10; ABSENȚA — orele 16 și 19,30; Teatrul „C. I. Nottara" (B-dul Magheru): LA CIORBA DE POTROACE — ora 10; VIJELIE ÎN CRENGILE DE SASSAFRAS — ora 15,30; CÎND LUNA E ALBASTRĂ — ora 19,30; (Sala Studio): ENIGMATICA DOAMNĂ „M" — ora 16; ADELA — ora 10,30; DIALOG DESPRE DRAGOSTE — ora 20; Teatrul „Ion Vasilescu": ACUL CUMETREI GURTON — orele 10 și 19,30; (Sa Sala Palatului): ADAM ȘI EVA LA REVISTĂ — orele 16 și 20; Teatrul Evreiesc de Stat: RĂZBUNAREA SUFLERULUI — ora 11; MAZELTOV — ora 20; Studioul L.A.T.C.: ASTĂ SEARĂ SE IMPROVIZEAZĂ — ora 15,30; Teatrul „Ion Creangă": DRUMUL E LIBER — ora 16; (la Sala Palatului): COCOȘELUL NEASCULTĂTOR — ora 10; Teatrul Țăndărică (Calea Victoriei): AVENTURILE LUI PLUM-PLUM — ora 11; NOCTURN I — ora 21,30; (Str. Academiei): ȘORICELUL ȘI PĂPUȘA — ora 11; Teatrul „C. Tănase" (Sala Savoy): CAFEAUA CU LAPTE DE ADIO — ora 19,30; (Calea Victoriei): FEMEI, FEMEI FEMEI — ora 19,30; Ansamblul U.G.S.: RITM '70 — ora 20; Circul de Stat: RAPSODIA SUEDEZĂ — orele 10; 16; 19,30.

tv

SÎMBĂTĂ 13 DECEMBRIE 1969

PROGRAMUL 1

● 17,00 Emisiune în limba germană ● 18,05 Cheia orașului — emisiune-concurs pentru tineret realizată de Studioul de Televiziune în colaborare cu Biroul de turism pentru tineret al C.C. al U.T.C. Transmisiune de la Sala Palatului. Participă echipele orașelor Constanța și București ● 19,15 Telejurnalul de seară ● 19,35 Reflector — Pe urmele emisiunilor din această săptămînă ● 19,45 Tele-enciclopedia ● 20,45 Finala Festivalului național de teatru. Scurt reportaj transmis în direct de la Sala Comedia a Teatrului Național din București unde se prezintă spectacolul cu piesa „Nu sînt Turnul Eiffel" de Ecaterina Oproiu, în interpretarea unui colectiv al Teatrului Național din Craiova ● 20,55 Film serial „Răzbunătorii". Taina negustorului de cherestea ● 21,45 Dansul orelor — emisiune de Fred Firea ● 22,15 „Romantica". Din lirica lui Ciprian Pavelescu ● 22,40 Telejurnalul de noapte. Telesport ● 23,00 Parada vedetelor — Amalia Rodriguez și Udo Jürgens.

PROGRAMUL 2

● 19,45 Seară de teatru: „Nu-ți plătesc" de Eduardo de Filippo ● 21,25 Seara melomanului. Virtuoși ai baletului din întreaga lume ● 21,50 Film serial „Epoleții diavolului" (V) La vînătoare de canari

DUMINICĂ 14 DECEMBRIE 1969

PROGRAMUL 1

● 8,45 Deschiderea emisiunii. Matineu duminical pentru copii și tineretul școlar ● 10,15 Ora satului ● 11,05 Concert simfonic. Orchestra simfonică a Filarmonicii din Cluj. Dirijor Antonin Ciolan. În program: Simfonia a V-a în Mi minor de Ceaikovski ● 12,00 De strajă patriei ● 12,35 Emisiune în limba maghiară ● 16,30 Realitatea ilustrată ● 19,00 Telejurnalul de seară ● 19,20 Noutăți cinematografice ● 19,45 Desene animate ● Hora Staccato (Interviziune) ● 20,30 Film artistic Anna Karenina (partea a II-a) ● 21,35 Festivalul național de teatru — faza finală ● 21,45 Calendar muzical ● 22,15 Telejurnalul de noapte ● 22,30 Telesport ● 22,50 Parada vedetelor — Cliff Richard.

PROGRAMUL 2

● 20,00 Filme documentare ● 20,30 Seară de teatru: Fii cuminte, Cristofor! de Aurel Baranga ● 22,15 Roman foileton. „La răscruce de vînturi", reluarea episodului IV.

de peste hotare

ADOPTAREA UNOR REZOLUȚII ÎN ADUNAREA GENERALĂ A O.N.U.

● Adunarea generală a O.N.U. a adoptat o serie de rezoluții în problema colonialismului. La propunerea Comitetului pentru problemele sociale, umanitare și culturale, Adunarea Generală a condamnat într-o rezoluție Republica Sud-Africană și Portugalia pentru „tratamentul inuman la care sînt supuși deținuții politici". Această rezoluție cere, de asemenea, Marii Britanii „să-și reconsidere refuzul de a folosi forța împotriva regimului din Rhodesia" pentru a restabili drepturile populației majoritare din această țară. Documentul condamnă, R.S.A. pentru „ocuparea ilegală" a Namibiei și cere Comitetului special al O.N.U. pentru Namibia să acționeze în acest teritoriu aplicînd Convenția de la Geneva din 1949 cu privire la tratamentul prizonierilor de război și protecția civililor în timp de război.

Într-o altă rezoluție adoptată. Adunarea Generală a cerut tuturor puterilor coloniale să-și desființeze bazele și instalațiile militare din teritoriile aflate sub dominația lor.

● Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat cu 52 de voturi pentru, 13 împotrivă și 49 de abțineri o rezoluție care condamnă Israelul pentru „represiunile comise și politica dusă față de populația civilă" din teritoriile arabe ocupate după evenimentele din iunie 1967. Rezoluția cere, de asemenea, Israelului să respecte obligațiile asumate prin Convenția de la Geneva din 1949, Declarația cu privire la drepturile omului, precum și alte hotărîri ale O.N.U. în legătură cu această problemă.

● Plenara Adunării Generale dezbate în prezent „Raportul agenției internaționale pentru energia atomică (A.I.E.A.) privind folosirea energiei atomice în scopuri pașnice". Dezbaterile se axează pe o gamă variată de probleme legate de munca agenției, de necesitatea îmbunătățirii activității ei și de perspectivele care se deschid în utilizarea acestei enorme surse de energie pentru progresul omenirii.

Luînd cuvîntul, Gh. Diaconescu, reprezentantul permanent al României la O.N.U. a arătat că în ciuda tuturor temeiurilor politice și de drept internațional, a rațiunilor politice potrivit cărora nu poate fi realizată o cooperare deplină fructuoasă într-un domeniu atît de vast și de dinamic cum este folosirea energiei nucleare în scopuri pașnice fără participarea tuturor statelor, o mare putere nucleară, R. P. Chineză și alte țări socialiste sînt împiedicate să participe la lucrările agenției. Gh. Diaconescu a cerut să se lichideze acest anacronism din activitatea A.I.E.A., în interesul cooperării internaționale, a sporirii prestigiului și eficacității organizației.

ITALIA. — În timpul recentelor demonstrații revendicative ale muncitorilor milanezi

VIZITA DELEGAȚIEI MILITARE ROMÂNE ÎN U.R.S.S.

Delegația militară română, condusă de ministrul forțelor armate ale Republicii Socialiste România, general-colonel Ion Ioniță, care la invitația ministrului apărării, mareșalul Uniunii Sovietice A. A. Greciko, se află, într-o vizită oficială, de prietenie în U.R.S.S., a făcut vineri o vizită vicepreședintelui Comitetului Executiv al Sovietului Orășenesc Leningrad, B. V. Aristov. Intre general-colonel Ion Ioniță și B. V. Aristov a avut loc o convorbire caldă, tovărășească.

De asemenea, delegația militară română a depus o coroană de flori la cimitirul memorial al apărătorilor Leningradului.

A fost aliniată o gardă de onoare, fiind intonate imnurile de stat ale Republicii Socialiste România și U.R.S.S.

In aceeași zi, membrii delegației române au făcut o vizită în vechea fortăreață Kronstadt. Oaspeții români au vizitat apoi crucișătorul „Kirov" unde s-au bucurat de o primire călduroasă din partea echipajului navei.

In cursul după-amiezii, comandantul bazei maritime militare Leningrad, amiralul I. I. Baikov a oferit o masă în cinstea membrilor delegației. Amiralul I. I. Baikov și general-colonel Ion Ioniță au rostit toasturi. Masa s-a desfășurat într-o atmosferă de caldă și tovărășească prietenie.

DEMONSTRAȚIE STUDENȚEASCĂ LA HAMBURG

Joi seara, la Hamburg, a avut loc o mare demonstrație studențească. Timp de mai multe ore, mii și mii de studenți au străbătut străzile centrale ale orașului, purtînd pancarde, scandînd lozinci. Apreciată ca fiind una dintre cele mai mari manifestații studențești din ultimul timp, demonstrația a avut un puternic caracter revendicativ. Masele de studenți au cerut o reformă cît mai grabnică a învățămîntului, condiții mai bune de studiu și viață asigurate tineretului studios.

În cadrul aceleiași demonstrații, studențimea din cel mai mare oraș vest-german și-a manifestat deplina solidaritate cu lupta poporului vietnamez.

Manifestația s-a desfășurat sub supravegherea unui foarte mare număr de polițiști. Nu au fost înregistrate incidente între demonstranți și poliție.

Schimburile culturale și tehnico-științifice între România și Franța

Semnarea Programului pe anii 1970-1971

● VINERI a avut loc la Paris semnarea Programului de schimburi culturale și tehnico-științifice între guvernul Republicii Socialiste România și guvernul Republicii Franceze, pe anii 1970—1971.

Programul cuprinde schimburi reciproce de oameni de știință, de cultură și artă, cadre didactice și studenți, acordarea de burse, organizarea de expoziții, cooperarea în domeniul cinematografiei. Sînt prevăzute, de asemenea, schimburi în domeniul muzicii și literaturii, traduceri de opere reprezentative din patrimoniul cultural al celor două țări, precum și primirea, pe bază de reciprocitate, de specialiști pentru documentare și specializare.

Din partea română, Programul a fost semnat de Marcel Ghibernea, directorul relațiilor culturale din Ministerul Afacerilor Externe, iar din partea franceză de Paul Fouchet, ministrul plenipotențiar, director general adjunct al relațiilor culturale, științifice și tehnice din M.A.E. a Franței.

Disputa privind proiectul „Nordek"

Primii miniștri ai țărilor nordice s-au întrunit vineri după-amiază în capitala Finlandei pentru a examina din nou mult controversatul proiect Nordek.

Vinerea trecută, guvernul finlandez ceruse amînarea reuniunii pe motiv că ar fi necesară o perioadă de timp mai îndelungată pentru studierea măsurilor prevăzute de planul Nordek. În urma reacțiilor negative ale celorlalte țări scandinave, guvernul finlandez a revenit asupra propunerii sale.

După Conferința la nivel înalt de la Haga, care a schițat perspectiva unei posibile lărgiri a Pieței comune, în Danemarca și Norvegia a început să fie avansată ideea ca planul Nordek să fie folosit ca o perioadă de tranziție pînă la aderarea la C.E.E. După cum se știe, aceste două țări nordice au cerut de multă vreme aderarea la Piața comună.

Perspectiva de a folosi Uniunea nordică vamală ca o soluție de tranzit în calea spre C.E.E. a determinat poziția categorică a Finlandei de respingere a acestei posibilități. Ministrul finlandez al afacerilor externe Karjalainen declara recent că „Finlanda nu dorește ca Nordek-ul să fie folosit nici direct, nici indirect ca un mijloc de transport spre C.E.E.". Avînd în vedere contradicțiile care s-au manifestat încă de la început între partenerii scandinavi, plus noile complicații intervenite în urma sporirii considerabile a rezervelor Finlandei față de proiectul „Nordek", actuala reuniune de la Helsinki se desfășoară sub auspicii mai nefavorabile decît oricînd.

CONFRUNTĂRI ÎN CADRUL I.U.S.Y.

Nicolae Cristache

În perioada 28—30 noiembrie a.c., a avut loc la Roma cel de-al IX-lea Congres al Uniunii Internaționale a Tineretului Socialist (I.U.S.Y.).

Reprezentanți ai tineretului și studenților socialiști și social-democrați din Europa, Asia, Africa și America Latină s-au întîlnit la Roma în cadrul celui de-al IX-lea Congres al Uniunii Internaționale a Tineretului Socialist (I.U.S.Y.) pentru a stabili obiectivele de viitor, linia politică generală și rolul pe care această organizație îl poate juca în mișcarea internațională de tineret.

Congresul tineretului socialist s-a desfășurat pe fondul unor contradicții puternice care se manifestau de mai mult timp în această mișcare, datorate pe de o parte unei crize a ideologiei, neputinței de a descifra sensul realităților lumii contemporane cu vechile instrumente teoretice în condițiile în care activizarea și radicalizarea luptelor sociale din lumea occidentală impuneau cu stringență opțiuni politice clare și ferme, iar pe de altă parte tendințelor tot mai diverse în cadrul organizațiilor socialiste, exprimate prin apariția și dezvoltarea unui curent nou de opinii, descătușat de prejudecăți, de închistare și conservatorism politic, deschis realităților secolului nostru, dornic de cooperare cu forțe cît mai diverse, indiferent, de orientarea lor politică și ideologică, de apropiere de organizațiile de tineret din țările socialiste. Aceste tendințe, în plină formare și maturizare, cuprind un număr tot mai mare de organizații, deși întîmpină încă rezistența unor organizații conducătoare care se mai află încă sub influența gîndirii și practicilor din perioada „războiului rece".

„Sarcina noastră este foarte grea, îmi mărturisea un student, membru al organizației studențești socialiste din Franța. Analiza fenomenelor social-politice care au loc în lume și ating profunzimi greu de explorat cu obișnuitele mijloace de investigație teoretică, atît de necesară însă pentru elaborarea unei linii politice clare și unui program eficace, ușor adaptabil schimbărilor care se produc, nu este posibilă aici, în aceste condiții, unde deosebirile de vederi sînt atît de profunde, iar interesele fiecărei organizații tot atît de diferite ca și condițiile concrete în care acționează fiecare dintre ele. Va trebui să rezolvăm multe probleme prin vot, ceea ce desigur nu reprezintă o soluție politică, dar în privința altora nici măcar votul nu va putea să hotărască".

Reluînd această idee, unul din reprezentanții organizației tinerilor socialiști din Italia remarca ca o necesitate absolută clarificarea și definirea corespunzătoare a rolului și caracterului unei uniuni internaționale, studierea posibilităților concrete de care dispune o asemenea organizație pentru a răspunde necesităților și realităților existente în complexa mișcare internațională de tineret și studenți, exprimîndu-și îndoiala chiar în privința utilității existenței în continuare a organizațiilor internaționale în structura și forma lor actuală. „Problemele și întrebările pe care le ridică evoluția societății contemporane, continuă el, dinamismul schimbărilor profunde care se petrec în întreaga structură a societății, în raportul de forțe sociale, în gîndirea și conștiința oamenilor, nu pot fi rezolvate astăzi în cadrul unor diversități de organizații internaționale, mai mult sau mai puțin închise, prin vot și decizii majoritare. Unitatea de interese a unor mase largi din întreaga lume, care se conturează astăzi cu tot mai multă claritate, ca urmare a progreselor tehnice și științifice nemaiîntîlnite și a forței de distrugere fără precedent a unui eventual război mondial, fac în condițiile noastre ca aceste organizații internaționale să devină anacronice, această unitate de care vorbeam, lărgind dincolo de orice structură organizatorică frontul forțelor care se pronunță pentru pace, democrație și progres social și împotriva imperialismului. Trebuie să găsim forme adecvate secolului nostru, aspirațiilor înaintate ale tinerei generații contemporane".

Părerile acestea exprimate atît de clar și de sincer într-o discuție prietenească, au fost reluate în Congres și de alți vorbitori, reprezentanți ai unor organizații diverse din cele patru continente, care criticînd actualele structuri interne ale I.U.S.Y. se pronunțau pentru extinderea cooperării multilaterale dintre organizațiile de tineret și studențești pe baza unei platforme largi, care înscriind idealurile și năzuințele vitale ale tineretului să constituie baza alianței și unității tuturor forțelor tinerei generații care militează pentru pace și edificarea unei noi societăți.

În acest spirit, s-a propus din partea organizațiilor din Italia și Suedia ca din cadrul Uniunii să fie excluse așa-zisele organizații „în exil", ai căror membri erau recrutați din elementele fugite de multă vreme din țările socialiste, care acum nu mai reprezentau pe nimeni. Propunerea a fost acceptată cu o largă majoritate de voturi. Nu la fel s-a întîmplat cu organizația Tineretului Socialist din Indonezia, organizație al cărei caracter fascist a fost demonstrat de mulți vorbitori și care printre obiectivele sale fundamentale a înscris lupta împotriva Partidului Comunist din Indonezia și instaurarea unei „noi ordini", expresii tipic fasciste. Această hotărîre finală a produs multe nemulțumiri în rîndurile unui mare număr de membri care se întrebau dacă în aceste condiții mai este cazul să activeze în continuare în cadrul I.U.S.Y.

„Sînt împotriva concepției potrivit căreia organizațiile internaționale ar trebui să devină un fel de cluburi de discuții interminabile, declara după acest vot un tînăr norvegian, dar nici nu pot fi de acord ca în probleme atît de importante care privesc în ultimă instanță însăși viziunea noastră despre caracterul și scopul luptei, adevărul și opțiunile politice să se hotărască prin vot. Avem multe de făcut și după părerea mea, continuă el cu înflăcărare, condiția de viabilitate, prestigiul și puterea de atracție ale unor organizații internaționale constau în asigurarea unui climat democratic, de deplină egalitate în drepturi a tuturor organizațiilor membre, în posibilitățile oferite pentru efectuarea unui larg schimb de păreri și de consultare, astfel ca în final problemele abordate și măsurile propuse să reprezinte dorința și interesele tuturor celor prezenți fără a se știrbi cu nimic dreptul autonom al fiecărei organizații de a-și stabili linia politică și obiectivele luptei".

În acest sens converg de altfel și propunerile pe care delegația italiană susținută de multe organizații europene, le-a prezentat în discuțiile referitoare la statutul și îmbunătățirea activității organelor de conducere ale I.U.S.Y. Conform acestor propuneri fiecare organizație ar avea dreptul la un singur vot, asigurîndu-se astfel egalitatea în drepturi a tuturor organizațiilor iar pe de altă parte creșterea rolului și responsabilităților fiecărei organizații și un control mai riguros asupra activității și muncii organelor de conducere. Respingerea prin vot a acestor propuneri dovedește mai de grabă raportul de forțe existent în organizații ca urmare a faptului că un număr de 4 organizații dispunînd de 48 de voturi au o situație privilegiată, decît tendințele generale ale Uniunii.

Documentele principale adoptate: Declarația de principii, modificările la statut, rezoluțiile politice, deși în cea mai mare parte sînt redactate în termeni generali și reiau o serie de teze cunoscute din mișcarea social-democrată, cuprind unele modificări și amendamente exprimînd noul curs pe care multe din organizațiile prezente doresc să-l imprime în activitatea I.U.S.Y. Critica adusă societății capitaliste, necesitatea luptei imporiva imperialismului și reacțiunii și a monopolurilor, lupta pentru dezarmare, împotriva blocurilor militare, pentru recunoașterea realităților după cel de-al doilea război mondial, tendința tot mai evidentă spre cooperare, de apropiere de organizațiile din țările socialiste — reprezintă cîteva aspecte din tendințele majore care se afirmă astăzi în I.U.S.Y, relevă pozițiile constructive a numeroase organizații socialiste care au participat și și-au adus contribuția în cadrul dezbaterilor acestui congres.

Ca urmare a divergențelor și pozițiilor total diferite între diferite organizații, documentele adoptate nu stabilesc un program și obiective clare pentru viitoarea activitate a I.U.S.Y. Congresul nu a reușit să aleagă secretarul general, Comisia financiară și Comisia de control, ceea ce dovedește că viitorul unei organizații nu poate fi decis prin vot, că numai activitatea de consultare largă, numai ținîndu-se seama de opiniile și interesele tuturor organizațiilor se poate statornici o atmosferă constructivă, cu adevărat democratică care, asigurînd fiecărei organizații realizarea prerogativelor sale de independență și egalitate în drepturi, excluzîndu-se orice tendințe de dominare și situație privilegiată, poate asigura măsuri și prevederi care să conducă la întărirea și consolidarea unei uniuni internaționale.

„Lupta nu s-a sfîrșit, abia începe, îmi spunea la plecare un prieten din Republica Dominicană. Nu judeca organizațiile membre și nici I.U.S.Y. în general după eșecul acestor alegeri. Nu uita că patru organizații dispun de 48 de voturi".

Grecia s-a retras din Consiliul Europei

Grecia a făcut cunoscut în mod oficial că se retrage din Consiliul Europei. Această hotărîre a fost adusă la cunoștința Comitetului ministerial al Consiliului de către ministrul de externe grec, Panayotis Pipinellis.

Comitetul Ministerial al Consiliului Europei se află întrunit la Paris pentru a dezbate diverse probleme, între care raportul Comisiei drepturilor omului cu privire la situația din Grecia. În legătură cu acest raport, în care se aduc acuzații guvernului grec a fost înaintată miniștrilor de externe o propunere de excludere sau suspendare a Greciei din Consiliul Europei. După cum se știe, problema situației din Grecia și eventualitatea unor sancțiuni împotriva guvernului acestei țări au fost aduse în atenția organismelor Consiliului Europei în septembrie 1967 de țările scandinave. Ulterior, în favoarea unor sancțiuni s-au pronunțat și alte țări membre, în special Olanda și Anglia.

Ministrul de externe grec, care a sosit la Paris cu cîteva zile înainte de reuniunea Comitetului Ministerial a desfășurat o vie activitate pentru a preveni o hotărîre defavorabilă țării sale. Se pare că această activitate nu a fost întru totul fructuoasă și că există efectiv pericolul excluderii sau suspendării. În această situație, guvernul grec a hotărît să se retragă în mod voluntar din Consiliul Europei.

*

Consiliul Europei grupează 18 țări din apusul continentului. Scandinavia și regiunea mediteraneană. El a luat ființă în mai 1949 „pentru a facilita progresul economic și social al statelor membre". Organismele sale se ocupă de cooperarea în domeniul economic, social, juridic, sănătate, educație, știință. Unele foruri veghează la aplicarea „Convenției europene pentru protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale", a „Cartei sociale europene" și a altor documente de bază, semnate de țările membre, și asigură medierea în conflictele care rezultă din aplicarea prevederilor acestor documente.

Grecia a devenit membră a Consiliului Europei în august 1949.

A DOUA OCUPAȚIE...

O coincidență (?!) a făcut ca tocmai în zilele recentelor tratative purtate de premierul japonez Sato la Washington, în legătură cu retrocedarea Okinawei, organul big-businessului american — „WALL STREET JOURNAL" — să relateze că patru mari concerne petroliere din S.U.A. au început construirea unor rafinării în această insulă... Este astfel transpus în fapt un proiect preconizat încă în primele luni ale anului trecut, adică tocmai cînd campania pentru realipirea Okinawei la Japonia a început să cunoască o amploare deosebită în rîndurile populației de pe insulă și din întreaga Japonie și cînd, ca urmare a acestei situații, începuse să se vorbească cu insistență în rîndurile observatorilor despre posibilitatea unei cedări a S.U.A. în această chestiune. Iată de ce, făcînd o apropiere între cele două fapte ziarul „JAPAN TIMES" scria: „Ceea ce face lucrurile deosebit de semnificative din punct de vedere japonez este momentul ales..." Căci, într-adevăr, ce altă interpretare poate fi dată acestei acțiuni americane decît aceea că, în locul soldaților americani care se preconizează să părăsească Okinawa în 1972, urmează să se implanteze aici, temeinic, capitalul american. O serie de elemente concură întru sprijinirea acestei afirmații. Mai întîi faptul că respectiva intenție nu numai că nu e contestată în cercurile de afaceri americane, dar se încearcă chiar și justificarea ei, prin afișarea ...grijii pentru populația Okinawei. „Din punct de vedere economic — scrie „U. S. NEWS AND WORLD REPORT" — Okinawa poate avea de suferit (chipurile de pe urma retrocedării către Japonia — n.n.)... Jumătate din populația de 968 000 locuitori depind direct sau indirect de bazele americane..." Și, deci, dacă acestea vor fi desființate, cine să le poarte de „grijă" localnicilor ?...

Apoi, în ce privește rafinăriile, autoritățile arhipelagului Ryukyu se pare că le-au aprobat crearea fiind silite de presiunile americane, ba chiar au fost nevoite să accepte ca participarea de capital american să fie de 51 la sută —, deci majoritară, deci hotărîtoare în administrarea treburilor întreprinderilor, inclusiv destinația produselor: din producția celor patru rafinării va fi de aproximativ 225 000 barili pe zi — de zece ori necesitățile Okinawei — deci necesară nu numai unei eventuale alimentări a forțelor armate din zonă, ci și pătrunderii pe piața japoneză a unei asemenea materii prime importante cum este petrolul.

Pe de altă parte, pătrunderea capitalului american în Okinawa nu se rezumă doar la amintitele rafinării. Încă vara trecută — menționa același „WALL STREET JOURNAL" — compania „Fairchild Instruments and Cameras" a început construcția unei uzine de tranzistoare iar corporația „Kaiser Industries" a preluat controlul asupra firmei japoneze „Ryukyu Cement". Și pentru a fi și mai revelator „WALL STREET JOURNAL" oferă și o cifră: de pe acum investițiile americane de capital american în Okinawa însumează aproximativ 200 milioane dolari.

Așadar, înainte chiar de a fi intrat în vigoare retrocedarea, a început... a doua ocupație americană a Okinawei.

P. NICOARA

● DUPĂ o oarecare acalmie în privința atacurilor și masacrelor mafioților calabro-sicilieni, populația Siciliei a fost din nou martora unor atrocități ieșite din comun. În urma acestora, patru persoane și-au pierdut viața și cel puțin trei au fost grav rănite.

Miercuri seara, către ora 19, șase oameni înarmați au coborît din două mașini și au pătruns în incinta unei mari societăți de construcții din Palermo. Ajunși în cîteva din birourile societății, bandiții au angajat un puternic schimb de focuri cu personalul găsit înăuntru, făcîndu-se uz de pistoale, carabine, puști-mitraliere și arme de vînătoare. În urma acestora, două persoane au fost rănite, iar alte patru au fost ucise, corpurile fiind găsite ciuruite de glonțe. Au fost trase cel puțin 200 de cartușe.

Primele mărturii ale populației informează că, înainte de a părăsi clădirea, bandiții au aruncat în port-bagajul unei mașini un om leșinat sau decedat, iar altul a fost transportat în mașină cu o puternică hemoragie.

● Valul de greve din Ceylon s-a extins asupra majorității domeniilor vieții economice și sociale. Vineri au întrerupt lucrul, în sprijinul revendicării privind majorarea salariilor, muncitorii portuari din Colombo, Galle și Trincomalee. Greva docherilor se adaugă celor declanșate anterior de muncitorii și funcționarii din industrie.

pe scurt

● IN CEA de-a treia zi după lovitura de stat din Dahomey, atît în capitală cît și în alte orașe ale țării, situația se menține calmă, iar magazinele și instituțiile funcționează normal. Intrucît autorul loviturii militare, șeful statului major al armatei, colonelul Kouandete, nu a reușit să formeze un guvern provizoriu, el a apelat, potrivit agenției France Presse, la serviciile fostului cabinet. Astfel, el a cerut miniștrilor să-și mențină posturile și să rezolve problemele curente pînă cînd se va forma o nouă echipă guvernamentală.

● VINERI și-a încheiat vizita în Uniunea Sovietică delegația de partid și guvernamentală a R.A.U., condusă de Anwar El Sadat, reprezentant personal al președintelui R.A.U., membru al Comitetului Executiv Suprem al Uniunii Socialiste Arabe. În cursul șederii sale la Moscova, delegația a avut convorbiri cu Leonid Brejnev, Alexei Kosîghin, Nikolai Podgornîi și alți conducători de partid și de stat sovietici.

ADENUL A CERUT CONVOCAREA LIGII ARABE

● POSTUL de radio Aden a anunțat că guvernul Yemenului de sud a cerut întrunirea Ligii Arabe pentru a putea media în conflictul cu Arabia saudită asupra postului de frontieră de la Al Wadiha. Postul de radio citat menționează că Yemenul de sud își exprimă dorința ca întrunirea Ligii Arabe să aibă loc înaintea Conferinței arabe la nivel înalt, programată pentru 20 decembrie la Rabat. Totodată, s-a anunțat că ministrul de externe sud yemenit, Ali Salem Albeidh, a început un turneu în R.A.U., Siria, Algeria și Libia pentru a explica guvernelor acestora poziția țării sale în actualul conflict.

● JOI, la Monumentul culturii naționale din Praga a avut loc o seară literară închinată lui Mihai Eminescu. Cu acest prilej, Vilem Zavada, artist al poporului din R.S. Cehoslovacă, a adus un omagiu marelui poet român. Alexandru Oprea, director adjunct al Muzeului literaturii române din București, a vorbit despre viața și opera lui Eminescu. În continuare, artistele Silvia Popovici și Valeria Gagealov, de la Teatrul Național „Ion Luca Caragiale" din București, aflat în turneu la Praga, precum și actorul Otakar Brousek, de la Teatrul „Vinohrady" din Praga, au recitat cîteva din poeziile lui M. Eminescu.

● DUPĂ consultări asidue, care au durat peste o lună, partidele politice ale coaliției guvernamentale din Israel au reușit, în cele din urmă, să se pună de acord, permițîndu-i premierului desemnat, Golda Meir, să prezinte președintelui Zalman Shazar lista noului guvern.

Ultimul obstacol în calea formării noului guvern a fost înlăturat cu numai cîteva ore înainte de expirarea termenului acordat lui Golda Meir pentru această misiune, ca urmare a renunțării, de către partidul Gahal, la majoritatea cererilor privind viitoarea politică a guvernului și la „drepturile sale speciale în cadrul coaliției".

APELUL LUI U THANT

● SECRETARUL general al Națiunilor Unite, U Thant, a adresat un apel tuturor statelor membre ale O.N.U. să contribuie la finanțarea organizării Adunării mondiale a tineretului, care va avea loc în luna iulie la New York, în cadrul manifestărilor ce vor marca cea de-a 25-a aniversare a Națiunilor Unite. În comunicările adresate tuturor statelor membre ale O.N.U., U Thant arată că Adunarea mondială a tineretului este „din multe puncte de vedere o manifestare unică în istoria Organizației Națiunilor Unite".

● PRODUCĂTORUL Christopher Paul Lewis, fiul cunoscutei actrițe Loretta Young, a declarat că intenționează să turneze un film privind colonia de hippies condusă de Charles Manson, care a furnizat ucigașii actriței Sharon Tate. „Sper că acest film va putea să prevină repetarea unui asemenea caz". Titlul filmului va fi „Familia", numele folosit de grupul hippies condus de Manson. Scenariul nu va fi scris însă înainte de terminarea procesului intentat asasinilor actriței Sharon Tate.

● TEATRUL Național „Ion Luca Caragiale" din București și-a continuat turneul la Praga, prezentînd joi seara pe scena teatrului „Za Branou" spectacolul „Cine ești tu ?" de Paul Everac. Spectacolul s-a bucurat de un frumos succes în rîndul publicului din capitala cehoslovacă, care, la sfîrșit, a rechemat în repetate rînduri pe artiști la rampă. Teatrul bucureștean își va încheia turneul simbătă, cînd, pe scena Naționalului praghez, va prezenta piesa „Becket".

LIMBA ROMÂNĂ LA TOKIO

● LA Universitatea Tokio, în cadrul facultății de cultură generală, a fost deschis recent un curs de limbă română din inițiativa și sub îndrumarea profesorului Atsushi Naono, absolvent al facultății de filologie de la Universitatea București. Este pentru prima dată cînd se înființează un asemenea curs la o universitate japoneză de stat.

Tot zilele acestea s-a încheiat ediția din 1969 a cursurilor de limba română organizată de Asociația de prietenie Japonia—România.

● FOSTUL președinte Lyndon Johnson a făcut joi o vizită președintelui Nixon, prima după ce a părăsit acest post cu un an în urmă. Purtătorul de cuvînt al Casei Albe, Ronald Ziegler, a declarat că discuțiile s-au purtat asupra principalelor probleme de politică externă și internă a Statelor Unite. Printre acestea au fost abordate problema războiului din Vietnam, convorbirile cu privire la limitarea armelor strategice de la Helsinki, tratatul de neproliferare a armelor nucleare, precum și reglementarea problemei Insulei Okinawa.

Agenția M.E.N. anunță că Consiliul comandamentului revoluției din Libia a creat joi un Tribunal militar în fața căruia vor fi traduși autorii încercării loviturii de stat contrarevoluționare, care a avut loc cu cîteva zile în urmă la Tripoli. Totodată, s-a anunțat că autoritățile libiene au promulgat o lege în care se prevede pedeapsa cu moartea pentru acțiunile contrarevoluționare și a proclamat, în numele poporului libian, o constituție provizorie. Printre principalii acuzați și care urmează să fie judecați de Tribunalul militar se află locotenent-colonelul Adam Al-Houaz, fost ministru al apărării, locotenent-colonelul Mussa Ahmed, fost ministru de interne, organizatorii principali ai loviturii de stat. Se precizează, totodată, că Tribunalul militar este condus de căpitanul Mahamed Negm, membru al Consiliului comandamentului revoluționar libian.

GREVA DE LA „GENERAL ELECTRIC"

● GREVA celor 140 000 de muncitori de la societatea „General Electric" a intrat în cea de-a șaptea săptămînă. Într-o încercare de a pune capăt grevei, conducerea societății „General Electric" s-a adresat Direcției naționale pentru problemele relațiilor de muncă — organism oficial ce poate impune încetarea acțiunilor revendicative — acuzînd sindicatul grevistilor de lipsa de dorință de a discuta propunerile societății. Sindicatul a respins această acuzație ca fiind neîntemeiată.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața „Scînteii", Tel. 17.60.10, 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"